

Załącznik
do uchwały Nr XV/122/08
Rady Powiatu Gostyńskiego
z dnia 13 marca 2008 r.

The coat of arms of Gostyń County is a shield divided into three sections. The top left section is blue and contains a yellow dome with a cross on top. The top right section is red and contains a white eagle with its wings spread. The bottom section is white and contains a red castle with three towers and blue roofs.

**Plan Rozwoju Lokalnego
Powiatu Gostyńskiego
na lata
2007-2015**

Gostyń 2008

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU
GOSTYŃSKIEGO
NA LATA 2007-2015**

Spis treści

Rozdział I Wstęp	4
1. Uzasadnienie powstania nowego Planu Rozwoju Lokalnego	4
2. Zakres Planu Rozwoju lokalnego i powiązanie z innymi dokumentami	4
3. Przyjęty tryb prac nad Planem Rozwoju Lokalnego	5
Rozdział II Informacja o obowiązujących na szczeblu UE, krajowym i regionalnym strategiach i programach	7
1. Strategia Lizbońska	7
2. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015	7
3. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013	8
4. Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	8
5. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013	9
6. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gostyńskiego	9
Rozdział III Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i finansowej	11
1. Położenie i środowisko przyrodnicze w powiecie gostyńskim	11
1.2 Środowisko przyrodnicze	12
2. Sytuacja na rynku pracy, polityka społeczna oraz tendencje demograficzne	17
2.1 Sytuacja na rynku pracy	17
2.2 Polityka społeczna	23
2.3 Demografia	27
3. Gospodarka i przedsiębiorczość	30
4. Sytuacja finansowa	45
5. Infrastruktura społeczna i techniczna	51
5.1 Infrastruktura komunikacyjna	51
5.2 Edukacja	54
5.3 Ochrona zdrowia	60
5.4 Infrastruktura pomocy społecznej w powiecie gostyńskim	62
6. Kultura i turystyka	65
6.1 Szlaki turystyczne	68
6.2 Wielkopolska Organizacja Turystyczna	69
6.3 Fundacja „Gościnna Wielkopolska”	70
6.4 Festiwal Muzyki Oratoryjnej Musica Sacromontana	70
7. Organizacje pozarządowe	71
Rozdział IV Analiza SWOT	73
Rozdział V Dylematy rozwojowe na poziomie powiatu	89
Rozdział VI Wskazanie obszarów interwencji oraz zadań	91
1. Zwiększenie potencjału ekonomicznego	91
2. Rozwój i integracja społeczna, kapitał ludzki	97
3. Poprawa jakości życia	107
Rozdział VII Wdrożenie i monitorowanie Planu Rozwoju Lokalnego	111

Rozdział I. WSTĘP

1. Uzasadnienie powstania nowego Planu Rozwoju Lokalnego

Wielka dynamika zmian społeczno-gospodarczych, których areną jest – podobnie jak cały kraj – powiat gostyński, oraz wyzwania wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej, w tym możliwość wykorzystania środków pomocowych, wymagają usystematyzowanych działań podpartych planem określającym: dokąd zmierzamy? co chcemy osiągnąć? jakie są obszary wymagające interwencji ze strony uczestników życia publicznego?

Zamierzeniem naszym jest, aby niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego przybliżał do odpowiedzi na tak postawione pytania, co więcej powinien on stać się dogodnym instrumentem realizacji polityki rozwojowej, która w konsekwencji doprowadzi do podniesienia standardów i jakości życia mieszkańców. Weryfikuje zatem niektóre zadania, ujęte w poprzednim Planie z 2005 roku, dostosowując je do nowych warunków i wyzwań. Wpisuje się w założenia określone na poziomie Unii Europejskiej, jak również programy operacyjne służące realizacji nowej perspektywy finansowej UE na lata 2007-2013.

2. Zakres Planu Rozwoju Lokalnego i powiązanie z innymi dokumentami

Plan Rozwoju Lokalnego odnosi się do obszaru powiatu gostyńskiego. W odróżnieniu od poprzedniego dokumentu, znacznie poszerza krąg podmiotów zaangażowanych w realizację polityki rozwojowej. Nie jest nim wyłącznie Starostwo Powiatowe w Gostyniu wraz z podległymi jednostkami, są nimi także inni uczestnicy życia publicznego, a więc gminy i ich jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, a nawet przedsiębiorcy. Celem poszerzenia listy podmiotów odpowiedzialnych, jest nie tylko zwiększenie efektywności i skuteczności realizowanych zadań – nie zawsze gwarantują to jednostki publiczne, ale rozszerzenie oraz pogłębienie partycypacji różnych podmiotów w kreowaniu i realizacji polityki rozwojowej, nakreślonej głównie przez przedstawicieli administracji powiatowej.

Zwraca także uwagę, że zadania zostały określone z pewną dozą ogólności. Przemawiały za tym przede wszystkim trzy argumenty. Po pierwsze, jest to konsekwencja przyjętego podejścia zakładającego rozszerzenie listy uczestników i beneficjentów. Po drugie, dla władz powiatowych uszczegółowieniem Planu Rozwoju Lokalnego jest Wieloletni Plan Inwestycyjny, gminy posiadają własne plany inwestycyjne. Dokument poniższy ma zatem

wytyczać możliwie uszczegółowione kierunki działań. W końcu po trzecie, Powiat przyjmując ten dokument rości sobie pretensje do stymulowania polityki rozwojowej z szerszej perspektywy niż gmina, definiuje zatem zadania, które mogą objąć różnych uczestników, i zaktywizować ich wokół celów, które łączą i pozwalają się identyfikować z przyjętą polityką rozwojową.

Podstawowe cele i zadania są spójne z dokumentami krajowymi, Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gostyńskiego.

Realizacja zadań odbywać się będzie w ramach trzech priorytetów:

- Zwiększenie potencjału ekonomicznego powiatu
- Rozwój i integracja społeczna, kapitał ludzki
- Poprawa jakości życia

Dokument obejmuje aktualną perspektywą finansową Unii Europejskiej, z uwzględnieniem zasady tzw. n+2, czyli 2007-2015. Pomimo, że dokument przyjęto w 2008 roku, okres kwalifikowania wydatków w ramach środków pomocowych UE, który zgodnie z wytycznymi UE rozpoczął się 1 stycznia 2007 r., skłonił nas do uwzględnienia całej perspektywy finansowej.

3. Przyjęty tryb prac nad Planem Rozwoju Lokalnego

Dokument został przygotowany przez pracowników – przedstawicieli różnych komórek i jednostek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Gostyniu. Uchwałą Nr 27/199/07 Zarządu Powiatu Gostyńskiego z dnia 26 lipca 2007 r. powołano zespół ds. opracowania Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015, w składzie:

- Jerzy Ptak - przewodniczący zespołu
- Michał Listwoń - wiceprzewodniczący zespołu,
- Justyna Krzyżostaniak - członek zespołu,
- Leszek Maliński - członek zespołu,
- Krzysztof Marzec - członek zespołu,
- Grzegorz Mayer - członek zespołu,
- Mirosław Sobkowiak - członek zespołu,

- Marek Smektała - członek zespołu,
- Andrzej Szumski - członek zespołu.

Osoby te reprezentowały różne dziedziny. Oparcie prac na zasobach własnych dawało tę korzyść, że osoby te znały środowisko i uwarunkowania charakterystyczne dla powiatu, co było pomocne zwłaszcza w fazie definiowania głównych problemów (analiza SWOT). Ponadto, w wyniku prac zespołu, została wygenerowana pewna wiedza i umiejętności, które wzmacniają administrację powiatu i po które będzie można sięgnąć w przyszłości. To niewątpliwie cenny kapitał. I co najważniejsze, osobiste zaangażowanie przedstawicieli powiatu w przygotowanie dokumentu, widoczne w różnych fazach jego powstawania, zwiększa zakres identyfikacji z założeniami i zadaniami ujętymi w Planie Rozwoju Lokalnego. Niewystarczająca identyfikacja z dokumentem osób odpowiedzialnych za jego wdrażanie, to częsty mankament dokumentów przygotowywanych „na zewnątrz”.

Dokument objęto konsultacjami z gminami, środowiskami reprezentującymi sektor pozarządowy, społeczeństwem.

Rozdział II. INFORMACJA O OBOWIĄZUJĄCYCH NA SZCZEBLU UE, KRAJOWYM I REGIONALNYM STRATEGIACH I PROGRAMACH

1. Strategia Lizbońska

Dokument przyjęty w marcu 2000 r. na szczycie Rady Europejskiej, zwany tak od miejsca spotkania. Stał się najważniejszym programem społeczno-ekonomicznym w Unii Europejskiej, stanowiącym odpowiedź na zachodzącą coraz szybciej globalizację, rozwój technologii, wzrost konkurencyjności gospodarek na świecie, pojawienie się dość wysokiego bezrobocia w państwach UE. Dokument, choć jest normowany na poziomie krajów członkowskich poprzez przełożenie w postaci polityki spójności i funduszy strukturalnych, ma wpływ także na gospodarki i społeczności lokalne. Ponadto wyznacza obowiązujące i oczekiwane trendy rozwojowe.

Realizacji strategii przyświecają następujące cele:

- przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy,
- liberalizacja i integracja rynków i sektorów,
- rozwój przedsiębiorczości,
- wzrost zatrudnienia i zmiana modelu społecznego,
- dbałość o trwałe fundamenty rozwoju i środowisko naturalne.

2. Startego Rozwoju Kraju na lata 2007-2015

Jest to podstawowy dokument strategiczny, określający cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić.

Dokument przedstawia następującą wizję Polski w 2015 r.: w okresie docelowym Polska to kraj o wysokim poziomie i jakości życia mieszkańców oraz silnej i konkurencyjnej gospodarce, zdolnej do tworzenia nowych miejsc pracy.

Wizja ta ma zostać osiągnięta poprzez: wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, poprawę stanu infrastruktury technicznej oraz społecznej, wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości, budowę zintegrowanej wspólnoty społecznej, także jej

bezpieczeństwa, rozwój obszarów wiejskich, rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

3. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

Uwzględniający wytyczne UE dotyczące polityki spójności oraz uwarunkowania społeczno-gospodarcze Polski, dokument ten określa kierunki wsparcia ze środków finansowych, dostępnych z budżetu UE w okresie 7 lat w ramach funduszy europejskich. NSRO jest instrumentem odniesienia dla programów operacyjnych (np. Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego), uwzględniając jednocześnie zapisy Strategii Rozwoju Kraju oraz wyzwania strategii lizbońskiej.

Celem strategicznym NSRO dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Celami NSRO są:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
- podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Spośród programów operacyjnych warto wymienić:

4. Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

Celem głównym PO KL jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten jest realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie mechanizmów efektywnego

zarządzania w administracji. Określa on zadania objęte wsparciem Europejskiego Funduszu Społecznego.

5. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013.

Jest to zasadniczy dokument, który już bezpośrednio określa środki finansowe przeznaczone dla beneficjentów z Wielkopolski - jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów. Precyzuje to dokument zawierający szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego (beneficjentów, wysokość wsparcia, rodzaj realizowanych projektów, zasady podziału środków itd.).

Cel główny programu zdefiniowany został następująco: wzmocnienie potencjału rozwojowego Wielkopolski na rzecz wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia. Cele szczegółowe programu dotyczą: poprawy warunków inwestowania, wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców, wzrostu udziału wiedzy i innowacji w gospodarce regionu.

Przedmiotem wsparcia finansowego w tych latach ze środków UE, zarządzanych przez województwo, są działania realizujące następujące priorytety: konkurencyjność przedsiębiorstw, infrastrukturę komunikacyjną, środowisko przyrodnicze, rewitalizację obszarów problemowych, infrastrukturę dla kapitału ludzkiego, turystykę i środowisko kulturowe.

Program zawiera – podobnie jak inne programy operacyjne – indykatywną, roczną alokację środków na poszczególne priorytety.

6. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gostyńskiego

Dokument został przyjęty w 2001 r. Choć minęło kilka lat, większość celów, które zostały tam ujęte, pozostają aktualnymi. Określono 17 celów:

- środowisko przyrodnicze jest odpowiednio chronione
- gospodarka odpadami ma charakter racjonalny i kompleksowy
- mieszkańcy powiatu mają wysoką świadomość ekologiczną
- zasoby wodne są odpowiedniej jakości
- mieszkańcy powiatu mają szerokie możliwości kształcenia i podnoszenia kwalifikacji
- powiat zapewnia odpowiednią ofertę kulturalno-rekreacyjną
- istnieje zróżnicowana i atrakcyjna oferta na rynku pracy

- powiat charakteryzuje wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców
- powiat jest profesjonalnie promowany
- występują atrakcyjne i w pełni przygotowane tereny pod inwestycje gospodarcze
- mieszkańcy powiatu charakteryzują się wysokim poziomem przedsiębiorczości
- wystarczająca liczba i optymalna struktura podmiotów gospodarczych
- system komunikacyjny na terenie powiatu jest rozbudowany i drożny
- występują atrakcyjne i w pełni przygotowane tereny pod inwestycje
- w powiecie zapewniony jest ład urbanistyczno-architektoniczny
- powiat jest profesjonalnie zarządzany
- działania na rzecz rozwoju powiatu są w pełni skoordynowane.

Rozdział III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

I FINANSOWEJ

1. Położenie i środowisko przyrodnicze w powiecie gostyńskim.

Powiat gostyński usytuowany jest w południowej części województwa wielkopolskiego. Sąsiaduje z sześcioma powiatami:

- kościańskim, jarocińskim, rawickim, śremskim, leszczyńskim, krotoszyńskim

Lp	Powiaty	Powierzchnia, km ²	Ludność
1	gostyński	810	76 332
2	kościański	722	77 852
3	jarociński	587	70 400
4	rawicki	554	59 405
5	śremski	574	58 663
6	leszczyński	806	50 232
7	krotoszyński	714	77 166

GUS, stan na 31.12.2006r.

Ludność wg zamieszkania (stan na 31 XII 2006) w tys.

	Powiaty						
	gostyński	śremski	leszczyński	kościański	jarociński	krotoszyński	rawicki
ogółem	76,3	58,7	50,2	77,8	71,0	77,4	59,5
na wsi	44,1	24,4	45,8	41,7	42,8	31,0	30,3
w miastach	32,2	34,3	4,4	36,1	28,2	46,4	29,2

Powiat gostyński administracyjnie podzielony jest na 7 gmin: 5 miejsko- wiejskich (Gostyń, Krobia, Borek Wlkp., Poniec, Pogorzela) i 2 wiejskie (Pępowo, Piaski); obejmuje 187 miejscowości.

Ludność – według faktycznego miejsca zamieszkania, GUS

Gmina	Ludność
Gostyń	27 915
Krobia	12 847
Borek	7 794
Poniec	7 878
Pogorzela	5 168
Pępowo	5 990
Piaski	8 307

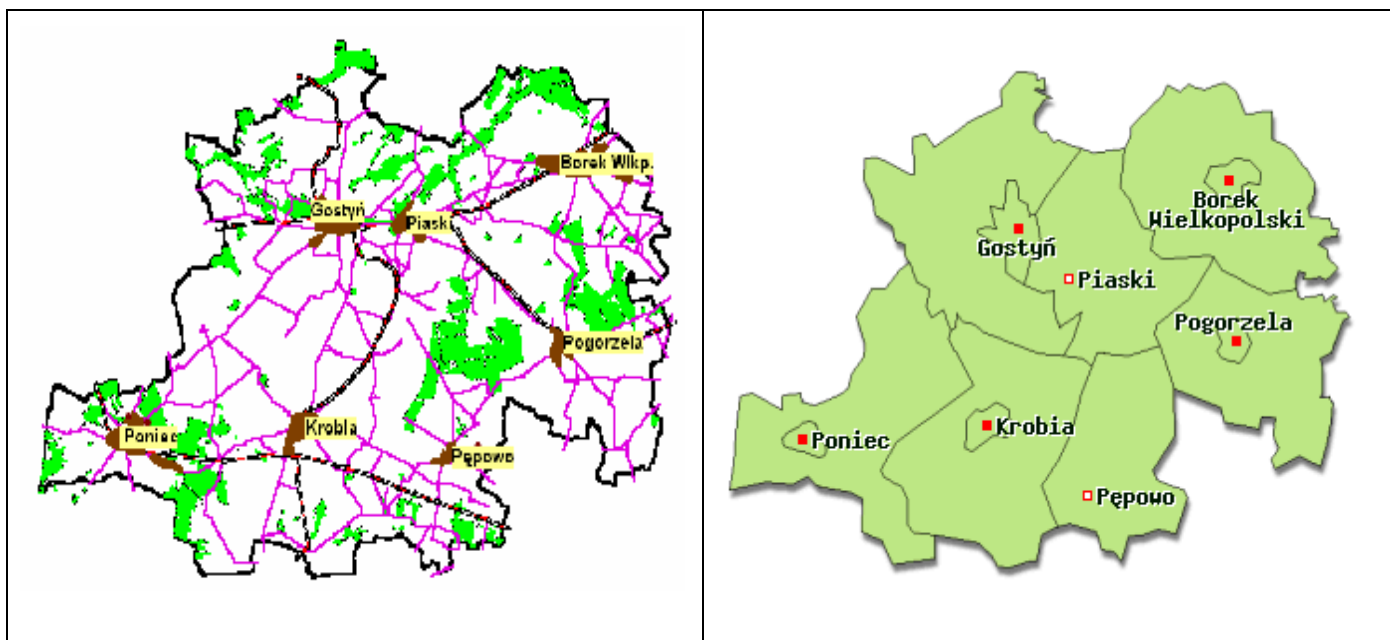
Udział ludności wg grup ekonomicznych w odniesieniu do ludności ogółem [w %]

	Powiat gostyński	Województwo wielkopolskie	Polska
wiek przedprodukcyjny	22,9	21,1	20,1
wiek produkcyjny	63,0	64,8	64,2
wiek poprodukcyjny	14,1	14,1	15,7

Umiarkowanie korzystna jest sytuacja powiatu, jeśli idzie o sytuację demograficzną, rozpatrywaną z punktu widzenia rynku pracy. Z jednej strony, w porównaniu do średniej dla

całego województwa wielkopolskiego oraz dla Polski, powiat charakteryzuje względnie niski udział ludności w wieku produkcyjnym. Oznacza to, że statystycznie mniejsza liczba osób jest do „dyspozycji” rynku pracy, stosunkowo więcej osób natomiast pozostaje poza nim, co rodzić może wyższe koszty społeczne i ekonomiczne. Z drugiej strony, pozytywnym elementem jest zdecydowanie wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym – a więc można oczekiwać w przyszłości, wówczas kiedy nowe roczniki wejdą na rynek pracy, zwiększenia dostępności ludności jako potencjalnej siły roboczej.

Według danych GUS pod względem obszaru powiat gostyński zajmuje 15 miejsce wśród 35 powiatów województwa wielkopolskiego, a pod względem liczby mieszkańców 16. Gęstość zaludnienia wynosi 93 osoby/km², przy średniej dla całego województwa 113/km².

1.2. Środowisko przyrodnicze.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady (z wyłączeniem komunalnych) wytworzone na 1 km ² w t		Zebrane odpady komunalne zmieszane na 1 mieszkańca w kg	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogólnej		Lesistość w %
				slużące ochronie środowiska	slużące gospodarce wodnej			
	2000	2006	2006	2000	2006	2000	2006	
Wielkopolskie	122,4	146,3	251	220	51	31,3	31,4	25,5
Powiaty:								
gostyński	169,0	324,7	165	33	4	19,1	18,6	13,9
jarociński	260,5	53,0	150	271	92	20,6	20,3	18,1
kościański	203,3	81,2	169	44	34	47,4	47,8	13,5
krotoszyński	175,1	44,4	182	153	17	45,3	45,4	18,5
leszczyński	6,0	10,7	141	88	20	47,6	47,7	24,6

rawicki	142,0	539,9	97	119	222	0,3	0,0	14,9
śremski	143,7	105,4	162	142	88	14,3	14,6	19,6

Źródło: Powiaty w Polsce 2007, GUS

Dostępne dane wskazują, że w powiecie gostyńskim powstaje znaczna ilość odpadów (z wyłączeniem komunalnych). Jednocześnie spośród powiatów sąsiadujących, gostyński charakteryzuje najniższe nakłady w środki trwałe służące ochronie środowiska. Dysproporcja jest jeszcze większa w przypadku wydatków służących gospodarce wodnej. Powiat ma również jedną z najmniejszych powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych. Podobnie jest ze wskaźnikiem dotyczącym lesistości – średnio w województwie wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 25,5%, podczas gdy w powiecie zaledwie 13,9%.

Sieć wód powierzchniowych została bardzo silnie przekształcona. Główne ciek (Kanał Obry, Rów Polski, Kania Orla), a także ich dopływy, mają całkowicie sztuczne koryta, przy czym nastąpiło to tak dawno, że tylko w przypadku Orli zachowały się fragmenty starego koryta. Bardziej naturalny przebieg mają tylko środkowy i dolny bieg Pogony i Dąbrówki, górny bieg Orli oraz niektóre małe ciek. Poza tym sieć cieków tego regionu tworzą liczne sztuczne kanały. Lokalnie gęstość sieci melioracyjnej znacznie przekracza naturalną gęstość sieci hydrologicznej.

Naturalne jeziora występują w zasadzie poza granicami powiatu, choć w jego północnej części jest pewna ilość niewielkich „oczek” o charakterze naturalnym. Niewiele jest większych kompleksów stawów (jak np. w okolicach Pudliszek), lokalnie spotyka się niewielkie stawki ukształtowane w parkach dworskich jako element wzbogacający walory estetyczne krajobrazu, częściowo zapewne również o funkcjach hodowlanych. Niektóre z drobnych zbiorników wodnych mogą mieć charakter przeciwpożarowy.

Wyjątek stanowi zbiornik retencyjny „Jeżewo” w gminie Borek Wielkopolski o powierzchni normalnego zalewu 70,60 ha i powierzchni ogólnej 75,40 ha w dolinie rzeki Pogony. Mówi się też o jego wykorzystaniu rekreacyjnym.

Rzadkim przypadkiem takiej funkcji istniejącego zbiornika jest kąpielisko w Gołuchowie gm. Pogorzela.

Jakość wód była w ostatnich latach badana w systemie monitoringu krajowego i regionalnego - Kanale Obry, w Rowie Polskim, w Orli, Samicy Krobskiej, Dąbrocznej, Rowie Polskim koło Ponieca i w Rowie Czarkowskim. Ponadto opisane informacje dotyczyły Pogony, Dąbrówki i drobnych dopływów Rowu Polskiego od strony Krobi. Wszystkie te informacje

wskazały na silne zanieczyszczenie cieków. Głównym zanieczyszczeniem są związki azotu i fosforu oraz zanieczyszczenie bakteryjne, wskazuje to na pochodzenie z odchodów ludzkich (brak kanalizacji), zwierzęcych (gnojowica) i stosowanie nawozów mineralnych.

Jeśli chodzi o wody podziemne, brak informacji o zmianach ilościowych. Natomiast badania jakości wody w ujęciach w Borku i w Gostyniu wykazały występowanie azotanów, co świadczy o zanieczyszczeniu pochodzącym z gruntu (przecieki z szamb) i wód powierzchniowych.

Cały obszar powiatu znajduje się w zasięgu systemów wodociągowych bazujących na układach sieciowych, które ujmują wody podziemne, głównie z poziomu czwartorzędowego. Zasoby wód podziemnych należą do wód średniej jakości, wody te po przeprowadzeniu prostych zabiegów technologicznych nadają się do picia. Ilość ujmowanej i uzdatnianej wody pokrywa w całości potrzeby odbiorców.

Powiat Gostyński ma wysoki procent gruntów chronionych klas I- IV oraz wysokie inne wskaźniki jak:

- wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb powiatu gostyńskiego jest najwyższy w całym województwie;
- waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej gleb powiatu gostyńskiego jest najwyższa w województwie wielkopolskim;
- grunty orne w powiecie gostyńskim stanowią najwyższy procent powierzchni powiatu w województwie wielkopolskim.

Na terenie powiatu gostyńskiego występuje szereg obszarów i obiektów objętych ochroną na podstawie przepisów prawa. Są to:

- 4 rezerwaty przyrody;
- liczne pomniki przyrody;
- 9 stref ochrony pośredniej wód, w tym 5 na terenie gminy Gostyń i po dwie na terenach gmin Piaski i Poniec;
- Obszar Najwyższej Ochrony wód podziemnych;
- około 64 parków wiejskich i około 20 zadrzewionych cmentarzy, w tym liczne – objęte ochroną Konserwatora Zabytków;

Ponadto na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych chronione przed zmianą użytkowania są gleby klas I – IV, co dotyczy większości gleb powiatu; gleby takie powinny być przeznaczone na inne cele tylko w przypadku braku innych terenów. Podobnie przed zmianą użytkowania chronione są klasy i grunty leśne. Wobec małej lesistości powiatu praktycznie należy traktować wszystkie lasy jak chronione przed zmianą użytkowania.

Na terenie powiatu gostyńskiego występują kopaliny: podstawowe i pospolite. Kopaliny podstawowe – złoża węgla brunatnego są udokumentowane. Kopaliny pospolite - złoża kruszyw naturalnych, stosowanych w budownictwie i drogownictwie, rozmieszczone są równomiernie na terenie całego województwa.

Na terenie powiatu występują również kruszywa naturalne i surowce ilaste. Eksploatacja ich powoduje przekształcenie powierzchni ziemi. Stosunkowo największe wyrobiska po eksploatacji lokalnych surowców skalnych, okrucowych i ilastych występują na terenie gminy Poniec, jednak w każdej z gmin są takie tereny. Są one w znacznej części nie zrehabilitowane. Eksploatacja surowców mineralnych spowodowała powstanie pewnej ilości wyrobisk poeksploatacyjnych - piaskowni i żwirowni, glinianek i dołów potorfowych, występujących niezbyt licznie, ale lokalnie zaznaczających się wyraźnie w krajobrazie. Na terenie powiatu doliczono się ponad 50 wyrobisk.

Część wyrobów została wtórnie wykorzystana do składowania odpadów, nie zawsze w sposób planowy i uzasadniony. Często są to miejsca powstania tzw. „dzikich” wysypisk odpadów. Jest to szczególnie niekorzystne, gdyż większość wyrobisk sięga do poziomu wód gruntowych lub przynajmniej bardzo się do niego zbliża, zmniejszając miąższość nakładu; w ten sposób wyrobiska stają się źródłem zanieczyszczenia wód gruntowych.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego powstał w ramach realizacji ustawy o odpadach z dnia 27.04.2001 r. (Dz. U. 07.39.251), która w rozdziale 3, Art.14 -16 wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem		Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t			
			pyłowych		gazowych (bez dwutlenku węgla)	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Wielkopolskie	52,7	61,1	13,2	10,3	176,1	223,3
Powiaty:						
gostyński	37,3	39,6	0,2	0,2	1,4	1,6

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

jarociński	47,7	69,9	0,2	0,1	0,6	0,3
kościański	39,6	54,1	0,1	0,0	0,3	0,1
krotoszyński	46,0	61,3	0,1	0,1	0,7	0,5
leszczyński	9,5	21,4	–	–	–	0,0
rawicki	34,0	47,5	0,1	0,1	0,3	0,6
śremski	61,5	68,1	0,5	0,3	1,0	0,8

Źródło: Powiaty Polsce 2007, GUS

Dane wskazują, że powiat gostyński charakteryzuje wciąż relatywnie mało rozbudowana sieć oczyszczalni ścieków – „obsługują” one blisko 40% mieszkańców powiatu, mniejszy odsetek występuje tylko w powiecie leszczyńskim. Najwyższa, spośród omawianych powiatów jest także, jest także emisja zanieczyszczeń powietrza pochodząca z zakładów uciążliwych.

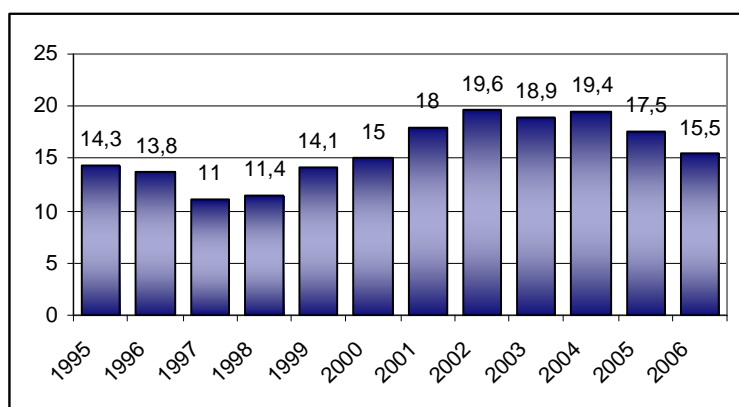

2. Sytuacja na rynku pracy, polityka społeczna oraz tendencje demograficzne

2.1 Sytuacja na rynku pracy

Powiat gostyński charakteryzuje się dość wysokim bezrobociem. Stopa bezrobocia osiągnęła swój najwyższy poziom w lutym 2004 roku, kiedy to przekroczyła 21 %. Kształtowanie się tego wskaźnika ukazuje poniższa tabela:

Kształtowanie się stopy bezrobocia w powiecie gostyńskim w latach 1995-2006

Na koniec lipca 2007 roku stopa bezrobocia wyniosła 12,2 % i stale się obniża. Jednakże w porównaniu do innych powiatów podregionu leszczyńskiego (Leszno, Rawicz, Kościan, Wolsztyn) jest wyższa o 4 – 7 punktów procentowych. Taka tendencja utrzymuje się od początku bezrobocia rejestrowanego. Stopa bezrobocia w powiecie gostyńskim jest obecnie o 3,1 punktu procentowego wyższa niż w województwie wielkopolskim i zrównała się z tymże wskaźnikiem dla Polski.

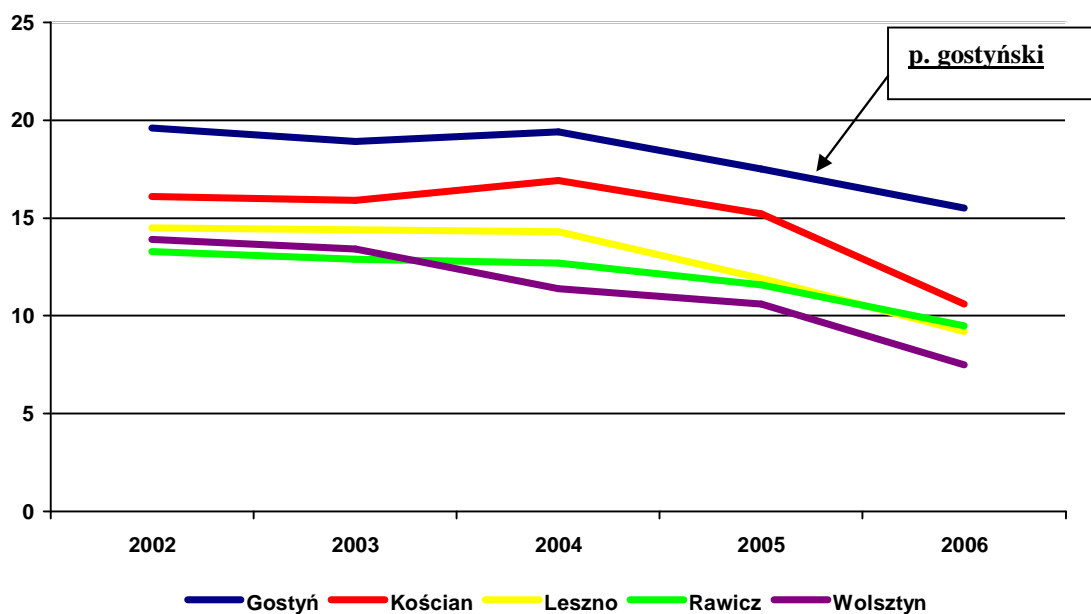
WYSZCZEGÓLNIENIE	Pracujący				Stopa bezrobocia rejestrowanego w %		Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	
	w liczbach bezwzględnych		na 1000 mieszkańców				w zł	województwo= 100
	2002	2006	2002	2006	2003	2006		
	Wielkopolskie	928382	986986	276,7	292,1	17,1	11,7	2389,00
Powiaty:								
gostyński	20336	22052	269,1	290,8	20,6	15,4	2087,43	87,4
jarociński	15942	16479	226,6	234,1	26,1	19,5	1846,26	77,3
kościański	18078	18521	233,5	237,9	17,1	10,5	2024,17	84,7
krotoszyński	19619	21676	254,7	280,9	22,0	14,8	1954,07	81,8
leszczyński	12440	13645	254,6	271,6	16,3	9,8	2299,48	96,3
rawicki	17881	20301	302,9	341,7	14,0	9,3	1738,20	72,8

śremski	13757	16642	236,2	283,7	17,6	10,2	2029,89	85,0
---------	-------	-------	-------	-------	------	------	---------	------

Źródło: Powiaty w Polsce 2007, GUS

Poniższy wykres ukazuje kształtowanie się stopy bezrobocia w latach 2002 – 2006 w powiatach podregionu leszczyńskiego (Gostyń, Leszno, Kościan, Rawicz i Wolsztyn).

Struktura osób bezrobotnych w powiecie gostyńskim:

- przewaga kobiet, które stanowiły 61% zarejestrowanych,
- przewaga mieszkańców wsi, których odsetek wynosił 56%,
- dominacja wśród bezrobotnych osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (37%) oraz gimnazjalnym i niższym (31%),
- odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem wynosił 4%,
- przewaga osób młodych w wieku 18 – 34 lat (55%),
- dość duża grupa osób, które ukończyły 50 lat – 14%,
- znaczący odsetek osób długotrwale bezrobotnych – 63%,
- prawo do zasiłku dla bezrobotnych w 2006 roku posiadało średnio 13% zarejestrowanych (powyższe dane dotyczą końca roku 2006 – struktura ta pozostaje niezmienna od kilku lat).

Bezrobotni w powiecie gostyńskim charakteryzują się dość niskim wykształceniem i częściej są mieszkańcami wsi niż większych ośrodków, co ze względu na kwestię dojazdu zmniejsza

szanse na uzyskanie zatrudnienia. Z uwagi na brak miejsc pracy dla kobiet, to one są najbardziej narażone na bezrobocie długotrwałe. Mężczyźni posiadający kwalifikacje murarza, ślusarza czy spawacza nie mają obecnie żadnych problemów ze znalezieniem pracy. Do tej sytuacji z pewnością przyczynił się fakt migracji zarobkowej do krajów Unii Europejskiej, dokąd wyemigrowała spora część wykwalifikowanych w tych zawodach osób.

Dane dotyczące struktury bezrobocia świadczą o trudnościach w znalezieniu pracy przez ludzi młodych, kończących naukę i zarazem oddają pozytywny obraz osób starszych, które, jak można mniemać, albo są w dalszym ciągu czynne zawodowo, albo zostały już objęte świadczeniami przedemerytalnymi.

Analizując powyższe, należy zwrócić uwagę na stosunkowo niską liczbę bezrobotnych wśród osób ze stażem do jednego roku. Odnotowuje się także systematycznie zmniejszającą się liczbę pozostających bez pracy w gronie osób ze stażem powyżej roku. Taki stan rzeczy utrudnia rozpoczęcie kariery zawodowej osobom młodym, które kończą naukę, szukają pierwszej pracy i dotychczas nie miały okazji zdobyć doświadczenia zawodowego.

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na sytuację osoby na rynku pracy. Najwyższe bezrobocie dotyczyło osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Problem braku zatrudnienia w najmniejszym stopniu dotyczył osób z wykształceniem wyższym, gdzie zarejestrowano ogółem 160 osób. Dlatego istotne jest, by zwracać szczególną uwagę na kształcenie dzieci i młodzieży oraz doksztalcanie dorosłych.

Z roku na rok zwiększa się liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców:

ROK	Liczba ofert pracy	Zawody poszukiwane przez pracodawców
2002	1.199	prac. fizyczny, prac. umysłowy, sprzedawca, krawiec – szwacz, monter filtrów, mechanik samochodowy, murarz
2003	1.907	prac. fizyczny, prac. umysłowy, sprzedawca, ślusarz, stolarz, kucharz, krawiec – szwacz, murarz, malarz
2004	1.756	prac. fizyczny, prac. umysłowy, sprzedawca, krawiec – szwacz, pracownik gospodarczy, murarz, ślusarz, stolarz
2005	1.901	prac. fizyczny, prac. umysłowy, sprzedawca, kierowca kat. C+E, krawiec – szwacz, murarz, stolarz, mechanik, rzeźnik
2006	2.151	prac. fizyczny, sprzedawca, prac. umysłowy, murarz, stolarz, krawiec – szwacz, kierowca kat. C+E, malarz

Z kolei wśród bezrobotnych największe grupy stanowią osoby posiadające kwalifikacje:

- sprzedawcy, rolnika, krawca – szwacza, technika ekonomisty, kucharza, malarza, mechanika samochodowego, fryzjera

oraz osoby bez zawodu (w tym także z ukończonym liceum ogólnokształcącym). Struktura ta pozostaje niezmienna od kilku lat.

Kwalifikacje a rynek pracy w 2006 r.

Grupy zawodów deficytowych	Grupy zawodów nadwyżkowych	Grupy zawodów charakteryzujących się równowagą zatrudnienia
-pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, -robotnik gospodarczy, -operator koparek, -kierowca autobusu, -spawacz ręczny gazowy, -technik administracji, -opiekun w domu pomocy społecznej, -palacz kotłów co. gazowych, -ogrodnik, uprawa roślin ozdobnych, -nauczyciel języka obcego, -ślusarz metali, -specjalista do spraw handlu i marketingu	-asystent ekonomiczny -sprzedawca, -mechanik samochodów osobowych, -technik rolnik, -pedagog, -technik mechanik, -technik rolnik, -technik żywienia i gospodarstwa domowego, -handlowiec, -kucharz, -sprzedawca, -fryzjer, -krawiec, -operator urządzeń przetwórstwa owocowo – warzywnego	-specjalista do spraw reklamy, -laborant chemiczny, -grafik komputerowy, -technik weterynarii, -księgowy (samodzielny), -pracownik socjalny, -frezer, -sortowacz – brakarz szkła, -operator maszyn rolniczych, -parkingowy

W ostatnich latach zwiększa się liczba zgłaszanych przez bezrobotnych podjęć pracy.

W latach 2002 – 2006 kształtowała się ona następująco:

- 2002 - 3.167
- 2003 - 3.787
- 2004 - 3.834
- 2005 - 4.193
- 2006 - 4.344.

Istotnie zmniejszył się w 2006 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odsetek bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. W dużym stopniu jest to zapewne spowodowane migracją zarobkową młodych ludzi na zachód Europy i dobrej koniunktury gospodarczej.

Niemniej absolwenci szkół ponadgimnazjalnych stanowią jedną z największych kategorii wśród bezrobotnych, co stanowi ogromne wyzwanie dla rozwoju społecznego i

gospodarczego. Jednocześnie docierają informacje z rynku pracy, które mówią o deficycie zawodów zdobywanych na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej.

Powiat Gostyński		Liczba absolwentów rocznik 2005/2006	Liczba bezrobotnych absolwentów (na 31.10.2006)
Zasadnicze szkoły zawodowe	Gostyń	128	33
	Krobia	97	23
	Borek Wlkp	27	1
	Pogorzela	54	21
Technika	Gostyń	144	39
	Krobia	44	17
	Grabonóg	69	17
	Pogorzela	18	10
Licea ogólnokształcące	Gostyń	217	33
	Krobia	91	19
	Grabonóg	23	6
	Pogorzela	31	3
Licea profilowane	Gostyń	31	15
	Borek Wlkp	20	14

Źródło: Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2005/2006 na rynku pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Wśród najpopularniejszych zawodów z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej znalazły się: sprzedawca, mechanik samochodowy, kucharz, fryzjer, stolarz oraz cukiernik. Jednocześnie absolwenci tych kierunków stanowią bardzo wysoki odsetek bezrobotnych. Podobnie sytuacja przedstawia się z technikami. Generalne tendencje i oczekiwania rynku pracy wskazują, że kształcenie techniczne będzie się dalej rozwijać, prognozuje się więc dalszy wzrost absolwentów techników, z drugiej strony właśnie ta młodzież ma największe problemy ze znalezieniem pracy.

W tej sytuacji zasadne jest pytanie odnośnie adekwatności kierunków kształcenia do wymogów rynku pracy. Ilość absolwentów pozostających bez pracy wskazywać może, że uzyskują oni wykształcenie, na które w znacznej mierze nie ma zapotrzebowania. Dość wspomnieć, że na koniec grudnia 2006 r. spośród blisko 5 tys. osób bezrobotnych w powiecie gostyńskim ponad 11% posiadało wyuczony zawód sprzedawcy. Co więcej kierunek ten nadal cieszy się dużym powodzeniem u młodzieży. Popularność tego kierunku może wiązać się z łatwością w dostępie do praktyk zawodowych, wybór natomiast – co potwierdzają dane statystyczne – niekoniecznie poprzedzony jest analizą potrzeb rynku pracy¹. Co więcej,

¹ Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2005/2006 na rynku pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

zawód ten jest wyraźnie sfeminizowany. Kolejnym kierunkiem, którego ukończenie, niestety, daje duże prawdopodobieństwo pozostania bezrobotnym to asystent ekonomiczny. Podobnie jest z krawcem, kucharzem. Absolwenci tych właśnie kierunków także przodują w statystyce długotrwale bezrobotnych (tj. powyżej 12 m-cy).

Od 2004 roku, na skutek akcesji Polski do Unii Europejskiej, Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu stał się członkiem Europejskich Służb Zatrudnienia EURES. Sieć EURES nastawiona jest na informowanie, doradztwo i wspomaganie poszukujących pracy z Europejskiego Obszaru Gospodarczego, którzy chcą pracować w innym kraju członkowskim oraz pracodawców, którzy chcą rekrutować pracowników z innych krajów. Oferty pracy pracodawców zagranicznych są udostępniane zainteresowanym osobom bezrobotnym. Są to oferty sprawdzone pod względem wiarygodności przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. W 2006 roku oferty te pochodziły głównie z Wielkiej Brytanii, Irlandii, Szkocji, Szwecji, Norwegii, Danii, Hiszpanii. Najczęściej poszukiwani byli pracownicy posiadający kwalifikacje ślusarza, spawacza, montera konstrukcji stalowych, kierowcy samochodu ciężarowego, autobusu, a także pracownicy budowlani, magazynowi, z branży hotelowej i gastronomicznej. Pojawiły się także oferty pracy dla lekarzy: okulistów, stomatologów oraz lekarzy weterynarii. W 2006 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu zgłosiło się ok. 400 osób zainteresowanych podjęciem pracy za granicą.

W 2006 roku Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu udzielił ok. 200 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Jest to obecnie najbardziej popularna wśród bezrobotnych forma aktywizacji. Tworzone firmy obejmują wszystkie rodzaje działalności, z przewagą usług (60 %) (m.in. budowlanych) i handlu (32 %). Zakłady produkcyjne stanowią zdecydowaną mniejszość (8 %).

W strukturze Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu działa Klub Pracy oraz doradca zawodowy. Działania prowadzone w ww. komórkach są ukierunkowane na udzielanie pomocy bezrobotnym w poszukiwaniu pracy poprzez wytyczenie drogi zawodowej oraz naukę technik aktywnego poszukiwania zatrudnienia. W 2006 roku z porad indywidualnych lub grupowych skorzystało ponad 1.500 osób, w tym znaczna część bezrobotnych znajdujących się w tzw. „grupach ryzyka” tj.: niepełnosprawnych, bezrobotnych długotrwale, osób do 25 roku życia.

Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu realizując usługi oraz instrumenty rynku pracy organizuje standardowe formy (szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne,

dotacje, refundacje kosztów tworzenia miejsc pracy) oraz pozyskuje środki na dodatkowe projekty kierowane do wąskich grup odbiorców. W ostatnich 3 latach były to m.in. programy: „Rowy”, „Pedagog rodzinny”, „I Biznes”, „Asystent nauczyciela”, „50+”, „e-Softys”, „Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy”, „Praca dla młodych – Dobry Start”, „Nie jesteś Sam – program dla długotrwale bezrobotnych”, „JUNIOR – program dla młodzieży niepełnosprawnej”. W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich realizowano projekty z Działów 1.2 *Perspektywy dla młodzieży*, 1.3 *Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia* i 1.6 *Integracja i reintegracja zawodowa kobiet*, finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego. W latach 2005 – 2007 pozyskano z Europejskiego Funduszu Społecznego ponad 3 mln zł. Ogółem z Funduszu Pracy (który jest zwiększany także o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego) pozyskano w latach 2005 – 2006 **9.366.600,- zł**. W 2007 r., do końca sierpnia, Urząd Pracy miał do dyspozycji **6.126.000,- zł**.

Pomimo zwiększających się kwot wydatkowanych na tzw. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, nadal więcej pieniędzy przeznacza się na świadczenia obligatoryjne tj. zasiłki dla bezrobotnych i dodatki aktywizacyjne. W 2006 na ten cel wydano **5.968.600,- zł**. Ta niekorzystna relacja będzie się zmieniać, gdyż przy zmniejszającym się bezrobociu (ta tendencja będzie kontynuowana ze względu na emigrację, zwiększającą się liczbę tworzonych miejsc pracy oraz przedsiębiorczość mieszkańców powiatu gostyńskiego) coraz mniej osób bezrobotnych będzie uprawnionych do pobierania zasiłku, zaś stale zwiększają się kwoty na realizację projektów aktywizujących.

Należy stwierdzić, że podstawową bolączką przy diagnozowaniu rynku pracy jest brak szerszych analiz łączących edukację, rynek pracy oraz gospodarkę powiatu. Tego typu badania nie są prowadzone, stąd też trudno jest całościowo przeanalizować przeszłość i wyznaczyć trendy na kolejne lata.

2.2 Polityka społeczna

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Obecnie kryterium to ustalono na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę potrzebujących i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa.

Ubóstwo nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji rodzin, ale nabiera cech trwałości, przyczyniając się do długotrwałego pozbawienia możliwości korzystania z dóbr i usług, a tym samym prowadzi do wykluczenia społecznego. Na syndrom głębokiego ubóstwa składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz fakt zamieszkania w małych ośrodkach miejskich oraz na wsi, szczególnie na obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym.

Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego. System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe.

Na zapewnienie odpowiedniej pozycji dziecka w środowisku lokalnym wpływa wiele czynników, jednym z kluczowych jest możliwość korzystania ze wsparcia odpowiednich instytucji, w tym poradnictwa rodzinnego udzielanego przez PCPR w Gostyniu oraz pedagogicznego w ramach działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gostyniu.

Znaczącą część klientów lokalnego systemu pomocy społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problemy te prowadzą do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci trwale lub przejściowo szans wychowywania we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych. Problem sieroctwa nie jest zjawiskiem nowym. Sieroty w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, brak

odpowiedzialności za dzieci, zerwane są więzi uczuciowe między członkami rodziny, a szczególnie w stosunku do dziecka. Na dezintegrację rodziny wpływa również zła sytuacja materialna, mieszkaniowa, narastająca frustracja spowodowana bezrobociem.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. Jedną z najbardziej dogodnych form opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza.

W powiecie gostyńskim obecnie funkcjonuje 71 rodzin zastępczych, w których przebywa 93 dzieci. W ciągu prawie 9 lat funkcjonowania opieki zastępczej w powiecie powstało 21 nowych rodzin i umieszczono w nich 31 dzieci. Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje również rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego. Kieruje się do niej dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej jednak niż na 12 miesięcy. W rodzinie tej przebywało łącznie 25 dzieci, obecnie 4 dzieci.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu rejestruje także liczbę dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Dzieci umieszczane są w placówkach na terenie powiatu oraz poza powiatem. Obecnie w Domu Dziecka w Bodzewie przebywa 33 dzieci, a w Domu Usamodzielnień 10 dzieci. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem przebywa 6 dzieci.

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

W powiecie gostyńskim zamieszkuje około 14% osób niepełnosprawnych, które mogą korzystać z pomocy finansowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wypłacanych w oparciu o przepisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.).

Z zakresu rehabilitacji społecznej, której celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, realizuje się pomoc w formie dofinansowania do turnusów

rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych, likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się.

Wielkość środków finansowych w poszczególnych latach przeznaczanych na rehabilitację społeczną ulegała wahaniom. W związku z powyższym zmieniała się również liczba osób korzystających z tego rodzaju pomocy. Każdego roku wzrasta liczba osób zainteresowanych różnymi formami wsparcia. Widoczny jest wzrost liczby osób korzystających z turnusów rehabilitacyjnych (w 2006 r. skorzystało 208 osób, w tym 23 dzieci) oraz z dofinansowania na łamanie barier architektonicznych i w komunikowaniu się (w 2006 r. dofinansowano 58 wniosków, w tym 21 dla dzieci).

Należy stwierdzić, iż z roku na rok widoczny jest znaczny wzrost wielkości środków na dofinansowanie sportu, kultury i turystyki w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej. W roku 2006 dofinansowano 14 wniosków na kwotę ponad 36.000 zł.

Jeśli chodzi o rehabilitację zawodową, to w latach 2002-2006 złożono 7 wniosków na przystosowanie stanowisk. Przekazywano również fundusze na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne – 7 umów.

Na terenie powiatu gostyńskiego w gminie Piaski oferowana jest pomoc dla osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej, z których korzysta 30 osób. Kolejną formą wsparcia dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi lub niepełnosprawnych intelektualnie jest funkcjonujący przy DPS w Chwałkowie Środowiskowy Dom Samopomocy dla 35 osób. Nadrzędnym celem tych placówek jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Pomoc ta ma charakter dzienny.

Osoby wymagające całodobowej opieki, niemogące samodzielnie funkcjonować w środowisku z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, mogą korzystać z pomocy całodobowej w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu wynika, że w 2005 roku sprawcami przestępstw, w tym głównie przestępstw kryminalnych, były również osoby nieletnie do 16. roku życia (49 osób), które stanowiły 13,7% wśród wszystkich podejrzanych. Jeśli chodzi o pozostałych podejrzanych o popełnienie przestępstwa, były to osoby w wieku 40-49 lat (169 osób), osoby w wieku 30-39 lat (153 osoby), osoby w wieku 17-20 lat (100 osób), osoby w wieku 25-29 lat (98 osób), osoby w wieku 21-24 lat (93 osoby), osoby w wieku 50-59 lat (92 osoby) oraz osoby w wieku 60 lat i więcej (21 osób).

Wśród młodzieży do 16. roku życia będącej sprawcami przestępstw kryminalnych 25 osób popełniło przestępstwo przeciwko mieniu, natomiast 9 osób dokonało przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu.

Z danych Prezesa Sądu Rejonowego w Gostyniu wynika, że w okresie 2002-2005 r., mimo iż wzrosła liczba przestępstw karalnych, zmniejszyła się w porównaniu do roku 2002 liczba nieletnich – sprawców przestępstw.

Grupy społeczne, na których powinna koncentrować się strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych w powiecie gostyńskim – wynik badań ankietowych.

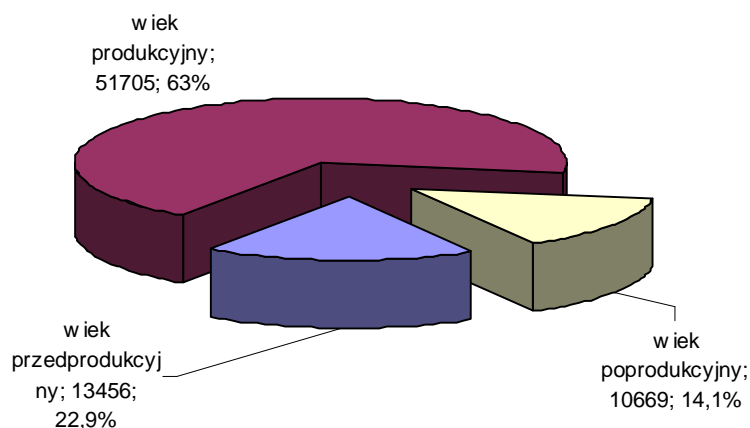
Ankietowani wybierali z zamkniętego katalogu trzy grupy wymagające szczególnej interwencji. Przedstawiamy te, które uzyskały największą liczbę wskazań.

Lp.	Grupy społeczne	Liczba wskazań
1.	Rodziny i osoby dotknięte bezrobociem	31%
2.	Osoby samotne, starsze i niepełnosprawne	20%
3.	Dzieci z najuboższych rodzin	19%
4.	Osoby nieradzące sobie z opieką i wychowaniem dzieci, zwłaszcza z rodzin niepełnych i wielodzietnych	16%
5.	Rodziny wielodzietne	14%

2.3 Demografia

Struktura wiekowa mieszkańców powiatu – stan na dzień 31.12.2006 r.

Ludność ogółem – 76 332

Dane: Bank Danych Regionalnych GUS

Według danych na dzień 31 grudnia 2006 r. teren powiatu zamieszkiwało ogółem 76 330 osób, w tym 22,9% osób w wieku przedprodukcyjnym, 63% osób w wieku produkcyjnym oraz 14,1% osób w wieku poprodukcyjnym.

Tendencje demograficzne wskazują, że wkrótce będziemy mieli do czynienia ze zwiększającą się liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, co jest spowodowane różnymi czynnikami, do których możemy zaliczyć m.in. malejącą dzietność rodzin, migrację oraz wydłużający się przeciętny czas trwania życia.

Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2006 r. [w %]

Wskaźnik obciążenia demograficznego	gostyński	kościański	śremski	jarociński	kościański	Województwo wielkopolskie
	powiaty					
ludność w wieku nieprod. na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,7	55,6	53,5	57,1	58,6	54,4
ludność w w. poprodukcyjnym na 100 osób w w. przedprod.	61,4	63,2	54,2	63,9	61,3	67,0
ludność w w. poprod. na 100 osób w w. produkcyjnym	22,3	21,5	18,8	22,2	22,3	21,8

Dane: Bank Danych Regionalnych GUS

Wskaźniki obciążenia demograficznego dostarczają informacji na temat stanu oraz przewidywań odnośnie kształtowania się sytuacji demograficznej w kontekście rynku pracy, sytuacji społecznej (np. procesu starzenia się społeczeństwa). Trendy demograficzne w powiecie gostyńskim różnią się w niewielkim stopniu od sytuacji w innych, sąsiednich powiatach oraz w całym województwie. Zwraca uwagę relatywnie wysoki wskaźnik dotyczący relacji ludności w wieku nieprodukcyjnym, czyli zarówno tych poniżej 15 roku życia, jak i powyżej 59 lat (dla kobiet) i 64 lat (dla mężczyzn). Oznacza to wysoki odsetek osób, które znajdują się poza rynkiem pracy, co rodzi społeczne i ekonomiczne konsekwencje. Nie jest to korzystna struktura, może bowiem generować wyższe obciążenia społeczne, jak i ograniczenia w podaży pracy. Większym optymizmem napawa wskaźnik relacji ludności w wieku poprodukcyjnym do 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Dla powiatu kształtuje się on znacznie poniżej (wynosi 61,4%) wartości charakterystycznej dla całego województwa (67%) i jest porównywalny z powiatami sąsiednimi. Oznacza, że na rynek pracy w przyszłości wejdą nowe roczniki, których ilość jest relatywnie wysoka w odniesieniu do ilości osób w wieku poprodukcyjnym.

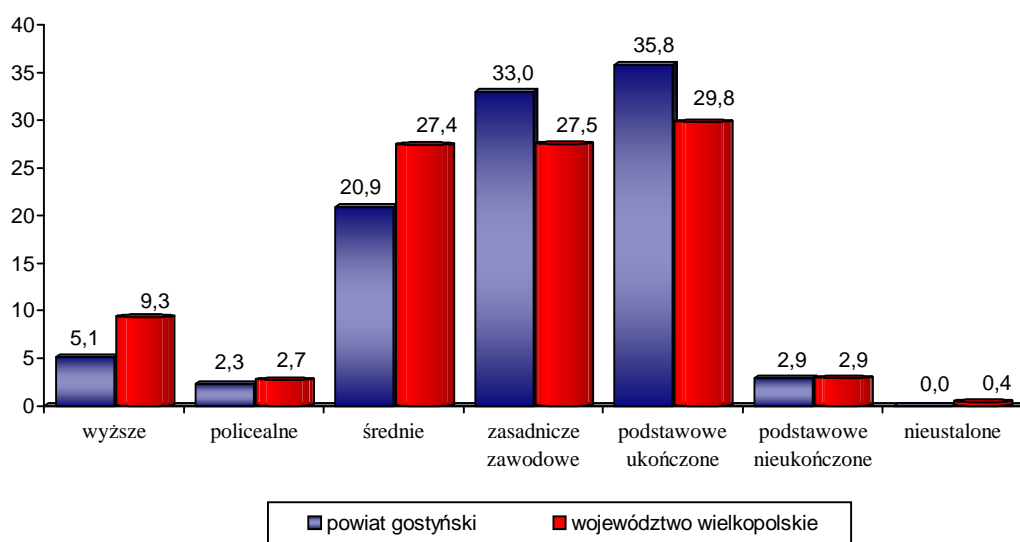

Potwierdzeniem tej tezy może być wysoki przyrost naturalny w powiecie gostyńskim – na 1000 ludności wynosi on 2,1, przy 1,7 dla całego województwa. Z sąsiednich powiatów znacznie wyższy jest tylko wskaźnik dla powiatu śremskiego – 3,0. Niepokoić może natomiast wysokie ujemne saldo migracji wewnętrznych (migracje do innych części kraju) – w 2006 r. było to -138, a np. w tym samym czasie w powiecie kościańskim saldo było dodatnie i wyniosło 35 osób. W dużej mierze dotyczy to młodych osób, które nie dostrzegając perspektyw w powiecie gostyńskim (zwłaszcza w odniesieniu do rynku pracy) decydują się na przeprowadzkę.

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55 roku życia. Dodajmy, że proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także skądinąd z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego czasu życia. Proces starzenia się społeczności w największym stopniu dotyka mieszkańców gminy Pępowo (16,6% ogółu ludności), a w najmniejszym ludności gminy Gostyń (14,1%).

Powiat gostyński charakteryzuje bardzo wysoki wskaźnik zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych. W skali 2006 r. wyniósł on 8,2, podczas gdy średni dla całego województwa ukształtował się na poziomie 6,1. Dla porównania w powiecie kościańskim wyniósł zaledwie 1,2, w krotoszyńskim 4,2, w jarocińskim 6,3. Znacznie wyższy był tylko w śremskim (13,1).

Ludność według poziomu wykształcenia w 2002 roku (w %)

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W strukturze wykształcenia mieszkańców powiatu gostyńskiego zwraca uwagę niższy odsetek osób posiadających wykształcenie wyższe, policealne i średnie w zestawieniu z danymi z województwa wielkopolskiego. Poziom wykształcenia lokalnej społeczności jest ważną przesłanką w procesie oceny umiejętności i radzenia sobie poszczególnych osób na rynku pracy. Im bowiem dana osoba jest lepiej wykształcona, tym łatwiej potrafi się przystosować do zmiennej rzeczywistości rynku pracy.

Analizując strukturę wykształcenia ludności poszczególnych gmin powiatu gostyńskiego, należy stwierdzić, iż najwyższym poziomem wykształcenia w roku 2002 charakteryzowali się mieszkańcy gminy Gostyń (35% ogółu mieszkańców miało co najmniej wykształcenie średnie), natomiast najniższym ludność gmin: Pępowo i Pogorzela (nieco ponad 77% ogółu mieszkańców tych gmin legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym).

3. Gospodarka i przedsiębiorczość

W 2006 r. na terenie powiatu gostyńskiego zarejestrowanych było 6153 podmiotów gospodarczych (na podstawie rejestru REGON). Blisko 91% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa, czyli zatrudniające nie więcej niż 9 osób. W porównaniu do powiatów sąsiadujących można wskazać charakterystyczne dla powiatu gostyńskiego cechy. Zwraca przede wszystkim uwagę, zarówno w odniesieniu do liczby mieszkańców, jak i w wielkościach bezwzględnych, bardzo duży udział przedsiębiorstw małych i średnich. W powiecie zarejestrowanych jest aż 465 podmiotów gospodarczych w przedziale 10-49 zatrudnionych (7,6% ogólnej liczby podmiotów). W drugim w kolejności powiecie kościańskim, choć pod względem liczby ludności większym od gostyńskiego, przedsiębiorstw z omawianego przedziału jest już znacznie mniej - 380 (co stanowi 4,9% ogólnej liczby podmiotów w tym powiecie).

Wyróżniający jest także udział przedsiębiorstw średnich, zatrudniających 50-249 osób. Takich podmiotów w powiecie jest 94, więcej jest tylko w powiecie kościańskim (98), ale w odniesieniu do liczby ludności to gostyński przoduje wyraźnie. Warto wspomnieć, że następny w kolejności powiat ma takich firm już tylko 67.

Wynikać stąd mogą pewne wnioski. Do pozytywów takiego modelu należy zaliczyć właśnie wzmocnioną stabilność działania – większym przedsiębiorstwom łatwiej zająć odpowiednią pozycję na rynku, także planować działania i inwestycje na przyszłość, konkurować w innych regionach, czy nawet krajach. Jednak z drugiej strony świadczyć to może o stosunkowo

niskiej elastyczności rynku produkcyjnego i reakcji na bodźce koniunkturalne. Oznacza to także pewną zachowawczość w funkcjonowaniu lokalnej gospodarki, widoczną w danych statystycznych. Stąd bardziej widoczny jest pozytywny wpływ koniunktury ostatnich lat na rynek pracy i malejącą stopę bezrobocia w innych powiatach, w których struktura gospodarki w większym stopniu oparta jest na mikroprzedsiębiorstwach. Jeśli idzie o ilość powstających nowych firm przypadających na 10 tys. mieszkańców widać, że powiat gostyński znacznie odbiega od przodujących pod tym względem powiatów: kościańskiego, leszczyńskiego i śremskiego. Nie ulega wątpliwości, że dotyczy to głównie najmniejszych podmiotów – mikroprzedsiębiorstw. Jest o tyle istotne, że to głównie one generują nowe miejsca pracy. Większe przedsiębiorstwa w pierwszym rzędzie szukają możliwości zwiększenia wydajności.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON, na 10 tys. mieszkańców

Powiaty	zarejestrowane		nowo		wykreślone	
	2006	2003	2006	2003	2006	2003
gostyński	811	777	67	52	49	25
kościański	994	981	90	74	72	55
leszczyński	951	937	79	54	45	22
śremski	931	971	81	61	64	42
jarociński	721	708	67	64	64	43
krotoszyński	775	780	75	52	46	38
rawicki	769	792	65	58	48	27

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Znaczny odsetek nowo rejestrowanych a także wyrejestrowywanych przedsiębiorstw wskazywać może na skalę przedsiębiorczości lokalnej społeczności – świadczy bowiem o poszukiwaniu nowych przedsięwzięć biznesowych, gotowości do podejmowania ryzyka działalności gospodarczej, nawet jeśli znaczna ich część kończy się niepowodzeniem.

Dla powstawania nowych i rozwoju już istniejących małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) niezbędne jest tworzenie otoczenia sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości, przygotowanie profesjonalnego personelu zajmującego się aktywizacją gospodarczą środowiska lokalnego oraz tworzenie instytucji rozwoju lokalnego. Rozwojowi tych form działalności gospodarczej szczególnie sprzyjają sektory: usług okołobiznesowych, ochrony środowiska, nowych technologii, informatyki, turystyki oraz rolno-spożywczy. W tej chwili w powiecie gostyńskim zarejestrowanych jest kilka instytucji otoczenia biznesu tj; Stowarzyszenie Kupców Ziemi Gostyńskiej, Cech Rzemiosł Różnych w Gostyniu, Gostyńskie Towarzystwo Gospodarcze, Centrum Rozwoju Gminy Pepowo, Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego, jednak jakość usług dostarczanych przez te instytucyjnie nie odpowiada standardom krajowym ze względu na niedobór wykwalifikowanych kadr oraz problemy lokalowe (brak bazy biurowej i sal szkoleniowych). Żadna z ww. organizacji nie należy do Krajowego Systemu Usług dla MSP i nie posiada statutu Punktu Konsultacyjnego. Pomocy o charakterze „twardym” udziela przedsiębiorcom Samorządowy Fundusz Porąceń Kredytowych sp. z o.o. Jednak z badań prowadzonych w 2006 roku w ramach programu Komisji Europejskiej ER

Przedsiębiorcze Regiony w Europie, którymi objęty został powiat gostyński wynika, że największym hamulcem rozwoju lokalnych firm jest utrudniony dostęp do kapitału. Innym wnioskiem wynikającym z badań jest niski poziom innowacyjności lokalnych przedsiębiorstw. Postępujący proces integracji Polski z UE wymusza konieczność szybkiego dostosowania przedsiębiorstw do warunków rosnącej konkurencji. Niezbędne jest zatem szybkie osiągnięcie przez ten sektor wysokiego poziomu zdolności konkurencyjności zarówno na rynku krajowym jak i międzynarodowym. Pomóc w tym mogą lokalne Instytucje Otoczenia Biznesu.

Źródło: Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego

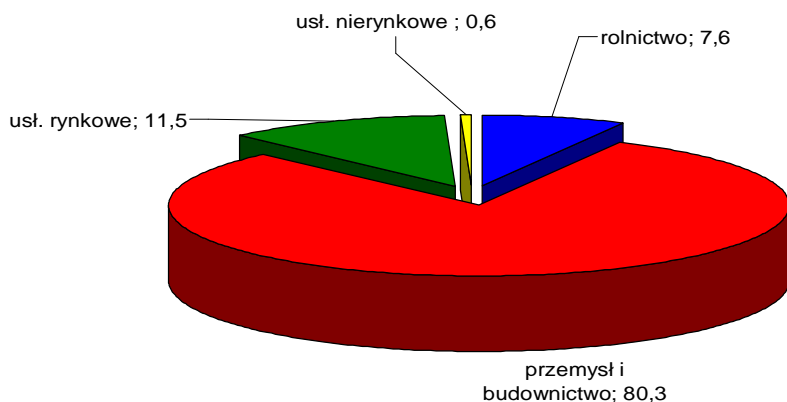
Jeśli idzie o zarejestrowane firmy (niezależnie od ich wielkości i dochodowości), nie widać znaczącego zróżnicowania branżowego między omawianymi powiatami. Dla zilustrowania specjalizacji posłużono się danymi GUS zawierającymi zestawienie sekcji PKD. W skali 2006 r. w powiecie gostyńskim podmioty gospodarcze działające w obszarze rolnictwa stanowiły 6,4% ogólnej liczby przedsiębiorstw – znacznie większy w tym względzie odsetek notowały powiaty: kościański (blisko 17%) oraz leszczyński (14,4%). Co charakterystyczne dla lokalnej gospodarki, powiat wykazuje najwyższy – spośród sąsiadujących powiatów – odsetek firm działających w sekcji przetwórstwo przemysłowe (13,6%). Przemysł zatem odgrywa znaczną rolę. W stosunku do 2001 r. liczba podmiotów zajmujących się produkcją przemysłową zwiększyła się o ponad 50, a więc w skali nienotowanej w innych omawianych powiatach (drugi największy wzrost był w powiecie krotoszyńskim – o 30). Jednakże w odniesieniu do ogółu zarejestrowanych firm udział branży przemysłowej nieznacznie zmniejszył się, bowiem w 2001 r. kształtował się na poziomie 14,6%. Blisko jedną trzecią zarejestrowanych podmiotów stanowiły podmioty prowadzące handel hurtowy i detaliczny, naprawę pojazdów samochodowych, artykułów użytku osobistego i domowego.

Potwierdza to także analiza dokonana na podstawie wydatków inwestycyjnych przedsiębiorstw. Na jej podstawie trudno byłoby stwierdzić, że powiat gostyński opiera się głównie na działalności związanej z produkcją rolną.

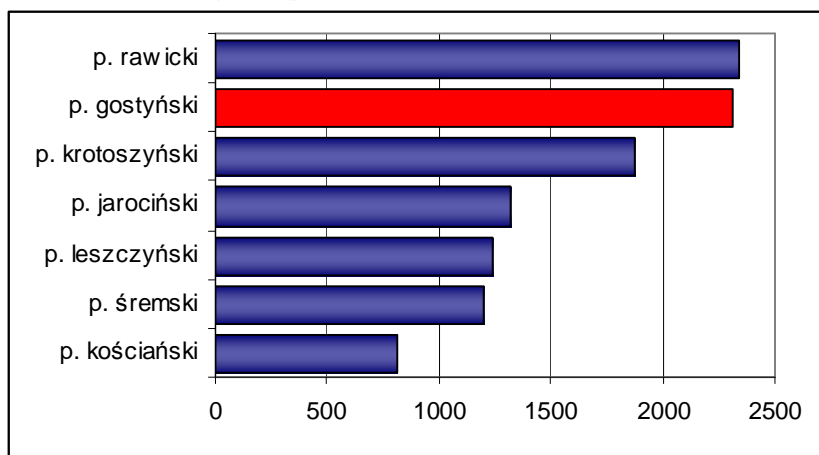
Specjalizacja sektorowa gospodarki powiatu - na podstawie nakładów na inwestycje w przedsiębiorstwach. Udział poszczególnych sektorów w nakładach ogółem w 2006 r. [w%]

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Owa względnie wysoka stabilność funkcjonujących na terenie powiatu przedsiębiorstw, a także ich wielkość, wpływają na wysokość wydatków inwestycyjnych. Uwzględniając poziom wydatków inwestycyjnych na mieszkańca można, na podstawie zgromadzonych danych, stwierdzić, że zaangażowanie lokalnych firm w inwestycje jest w porównaniu do innych powiatów bardzo wysokie. Nie odbiega znacząco od przodującego w tym względzie w 2006 r. powiatu rawickiego.

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na mieszkańca w 2006 r. [w zł]

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH W 2006 R. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z liczby ogółem							
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	przemysł i budow- nictwo	usługi rynkowe	usługi nierynkowe	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	przemysł i budow- nictwo	usługi rynkowe	usługi nierynkowe
		w mln zł				w % ogółem			
Wielkopolskie	8644,0	217,5	5199,1	3061,0	166,4	2,5	60,1	35,4	2,0
Powiaty:									
gostyński	175,3	13,3	140,8	20,2	1,0	7,6	80,3	11,5	0,6
jarociński	92,7	4,7	58,8	28,0	1,2	5,1	63,4	30,2	1,3
kościański	63,5	12,2	37,1	9,7	4,5	19,2	58,4	15,3	7,1
krotoszyński	144,4	6,6	117,6	19,2	1,0	4,6	81,4	13,3	0,7
leszczyński	62,2	9,9	40,3	11,6	0,4	16,0	64,8	18,6	0,6
rawicki	139,0	29,2	88,4	19,8	1,6	21,0	63,6	14,2	1,2
śremski	70,3	13,9	34,1	19,1	3,2	19,7	48,5	27,2	4,6

WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH W 2006 R.
(bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z liczby ogółem							
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	przemysł i budow- nictwo	usługi rynkowe	usługi nierynkowe	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	przemysł i budow- nictwo	usługi rynkowe	usługi nierynkowe
		w mln zł				w % ogółem			
Wielkopolskie	93624,3	2805,9	53768,8	34925,7	2123,9	3,0	57,4	37,3	2,3
Powiaty:									
gostyński	1499,1	108,3	1111,0	265,2	14,6	7,2	74,1	17,7	1,0
jarociński	902,8	84,7	472,1	328,7	17,3	9,4	52,3	36,4	1,9
kościański	912,6	196,2	492,5	178,0	45,9	21,5	54,0	19,5	5,0
krotoszyński	1252,1	107,1	913,8	213,7	17,5	8,6	73,0	17,1	1,3
leszczyński	517,2	107,7	341,0	61,7	6,8	20,8	65,9	11,9	1,4
rawicki	1207,8	278,4	732,6	171,7	25,1	23,1	60,7	14,2	2,0

Powiat charakteryzują najwyższe, w wartościach bezwzględnych, nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ogółem. Wyraźnie największy udział w wydatkach mają firmy z branży przemysłowej i budowlanej. Nie ulega wątpliwości, że wysoka pozycja powiatu wynika z aktywności przedsiębiorstw przemysłowych, jak też ich struktury. Duży jest udział w branży firm większych, zatrudniających do 49 osób i więcej. One mają większe możliwości w rozbudowaniu majątku, zdolności produkcyjnych, inwestycji w nowe technologie i linie produkcyjne. Firmy te, dbając o wzrost konkurencyjności ponoszą nakłady, które przyczyniają się do zwiększenia wydajności, stąd zauważalne są w powiecie, z pozoru rozbieżne, uwarunkowania: bardzo duże nakłady w porównaniu do innych powiatów, ale jednocześnie niższe tempo przyrostu nowych miejsc pracy.

Powozy konne – atut lokalnej gospodarki. Czy znak firmowy Powiatu?

W regionie od kilkunastu lat dynamicznie rozwija się produkcja pojazdów konnych dwóch podstawowych rodzajów tzn. powozy konne drewniane, oparte na tradycyjnych wzorach, oraz pojazdy konne używane do szeroko rozumianej rekreacji i uprawiania sportu zaprzęgowego. Łącznie w powiecie pojazdy produkuje około 35 przedsiębiorstw, głównie z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Łączne zatrudnienie wynosi około 1 500 pracowników, z których około 65% to zawody związane z obróbką metalu (ślusarze, spawacze, tokarze, frezerzy), następnie stolarze około 25% oraz lakiernicy i tapiczerzy 10%. Powozy z terenu powiatu gostyńskiego nasycają światowy rynek pojazdów konnych w około 50%, co stawia rodzimych producentów na czele światowego przemysłu powózkarskiego. Wielkość eksportu przedsiębiorstw zajmujących się produkcją powozów z ziemi gostyńskiej wynosi około 10-12 tys. sztuk rocznie. Głównymi odbiorcami są kraje wysoko rozwinięte, w których głęboko zakorzeniona jest tradycja hodowli koni zaprzęgowych i usług turystycznych i rekreacyjnych tj. cała Europa Zachodnia, USA, Kanada a nawet Australia.

Wokół przemysłu powózkarskiego rozwija się szereg mikrofirm handlowych, usługowych, i transportowych dostarczających materiały i podzespoły do produkcji pojazdów konnych.

W ostatnim okresie (2003 – 2006) wiele firm poczyniło inwestycje w hale produkcyjne i park maszynowy, jednak są one niewystarczające, a konkurencyjność tych firm wynika głównie z niskich kosztów pracy.

W dwóch ostatnich latach wyraźnie zarysowuje się spadek opłacalności/rentowności produkcji spowodowany wzrostem cen materiałów, energii, kosztów pracy oraz coraz niższym kursem euro. Innym nagląącym problemem jest „szara strefa” produkcji powozów, którą szacuje się na ok. 20% całości produkcji przedsiębiorstw z terenu powiatu, a także brak wykwalifikowanych kadr. Problemy te ograniczają możliwości produkcyjne firm.

Pespektywą rozwoju branży może stać się wzrost rynku wewnętrznego i rynków rozwijających się, inwestycje w nowoczesne technologie i rozwój kadr. Dodatkowym rozwiązaniem sprzyjającym rozwojowi mogłoby się stać stworzenie klastra producentów powozów konnych na bazie Polskiego Stowarzyszenia Producentów Powozów Konnych, które zostało zarejestrowane przez KRS w lipcu 2007 roku.

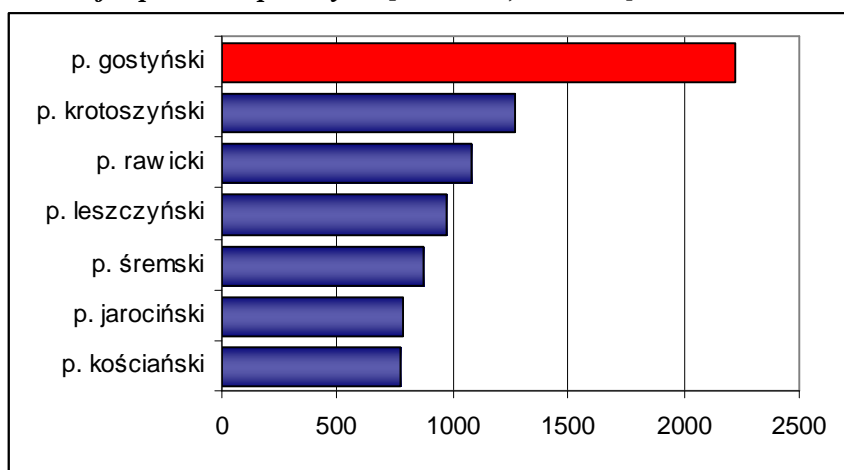
Przemysł powózkarski wpływa również na rozwój na terenie powiatu hodowli koni i progres branży turystycznej. W powiecie gostyńskim swoją siedzibę mają: Międzygminny Związek Turystyczny „Wielkopolska Gościnną” a także wiele stowarzyszeń, klubów jeździeckich i prywatnych hodowli koni.

Źródło: Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego

Powiat Gostyński notuje najwyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu. W skali zarówno 2005 r., jak i 2006 r. produkcja wyniosła około 2 mld zł. Wielkość produkcji przekraczała ponad dwukrotnie produkcję w innych omawianych powiatach (wyjątek stanowi powiat krotoszyński). Równie istotne różnice utrzymują się w odniesieniu do produkcji przypadającej na jednego mieszkańca. W 2006 r. w powiecie gostyńskim wartość produkcji kształtowała się na poziomie ponad 29 tys. zł, w drugim kolejnym – powiecie leszczyńskim już 19 tys. zł, rawickim 18 tys. zł.

Produkcja sprzedana przemysłu [w 2006 r., w mln zł]

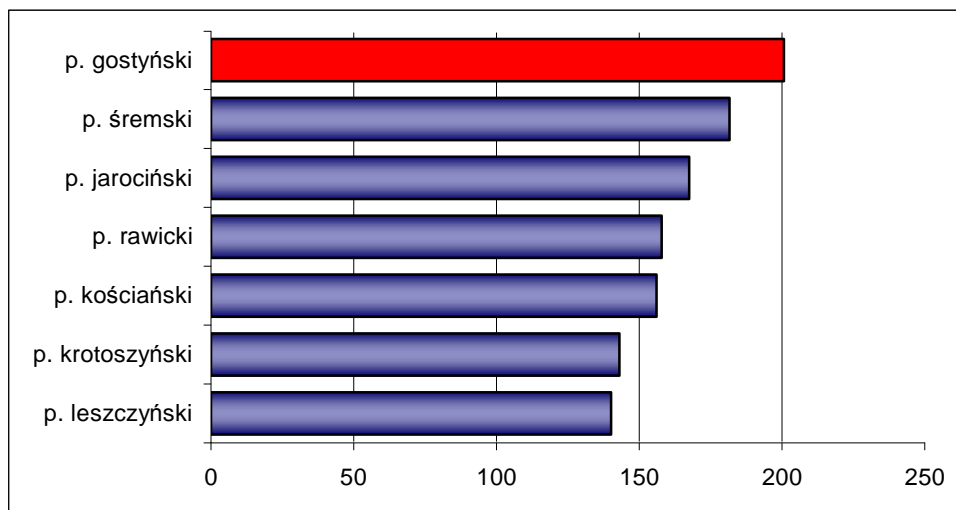

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Potwierdzeniem dużej aktywności lokalnych przedsiębiorstw, oprócz nakładów inwestycyjnych i produkcji sprzedanej przemysłu, są dochody uzyskiwane z działalności gospodarczej. W opracowaniu nie ma możliwości przywołania danych w zakresie dochodów i zysków pochodzących od konkretnych przedsiębiorstw, natomiast w sposób pośredni postawioną tezę uzasadniają uzyskiwane dochody własne powiatu, które kształtują się na najwyższym poziomie wśród omawianych jednostek samorządowych. Dochody własne w dużym stopniu zależą od sytuacji na rynku produkcyjnym i rynku pracy. Co więcej, potwierdzeniem mogą być dochody budżetu powiatu z tytułu udziału we wpływach z podatku od osób prawnych. W przeliczeniu na mieszkańca dochody powiatu gostyńskiego z CIT są zdecydowanie najwyższe wśród okolicznych powiatów.

Dochody własne na mieszkańca w 2006 [w zł]

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Warto jednocześnie zauważyć, że powiat gostyński przoduje także jeśli idzie o uzyskiwane wpływy z tytułu podatku od osób fizycznych (PIT). Wskazuje to na relatywnie wysoką zamożność społeczeństwa.

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pracujący				Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2006	
	w liczbach bezwzględnych		na 1000 mieszkańców		w zł	województwo= 100
	2002	2006	2002	2006		
Wielkopolskie	928382	986986	276,7	292,1	2389,00	100,0
Powiaty:						
gostyński	20336	22052	269,1	290,8	2087,43	87,4
jarociński	15942	16479	226,6	234,1	1846,26	77,3
kościański	18078	18521	233,5	237,9	2024,17	84,7

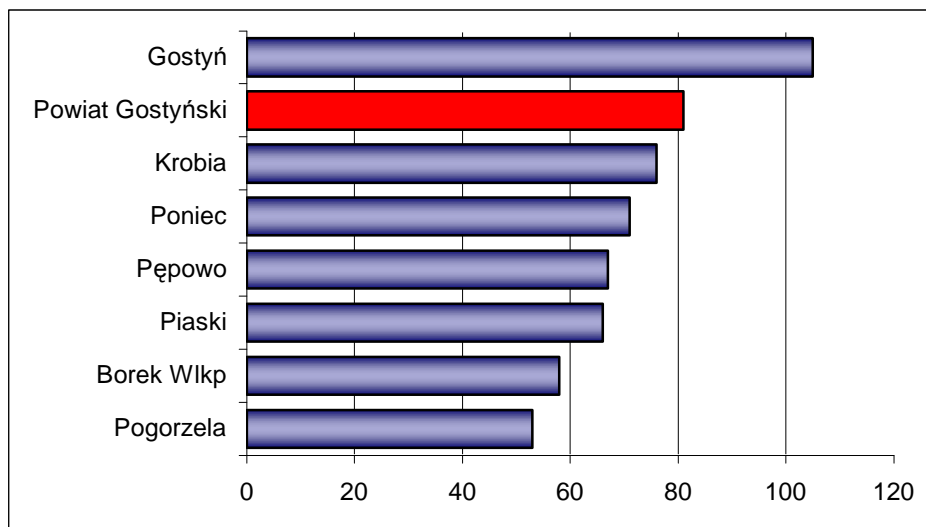
krotoszyński	19619	21676	254,7	280,9	1954,07	81,8
leszczyński	12440	13645	254,6	271,6	2299,48	96,3
rawicki	17881	20301	302,9	341,7	1738,20	72,8
śremski	13757	16642	236,2	283,7	2029,89	85,0

Źródło: Powiaty w Polsce 2007, GUS

Zarobki w Powiecie kształtują się na niższym poziomie niż średnie zarobki w województwie. Presję na wzrost płac ogranicza stosunkowo wysoka stopa bezrobocia.

Na mapę aktywności ekonomicznej w powiecie gostyńskim w największym stopniu oddziałują największa gmina, czyli Gostyń. W tej gminie zlokalizowanych jest blisko 50% przedsiębiorstw. Drugie w kolejności skupisko firm tworzy gmina Krobia, jednakże przypada na nią już zaledwie 16% przedsiębiorstw powiatu. Najśłabszą pozycję w rankingu zajmuje najmniejsza gmina – Pogorzela.

Podmioty gospodarki narodowej na 1 tys. mieszkańców w gminach i średnio w powiecie, 2006

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Słabą stroną powiatu jest budownictwo. Dotyczy to przede wszystkim budownictwa mieszkaniowego, ale także – choć w mniejszym już zakresie - budownictwa niemieszkalnego (przemysłowe, usługowe itp.). Wystarczy wspomnieć, że w skali samego 2006 r. to właśnie na terenie powiatu gostyńskiego oddano do użytku najmniej budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zaledwie 119, przy czym w powiatach ościennych ten sam wskaźnik wyniósł: w kościańskim – 196 budynków, krotoszyńskim - 154, rawickim - 147. W tym samym okresie wydano także najmniejszą liczbę pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych. Oznacza to, że również w najbliższej przyszłości nie można oczekiwać w tym obszarze znaczącej poprawy sytuacji. Wydano ich bowiem zaledwie 84, przy 233 w powiecie

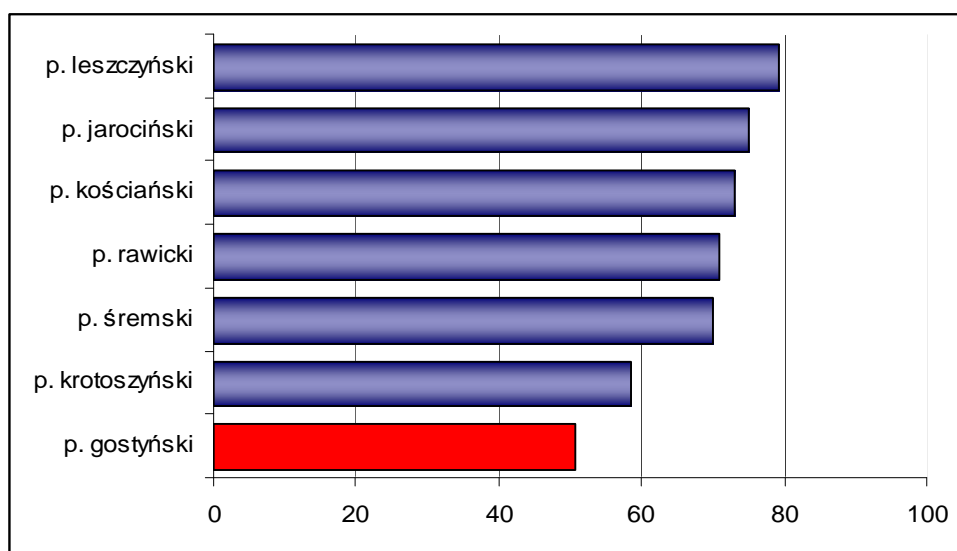
leszczyńskim, 100 krotoszyńskim, 102 rawickim i śremskim. Wysoce niekorzystną tendencję potwierdzają dane odnośnie kubatury oddawanych do użytku budynków. Również w tej statystyce powiat gostyński jest na ostatnim miejscu.

Jeśli idzie o ilość mieszkań przypadających na 10 tys. ludności oddanych do użytku w 2006 r. powiat gostyński znacznie odbiega od powiatów sąsiadujących.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zasoby mieszkaniowe			Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	
	na 1000 ludności	przeciętna powierzchnia użytkowa w m ²			
		1 mieszkanie	na 1 osobę	2000	2006
Wielkopolskie	310,9	76,8	23,9	21,7	31,3
Powiaty:					
gostyński	263,7	87,8	23,2	2,1	9,1
jarociński	276,8	82,4	22,8	14,4	15,6
kościański	282,2	81,8	23,1	12,5	19,2
krotoszyński	279,4	87,6	24,5	12,0	14,9
leszczyński	250,7	99,7	25,0	5,6	22,8
rawicki	289,2	83,4	24,1	4,6	28,6
śremski	284,2	72,8	20,7	14,7	22,0

Źródło: Powiaty w Polsce 2007, GUS

Kubatura nowo oddanych do użytku budynków mieszkalnych w 2006r. [w m³]

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Jeśli idzie o budynki przemysłowe i usługowe, sytuacja nie wydaje się – w porównaniu do innych powiatów – zła. Jednak i tutaj odzwierciedla się skala tempa rozwoju gospodarczego i

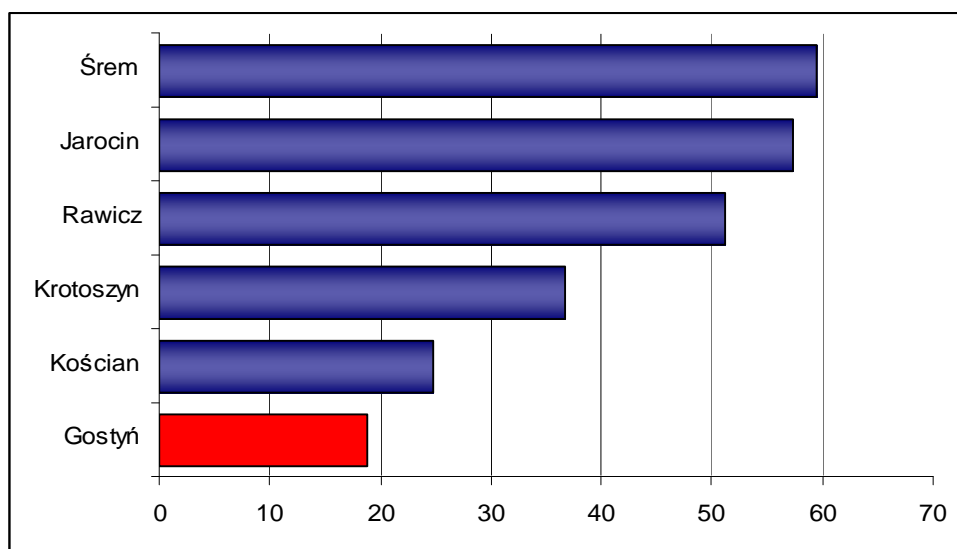

co się z nim wiąże inwestycji przedsiębiorców w rozbudowę infrastruktury (bazy nieruchomości). W powiecie gostyńskim łączna kubatura nowo oddanych do użytku budynków (ogółem, czyli mieszkalnych i niemieszkalnych) wyniosła 146 m³, tj. znacząco poniżej wskazań dla powiatów: kościańskiego – 275, śremskiego – 264, krotoszyńskiego – 240. Niżej w rankingu jest tylko powiat leszczyński, należy jednak pamiętać, że wynika to z faktu, że rozbudowuje się tam przede wszystkim budownictwo mieszkaniowe (sypialnia miasta Leszna). W 2005 r. powiat gostyński w tej statystyce prezentował się zdecydowanie lepiej, głównie za sprawą inwestycji kilku przedsiębiorstw. Trwale negatywna tendencja dotyczy głównie – o czy już wspomniano - budownictwa mieszkaniowego.

Trudno jednoznacznie wskazać powody tak niskiej pozycji powiatu gostyńskiego w budownictwie. W zakresie budownictwa przemysłowego czy usługowego widać znaczące różnice między 2006 r. a 2005 r. W tym kontekście pewną rolę odgrywać może fakt, że relatywnie silną pozycję zajmują przedsiębiorstwa małe i średnie – a one inwestycje w infrastrukturę mogły dokonać wcześniej, np. właśnie w 2005 roku. Natomiast wyraźnie negatywna sytuacja występuje w budownictwie mieszkaniowym i tutaj powodów należy szukać w niskiej podaży trenerów pod inwestycje. W szczególności na złą kondycję rynku budowlanego wpływa słaba pozycja miasta stołecznego – Gostynia. Nie bez znaczenia pozostaje polityka lokalnych władz w obszarze gospodarki przestrzennej. W innych powiatach to właśnie miasta-stolice stanowią koło zamachowe budownictwa mieszkaniowego, w przypadku Gostynia ta reguła – jak dotąd – nie ma potwierdzenia.

Kubatura nowo oddanych do użytku budynków mieszkalnych w gminach, w 2006 r. [m³]

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Rolnictwo

Gminy	Grunty ogółem		Użytki rolne		Grunty rolne		Łąki i pastwiska		Sady		Lasy		Pozostałe	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Borek	12758	100	9839	77,12	9236	72,39	582	4,56	21	0,16	1965	15,40	954	7,48
Gostyń	13691	100	10527	76,89	9233	67,44	1209	8,83	85	0,62	1786	13,05	1378	10,07
Krobia	12959	100	11301	87,21	10288	79,39	797	6,15	216	1,67	524	4,04	1134	8,75
Pępowo	8671	100	6176	71,23	5860	67,58	298	3,44	18	0,21	1773	20,45	722	8,33
Piaski	10076	100	7720	76,62	7187	71,33	489	4,85	44	0,44	1426	14,15	930	9,23
Pogorzela	9647	100	7261	75,27	6970	72,25	287	2,98	4	0,04	1671	17,32	715	7,41
Poniec	13232	100	9790	73,99	8388	63,39	1387	10,48	15	0,11	2386	18,03	1056	7,98
Razem	81034	100	62614	77,27	57162	70,54	5049	6,23	403	0,50	11531	14,23	6889	8,50
w tym gosp. ind.	46829	100	45076	96,26	40956	87,46	3722	7,95	398	0,85	438	0,94	1315	2,81

Z danych zawartych w tabeli wynika, iż użytki rolne zajmują obszar 62.614 ha, co stanowi 77,3% powierzchni ogólnej. Powierzchnia lasów wynosi 11.531 ha, co stanowi 14,2% ogólnej powierzchni powiatu. W strukturze użytków rolnych grunty orne stanowią 91,3%, a łąki i pastwiska 8,1%. W powiecie gostyńskim znajduje się 4.538 gospodarstw indywidualnych, które zajmują powierzchnię 45.076 ha UR. W sektorze tym grunty orne stanowią 90,8%, natomiast użytki zielone – 8,2% powierzchni użytków rolnych.

Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych w przedziałach obszarowych (w ha)

Lp.	Gminy	Razem	1-2	2-3	3-4	4-5	5-7	7-10	10-15	15-20	20-30	30-50	> 50
1	Borek	559	68	25	26	34	40	124	177	46	11	6	2
2	Gostyń	773	166	81	40	24	49	136	175	71	24	2	5
3	Krobia	867	161	65	36	27	75	150	230	66	35	12	10
4	Pępowo	495	44	16	29	20	61	156	133	16	15	3	2
5	Piaski	636	189	25	23	56	57	101	132	29	19	5	0
6	Pogorzela	679	189	49	20	24	37	92	144	65	42	13	4
7	Poniec	529	57	34	22	20	35	112	173	41	25	6	4
	RAZEM	4538	874	295	196	205	354	871	1164	334	171	47	27

Z danych ujętych w tabeli wynika, iż największą grupę indywidualnych gospodarstw rolnych w przedziale obszarowym stanowią gospodarstwa między 15 a 20 ha. Natomiast najmniejsza grupa to gospodarstwa powyżej 50 ha. Struktura obszarowa w powiecie gostyńskim jest

zatem zróżnicowana. Zdecydowana większość indywidualnych gospodarstw rolnych to podmioty dysponujące małymi i średnimi zasobami ziemi. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 9,93 ha UR. Ponad 38% ogółu gospodarstw indywidualnych to gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 ha.

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej nasze rolnictwo, w tym także to na szczeblu powiatowym, zostało objęte unijnym programem Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Członkostwo Polski w UE spowodowało objęcie polskiego rolnictwa funduszami strukturalnymi i innymi politykami wspólnotowymi. Sytuacja w rolnictwie uległa radykalnej zmianie. Zostały podniesione wymogi efektywnościowe. Realne ceny produktów rolnych uległy istotnemu obniżeniu. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż znacząco pogorszyły się nożyce cen dla produktów rolnych względem cen zakupywanych przez rolników środków produkcji.

Za podstawę funkcjonowania rolnictwa, w tym też w naszym powiecie, uznawany jest model rolnictwa rodzinnego, a życie na wsi jako dobro społeczno-kulturowe Polski. Na uwagę zasługuje fakt, iż nadal głównymi beneficjentami Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej w naszym powiecie są przede wszystkim gospodarstwa duże i bardzo duże, w szczególności te, które posiadają duże zasoby ziemi. Niewątpliwie jednym z wyzwań dla rolnictwa jest postępująca liberalizacja handlu rolno, która może przyczynić się do zalewu krajów Wspólnoty przez tanie produkty rolne z innych rejonów świata. W perspektywie nadchodzących lat, wydaje się to jednak nieuchronne.

Poniżej przedstawiony jest wykaz obrazujący stan pogłowia zwierząt gospodarskich, liczbę wniosków o rentę strukturalną, liczbę wniosków zalesieniowych, liczbę wniosków o przyznanie płatności rolno – środowiskowych, wielkość pomocy dla gospodarstw niskotowarowych, liczbę wniosków mających na celu dostosowanie do standardów unijnych oraz liczbę wniosków o przyznanie płatności obszarowych.

1. Stan pogłowia:

- było 58.403 szt., owce 302 szt., kozy 680 szt., trzoda 530.000 szt. - wzrost od stycznia 2007 r. o 66.000 szt. (dane za ARiMR).

2. Wnioski o rentę strukturalną:

W ramach naboru 2004 – 2006 złożono 146 wniosków. Wydano 137 decyzji pozytywnych z tego 111 dla mężczyzn i 26 dla kobiet. 95 gospodarstw przekazano następcy, 30 dotyczyło powiększenia innego gospodarstwa, a 12 oddano w dzierżawę

ARiMR wypłaciła:

2004r. – 43.762 zł; 2005r. – 1.015.860 zł; 2006r. – 2.046.035 zł; 2007r. – 1.718.342 (do sierpnia). W ramach naboru w 2007r. złożono 23 wnioski.

3. Wnioski zalesieniowe:

W latach 2004 – 2006 złożono 12 wniosków, decyzji pozytywnych wydano 7, a 5 wniosków wycofano. Do dnia 20.08.2007r. wykonano 7 zalesień na łączną powierzchnię 6,45 ha

ARiMR wypłaciła:

- 2005r. – 14.260 zł; 2006r. – 12.057 zł; 2007r. – 18.635 zł

W ramach nowego naboru brak złożonych wniosków.

4. Wnioski o przyznanie płatności rolno-środowiskowych:

- wpłynęło razem 119 wniosków

- wydano decyzje pozytywne:

- 2005r. – 19 na kwotę 167.767 zł
- 2006r. – 25 na kwotę 381.675 zł
- 2007r. – 63 na kwotę 509.974 zł

W ramach pakietu utrzymanie łąk ekstensywnych zrealizowano 1 wniosek na kwotę 30.043 zł

W ramach pakietu zachowanie ras lokalnych zrealizowano 2 wnioski na kwotę 18.200 zł

5. Pomoc dla gospodarstw niskotowarowych:

Wpłynęło 178 wniosków na kwotę 878.400 zł rocznie

6. Dostosowanie do standardów unijnych

Liczba złożonych wniosków 641. Decyzji pozytywnych wydano 635 na ogólną kwotę 30069000 zł/. W ramach tego działania zostanie zrealizowane w powiecie gostyńskim: 619 płyt obornikowych o łącznej powierzchni 66952 m² 55 zbiorników na gnojowicę o pojemności 6310 m³ 595 zbiorników na gnojówkę o pojemności 43218 m³ Stan zaawansowania inwestycji około 75%, czas realizacji do 31.12.2007r.

7. Wnioski o przyznanie płatności obszarowych:

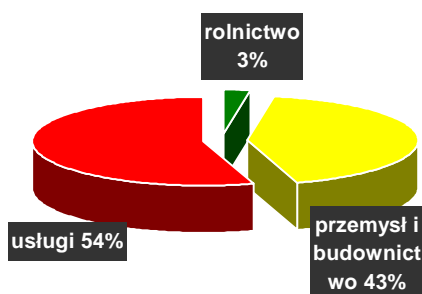
W roku 2004 wpłynęło 3.615 wniosków na kwotę 25.688.000 zł; w 2005r. ARiMR wypłaciła 28.510.000 dla 3.629 wnioskodawców; w 2006r. wpłynęło 3.616 wniosków o płatności

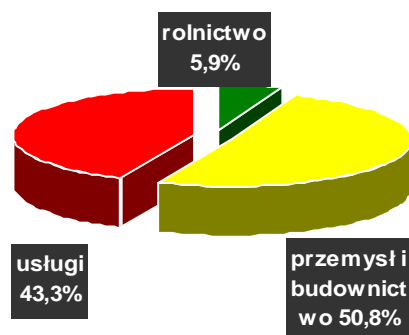
obszarowe oraz 1.150 wniosków o przyznanie płatności cukrowej. Łącznie ARiMR wypłaciła 38.031.000 zł. W 2007 r. wpłynęło 3.592 wnioski; obecnie prowadzona jest kontrola administracyjna.

Istotnym problemem, występującym w indywidualnych gospodarstwach rolnych powiatu gostyńskiego, jest brak konieczności prowadzenia rachunkowości ekonomicznej. Wydaje się to niezbędne, aby możliwe było przeprowadzenie jakiegokolwiek analizy, określającej rzeczywisty potencjał rolnictwa i jego udział w lokalnej gospodarce.

Struktura zatrudnienia [w%]

WIELKOPOLSKA

POWIAT GOSTYŃSKI

Problemem polskiego rolnictwa jest również przerost zatrudnienia w tej gałęzi gospodarki. W konsekwencji udział rolnictwa w PKB jest nieproporcjonalny do liczby zatrudnienia.

4. Sytuacja finansowa

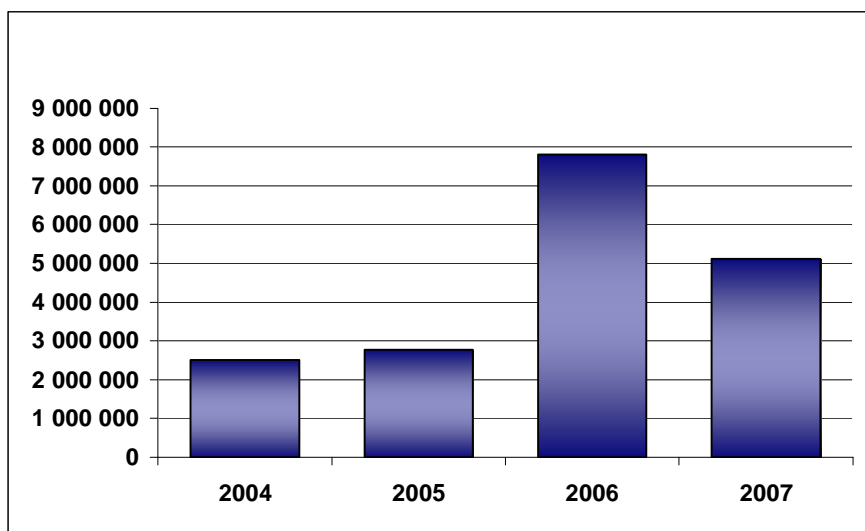
Od 2002 r. stale rośnie zadłużenie Powiatu Gostyńskiego. Największy wpływ na taki stan rzeczy miały zaciągnięte przez władze powiatu poprzedniej kadencji pożyczki i kredyty na realizację kapitałochłonnych inwestycji. Sytuację finansową dodatkowo osłabiał fakt, że na największe inwestycje nie udało się pozyskać środków zewnętrznych.

Środki z kredytów i pożyczek wykorzystane zostały m.in. na remonty dróg, modernizację gostyńskiego szpitala, wsparcie budowy basenu, rozbudowę i modernizację szkół, domów pomocy społecznej oraz bieżące remonty innych jednostek powiatowych.

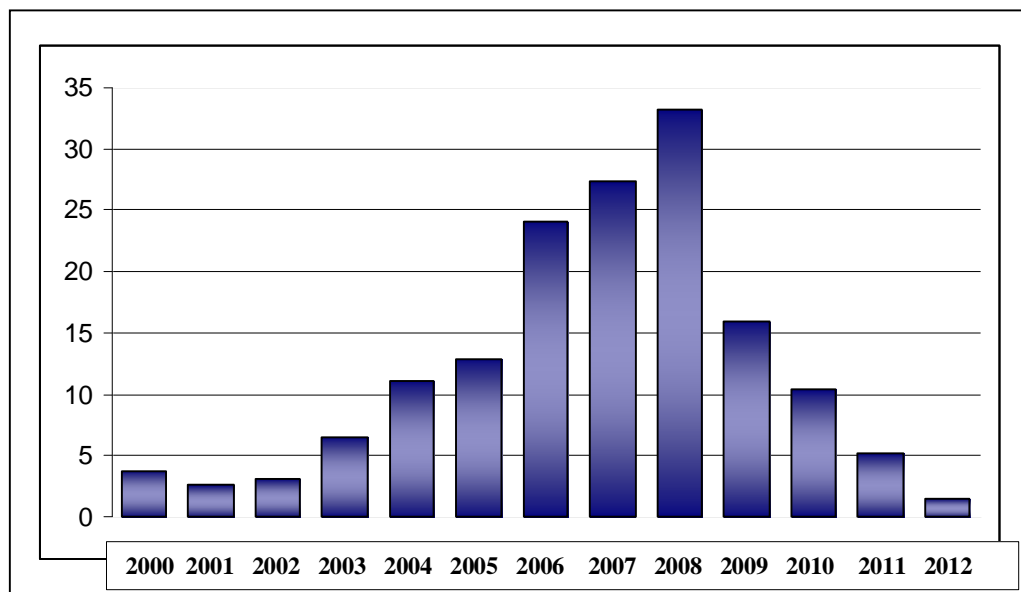

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych kwota zaciągniętych kredytów może wynosić maksymalnie 60% dochodów powiatu, a spłata rat – 15%. Na kolejne lata przewiduje się zatem dość radykalne ograniczenie wydatków, stopniowe spłacenie zaciągniętych kredytów oraz wzrost dochodów, co w dłuższej perspektywie będzie miało wpływ na zmniejszenie zadłużenia. Z drugiej strony, ograniczy to możliwości inwestycyjne powiatu.

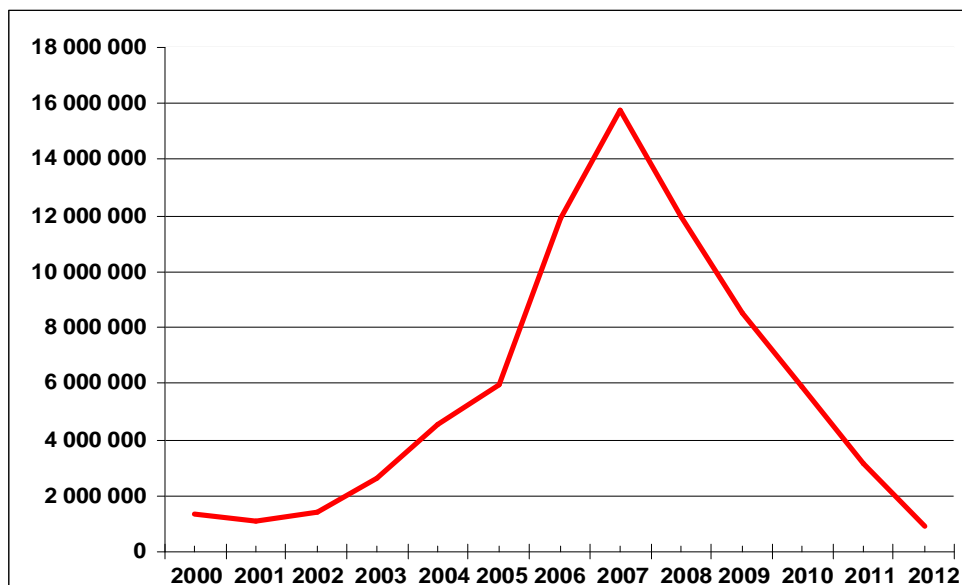
Zaciągnięte kredyty i pożyczki [w zł]

Relacja zadłużenia do dochodów Powiatu [w %]

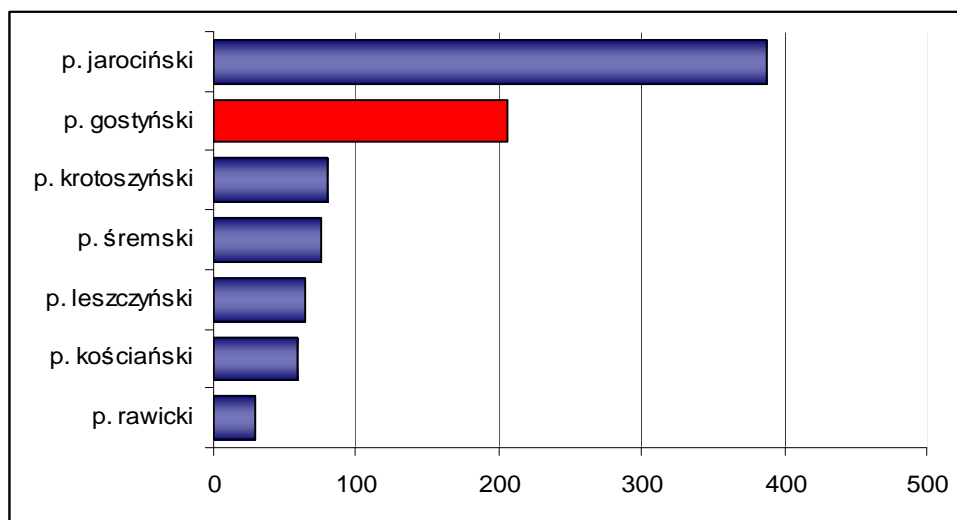

Zadłużenie Powiatu w latach 2000-2012 [w %]

Skala zadłużenia powiatu jest tym większa, iż – jak wskazano – dochody budżetu są relatywnie (w porównaniu do powiatów sąsiednich) wysokie, także wpływy z tytułu udziału w podatkach dochodowych (PIT i CIT) kształtują się na wysokim poziomie.

Zadłużenie na mieszkańca, stan na 30.06.2007 r. [w zł]

Poniżej przedstawiono projekcję zobowiązań finansowych i możliwości inwestycyjnych Powiatu Gostyńskiego w latach 2007-2013. Dla celów sporządzenia prognozy przyjęto, że w omawianym okresie produkt krajowy brutto będzie wzrastał średnio o 5%, podczas gdy inflacja będzie kształtować się średnio na poziomie 2,5%.

Projekcja możliwości inwestycyjnych Powiatu

Lata	Dochody	Wydatki bieżące	Splata zadłużenia	Wolne środki na inwestycje
2007	48 698 398	45 703 423	3 294 631	- 1 132 054
2008	51 035 921	46 663 195	4 419 088	-918 715

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

2009	53 738 753	47 829 775	4 085 389	806 746
2010	56 374 329	49 025 519	2 957 984	3 427 224
2011	59 193 046	50 251 157	2 981 984	4 948 123
2012	62 152 698	51 507 436	2 281 136	7 301 755
2013	65 260 333	52 795 122	929 583	10 420 138

Źródło: dane stan na październik 2007 r.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	DOCHODY	WYDATKI	WYDATKI BIEŻĄCE	WYDATKI INWESTYCYJNE	Wydatki na obsługę zadłużenia (raty kredytów + odsetki)	Kredyt	Łączne zadłużenie	% zadłużenia do dochodów	% obsługi zadłużenia do dochodów	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
2007	48 698 398	54 605 598	45 173 423	8 902 175	3 294 631	6 614 583	15 740 164	32,32	6,77	16,30
2008	51 035 921	49 761 833	46 116 833	3 000 000	4 419 088	1 000 000	12 966 076	25,41	8,66	6,03
2009	53 638 753	51 784 364	47 153 364	4 000 000	4 085 389	1 600 000	11 111 687	20,72	7,62	7,72
2010	56 375 326	54 740 342	48 840 342	5 500 000	3 534 984	1 500 000	9 976 703	17,70	6,27	10,05
2011	59 193 046	57 418 062	50 168 062	7 000 000	4 024 984	2 000 000	9 201 719	15,55	6,80	12,19
2012	62 152 698	59 317 688	52 117 688	7 000 000	3 387 136		7 014 583	11,29	5,45	11,80
2013	65 260 333	62 745 750	52 595 750	10 000 000	2 664 583		6 100 000	9,35	4,08	15,94

Dane: stan na październik 2007 r.

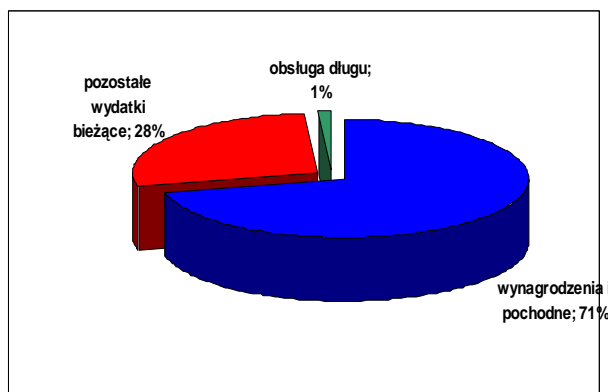

Poniżej przedstawiono budżet na 2008 rok

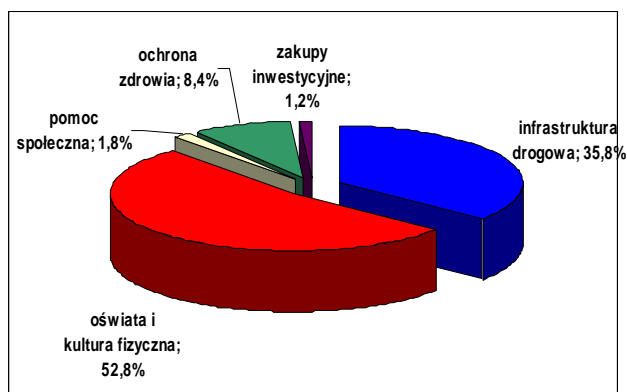
WYDATKI WG DZIAŁÓW	w zł	UDZIAŁ DO WYDATKÓW ODÓŁEM [W%]
<i>Rolnictwo i łowiectwo</i>	19 000	0,04
<i>Leśnictwo</i>	54 168	0,10
<i>Transport i łączność</i>	4 544 866	8,78
<i>Gospodarka mieszkaniowa</i>	539 000	1,04
<i>Działalność usługowa</i>	484 700	0,94
<i>Administracja publiczna</i>	6 130 882	11,85
<i>Bezpieczeństwo publiczne i i ochrona przeciwpożarowa</i>	2 752 000	5,32
<i>Obsługa długu publicznego</i>	649 000	1,24
<i>Różne rozliczenia</i>	740 000	1,43
<i>Świata i wychowanie</i>	19 515 858	37,72
<i>Ochrona zdrowia</i>	1 248 946	2,41
<i>Pomoc społeczna</i>	11 091 979	21,44
<i>Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej</i>	1 473 503	2,85
<i>Edukacyjna opieka wychowawcza</i>	1 291 956	2,50
<i>Gospodarka komunalna i ochrona środowiska</i>	2 000	0,004
<i>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</i>	122 695	0,24
<i>Kultura fizyczna i sport</i>	1 085 700	2,10
RAZEM	51 737 253	100

Wydatki budżetu w 2008 roku

Wydatki bieżące

Wydatki majątkowe

5. Infrastruktura społeczna i techniczna

5.1 Infrastruktura komunikacyjna

Powiat gostyński posiada dość dobre drogowe połączenia komunikacyjne. Na jego terenie występują cztery rodzaje dróg publicznych:

- droga krajowa nr „12” – (granica powiatu) Łęknica – Leszno – Gostyń – Jarocin – Dorohusk (granica państwa)
- drogi wojewódzkie: nr 308 – Nowy Tomyśl – Grodzisk Wlkp. – Kościan – Kunowo; nr 434 – Łubowo – Iwno – Kostrzyn – Kórnik – Śrem – Rawicz; nr 437 – Dolsk – Koszkowo; nr 438 – Borek Wlkp. – Zimnowodna;
- 84 odcinki dróg powiatowych o łącznej długości 495,1 km
- drogi gminne o długości 643,04 km

Zestawienie dróg na terenie powiatu gostyńskiego

Kategoria drogi	Ogółem długość [km]	W tym o nawierzchni twardej ulepszonej [km]	% udział nawierzchni ulepszonej w sieci dróg [%]
razem	1.214,74	X	X
krajowe	30,9	30,9	100
wojewódzkie	45,7	45,7	100
powiatowe	495,1	461,9	93,3
gminne	643,04	189,3	29,4

Na tle województwa wielkopolskiego, w którym średnia gęstość dróg powiatowych wynosi 38,01 km na 100 m², sieć drogowa powiatu gostyńskiego jest jedną z najwyższych. Poniższe tabele ukazują gęstość sieci w powiatach o najwyższym wskaźniku (I) i najniższym wskaźniku (II)

I. Powiaty o najwyższym wskaźniku

Lp.	Powiat	Długość dróg powiatowych [km]	Powierzchnia powiatu [m ²]	Gęstość Km/100km ²
1	krotoszyński	420,8	714	58,94
2	gostyński	474,3	810	58,56
3	jarociński	330,9	588	56,28

II. Powiaty o najniższym wskaźniku

Lp.	Powiat	Długość dróg powiatowych	Powierzchnia powiatu	Gęstość Km/100km ²
-----	--------	--------------------------	----------------------	-------------------------------

		[km]	[m ²]	
1	czarnkowsko-trzcianecki	302,3	1808	16,72
2	międzychodzki	136,2	737	18,55
3	chodzieski	174,0	681	25,55

Istniejąca sieć dróg i ich stan techniczny mają bardzo duże znaczenie dla rozwoju gospodarczego powiatu. Jakość dróg ma decydujący wpływ na powstawanie i utrzymanie istniejących podmiotów gospodarczych. Sieć drogową w dobrym stanie technicznym decyduje także o sprawności połączeń komunikacyjnych, szybkości przemieszczania się zarówno mieszkańców, jak i wywozu wyprodukowanych produktów, bądź przywozu materiałów zaopatrzeniowych. Dobra sieć ma również znaczący wpływ na mniejsze zużycie paliwa, koszty remontu pojazdów, a także zmniejszenie zagrożeń środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku były drogi wojewódzkie stały się drogami powiatowymi. Ich stan techniczny budził wiele zastrzeżeń. Mimo dużego wysiłku finansowego nie udało się wyeliminować wielu zagrożeń technicznych i poprawić na tyle jakości, aby można powiedzieć, że drogi w powiecie są w stanie dobrym.

Stan techniczny dróg powiatowych

Wyszczególnienie	Ogółem	Stan techniczny dróg wymagający zabiegów				
		Stan dobry	Przebudowy	Jednowarstwowy dywanik	Powierzchniowe utrwalenie	Budowa dróg
Kolejność utrzymania		[km]				
Razem	495,1	63,272	73,767	258,650	80,723	18,688
I	144,017	12,76%	14,9%	52,24%	16,3%	3,8%
II	162,918					
III	188,206					

Zabiegi wyszczególnione w powyższej tabeli wymagają bardzo dużych środków finansowych, których sam powiat nie jest w stanie wyasygnować. Dlatego też czynione są starania, aby pozyskać środki zewnętrzne, które pomogą poprawić stan techniczny dróg.

Poniższa tabela przedstawia nakłady finansowe na wykonanie niezbędnych zabiegów dla dróg w poszczególnych kategoriach w rozbiciu na gminy powiatu

Lp.	Gmina	Wartość robót na drogach kat.I	Wartość robót na drogach kat.II	Wartość robót na drogach kat.III
1	Borek Wlkp.	3.645.909,0	12.899.800,0	12.536.802,0
2	Gostyń	4.551.950,0	13.814.073,0	14.967.973,0

3	Krobia	2.857.178,0	12.674.385,0	18.596.000,0
4	Pępowo	5.589.518,0	5.612.135,0	11.586.697,0
5	Piaski	939.667,0	6.380.281,0	4.255.068,0
6	Pogorzela	3.645.909,0	4.988.753,0	14.257.934,0
7	Poniec	5.367.682,0	5.705.196,0	19.708.780,0
Razem		26.597.813,0	62.067.623,0	95.909.254,0

Powyższe kwoty zostały oparte na cenach jednostkowych obowiązujących w II kwartale 2007 roku, bez uwzględnienia podatku VAT.

Na terenie powiatu – w ciągach dróg powiatowych znajdują się 22 obiekty mostowe. Wiele z nich wymaga również zabiegów oraz wzmocnień, aby mogły przenosić obciążenia powyżej 30 t. Gro obiektów, tj. 84 % zaliczonych jest do klasy mostowej „D”, a powinny być minimum w klasie „B”. Aby to uczynić są również potrzebne olbrzymie środki, które szacuje się na kwotę ca 18,8 mln złotych.

Przebudowy wymaga również bardzo wiele przepustów drogowych. Identyczna sytuacja występuje w przypadku stanu poboczy, odwodnienia i oznakowania.

Przez teren powiatu przebiegają dwie linie kolejowe, tj.

- Leszno – Poniec - Krobia – Pępowo – Krotoszyn – Ostrów Wlkp.
- Leszno – Gostyń – Piaski – Borek Wlkp. – Jarocin

Linie te wykorzystywane są sporadycznie do przewozu towarów, a głównie służą do przewozów pasażerskich.

Poniesione wydatki na drogi w latach 1999-2007				
Lp.	Rok	Wielkość środków	W tym inwestycje	% budżetu
1	1999	2.828.982,17	-	-
2	2000	3.357.030,37	1.193.477,36	35,6
3	2001	3.986.984,09	1.440.038,98	36,1
4	2002	3.476.055,63	937.368,16	26,9
5	2003	3.176.252,70	819.795,00	25,8
6	2004	3.180.245,55	1.275.593,13	40,0
7	2005	5.125.729,70	2.323.383,15	45,3
8	2006	6.862.504,29	3.587.291,95	52,3
9	2007	7.372.070,0	4.493.008,0	60,9
Razem		39.371.854,50	16.069.955,73	40,8

W tym:

- środki przedakcesyjne	-	869.762,29	tj.	2,2%
- 10% rezerwa budżetu państwa	-	2.000.000,00	tj.	5,1%
- środki urzędów gmin	-	835.000,00	tj.	2,1%
- inne	-	60.000,00	tj.	0,2%
- środki budżetu powiatu	-	35.607.092,21	tj.	90,4%
Razem:		39.371.854,50		100,0%

Planowane wydatki na drogi powiatowe przez ościennne powiaty w 2007 roku

Lp.	Wyszczególnienie PZD	Budżet	W tym inwestycje	% budżetu na inwestycje	Ilość km dróg o naw. utwardz.	Środki na 1 km dróg utwardz.
1	PZD Gostyń	7.372.070,00	4.493.008,00	60,9	474,4	15.540,00
2	PZD Śrem	1.577.000,00	18.000,00	11,4	266,1	5.926,00
3	PZD Rawicz	4.779.275,00	2.341.520,00	48,9	266,9	17.907,00
4	PZD Kościan	4.691.000,00	1.890.000,00	61,6	361,3	12.983,70
5	PZD Krotoszyn	5.000.000,0	1.500.000,00	30,0	420,8	11.882,00
6	PZD Jarocin	3.628.000,00	1.500.500,00	41,4	330,9	10.964,00
7	PZD Leszno	11.218.004,00	7.616.874,00	67,9	349,4	32.106,00

5.2 Edukacja

W powiecie gostyńskim jest dobrze rozwinięta i trafnie zlokalizowana sieć szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, co zapewnia młodzieży duży wybór oraz możliwość kontynuacji nauki.

Powiat Gostyński jest organem prowadzącym dla siedmiu następujących placówek oświatowych:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu, Zespół Szkół Zawodowych w Gostyniu, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Krobi, Zespół Szkół Rolniczych w Grabonogu, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Pogorzeli, Zespół Szkół Specjalnych w Brzeziu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyniu.

Szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez powiat oferują szeroki wybór profili edukacji, zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych. Na uwagę zasługują kierunki kształcenia związane z informatyką, logistyką, handlem, czy agrobiznesem.

Sieć szkół, dla których organem prowadzącym jest powiat gostyński, wraz z liczbą kształconych w poszczególnych szkołach uczniów i słuchaczy przedstawia się następująco:

Liczba uczniów i słuchaczy szkół prowadzonych przez powiat gostyński w latach szkolnych 2003/04, 2004/05, 2005/06, 2006/07

Nazwa szkoły	Liczba uczniów i słuchaczy w latach szkolnych							
	2003/04		2004/05		2005/06		2006/07	
	uczniowie	słuchacze	uczniowie	słuchacze	uczniowie	słuchacze	uczniowie	słuchacze
ZSO Gostyń	799	92	771	97	712	92	696	74
ZSZ Gostyń	1097	214	1249	247	1211	263	1180	164
ZSS Brzezie	97	0	107	0	112	0	108	0
ZSR Grabonóg	575	170	508	213	521	186	564	142
ZSOiZ Krobia	595	586	712	538	723	517	732	415
ZSOiZ Pogorzela	346	236	374	232	348	201	308	254
Ogółem	3509	1298	3721	1327	3627	1259	3588	1049
<i>Ogółem uczniowie i słuchacze</i>	4807		5048		4886		4637	

Generalne tendencje widoczne w skali całego województwa wielkopolskiego wskazują na wzrost liczby szkół ponadgimnazjalnych. W ogólnej ich liczbie wzrósł udział techników, zwiększył się także udział zasadniczych szkół zawodowych. Redukcji uległ natomiast odsetek szkół policealnych i liceów ogólnokształcących.

Niepełnosprawni i dzieci szczególnej troski mogą uczęszczać oraz pobierać naukę w Zespole Szkół Specjalnych w Brzeziu, który przeszedł gruntowną modernizację i rozbudowę w 2001 roku. W skład Zespołu Szkół w Brzeziu wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna, Gimnazjum Specjalne, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna, Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy, Zespoły Rewalidacyjno-Wychowawcze przy Domu Pomocy Społecznej w Chwałkowie.

Na terenie powiatu funkcjonuje również Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyniu. Jest to publiczna placówka pomagająca dzieciom, młodzieży, ich rodzicom i nauczycielom w osiągnięciu kolejnych etapów rozwojowych, w przezwyciężaniu trudności szkolnych i kłopotów rodzinnych. Jej celem jest wspieranie nauczycieli, a także rodziców w działaniach wychowawczych i dydaktycznych. Promując zdrowy styl życia i realizując programy profilaktyczne pragnie zapobiegać patologiom społecznym.

Zakres pomocy świadczonej w poradni przedstawia się następująco:

- psychologiczna (rozwoju intelektualnego, społecznego, emocjonalnego, osobowości), pedagogiczna (określanie poziomu dojrzałości szkolnej, wiadomości i umiejętności szkolnych), logopedyczna (badanie rozwoju i zaburzeń mowy).

Istotne znaczenie dla podniesienia poziomu wykształcenia mają również powołane przez samorząd powiatowy szkoły dla dorosłych. Dzięki temu wiele osób, zwłaszcza bezrobotnych, może bezpłatnie podwyższyć swoje kwalifikacje korzystając z ciekawych kierunków kształcenia. W Powiecie Gostyńskim osoby dorosłe mogą podnosić swoje wykształcenie i kwalifikacje w następujących szkołach:

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu

- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (na podbudowie szkoły podstawowej i gimnazjum),
- Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej).

2. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Pogorzeli

- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
- Uzupełniające Liceum dla Dorosłych,
- Szkoła Policealna dla Dorosłych kształcąca w zawodach:

- a) technik ekonomista,
- b) technik informatyk,
- c) technik agrobiznesu,

- Technikum Uzupełniające kształcące w zawodzie:

- a) technik handlowiec.

3. Zespół Szkół Zawodowych w Gostyniu

- Technikum Uzupełniające,
- Policealne Studium BHP.

4. Zespół Szkół Rolniczych w Grabonogu

- Technikum kształcące w zawodzie:

- a) technik rolnik,
  - Technikum Uzupełniające,
  - Zasadnicza Szkoła Rolnicza.

5. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Krobi

- Liceum Uzupełniające,
- Liceum Ogólnokształcące po gimnazjum,
- Technikum Uzupełniające kształcące w zawodach:

- a) technik handlowiec,
- b) technik żywienia i gospodarstwa domowego,
- c) technik żywności,
- d) technik mechanik.

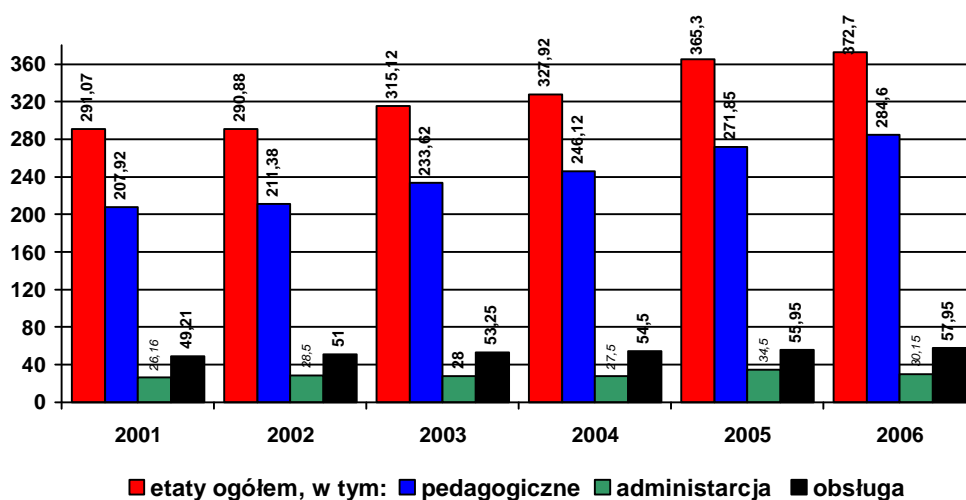
Szeroki wybór szkoleń i kursów dokształcających oferują także działające na terenie powiatu ośrodki doskonalenia zawodowego.

W szkołach prowadzonych przez powiat gostyński z roku na rok zwiększa się zatrudnienie pracowników. Na uwagę zasługuje to, iż zwiększa się przede wszystkim zatrudnienie kadry pedagogicznej.

Liczba etatów w szkołach prowadzonych przez powiat gostyński

W związku z tym, iż w ostatnich latach w Polsce zauważa się niż demograficzny, również w powiecie gostyńskim występuje spadek liczby uczniów w szkołach. Sytuacja ta może doprowadzić do przerostu zatrudnienia w placówkach oświatowych. Stosunek liczby etatów do liczby uczniów i słuchaczy w szkołach prowadzonych przez powiat gostyński przedstawia poniższa tabela.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

<i>Nazwa szkoły / STAN NA 31 GRUDNIA</i>		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Ogółem etaty w szkołach prowadzonych przez powiat gostyński</i>	<i>etaty ogółem</i>	315,12	327,92	365,30	372,70	372,70	372,70	372,70	372,70	372,70	372,70	372,70	372,70	372,70
	<i>pedagogiczne</i>	233,62	246,12	271,85	284,60	284,60	284,60	284,60	284,60	284,60	284,60	284,60	284,60	284,60
	<i>administracja</i>	28,00	27,50	34,50	30,15	30,15	30,15	30,15	30,15	30,15	30,15	30,15	30,15	30,15
	<i>obsługa</i>	53,25	54,50	55,95	57,95	57,95	57,95	57,95	57,95	57,95	57,95	57,95	57,95	57,95
<i>Liczba uczniów i słuchaczy</i>		4 807	5 048	4 886	4 637	4479	4327	4181	4039	3901	3769	3640	3515	3395
<i>Liczba uczniów i słuchaczy na etaty ogółem w szkołach prowadzonych przez powiat gostyński</i>	<i>ogółem</i>	15,25	15,39	13,38	12,44	12,02	11,61	11,22	10,84	10,47	10,11	9,77	9,43	9,11
	<i>pedagogiczne</i>	20,58	20,51	17,97	16,29	15,74	15,20	14,69	14,19	13,71	13,24	12,79	12,35	11,93
	<i>administracja</i>	171,68	183,56	141,62	153,80	148,56	143,52	138,67	133,96	129,39	125,01	120,73	116,58	112,60
	<i>obsługa</i>	90,27	92,62	87,33	80,02	77,29	74,67	72,15	69,70	67,32	65,04	62,81	60,66	58,58

*Dla celów statystycznych przyjęto wskaźnik spadku liczby uczniów na podstawie danych GUS danych demograficznych dla Polski do roku 2030 i wynoszący średniorocznie 3,42%.

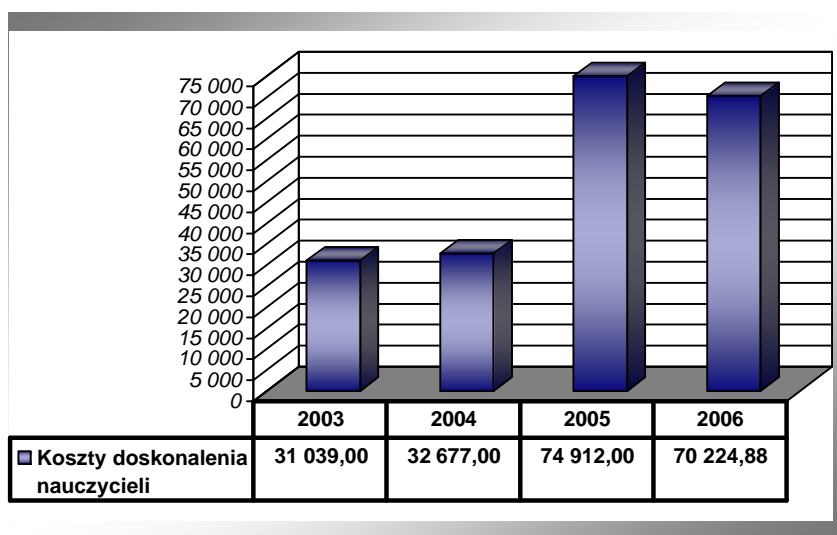
*Przyjęto stałą liczbę etatów wg danych z 2006 roku.

W szkołach warto zauważyć, iż kadra pedagogiczna jest mobilna i wykształcona a szkoły oferują wielu specjalistów. Nauczyciele podnoszą swoje kwalifikacje i doskonalą swój warsztat pracy uczestnicząc w różnych formach doskonalenia zawodowego.

Koszty doskonalenia nauczycieli w szkołach prowadzonych przez powiat gostyński

Nazwa szkoły	2003	2004	2005	2006
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu	5 593,00	5 817,00	15 327,00	13 523,11
Zespół Szkół Zawodowych w Gostyniu	7 762,00	8 311,00	18 886,00	16 337,53
Zespół Szkół Rolniczych w Grabonogu	6 756,00	7 134,00	15 842,00	11 309,70
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Krobi	5 874,00	6 165,00	11 649,00	14 401,46
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Pogorzeli	3 140,00	3 266,00	7 684,00	8 128,99
Zespół Szkół Specjalnych w Brzeziu	1 914,00	1 984,00	5 524,00	6 524,09
Suma	31 039,00	32 677,00	74 912,00	70 224,88

Należy wspomnieć o tym, iż Zarząd Powiatu Gostyńskiego regularnie przyznaje stypendia sportowe dla zawodników, amatorów, osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym i krajowym.

Od 3 lat realizowane są projekty w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Priorytet II Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach, działanie 2.2 wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne:

- „Stypendia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu Gostyńskiego” oraz „Stypendia dla studentów z terenu Powiatu Gostyńskiego”.

Wartości poszczególnych projektów kształtowały się następująco:

2004/2005	otrzymane	330 000,00	55 800,00	385 800,00
	wykorzystane	225 648,74	55 800,00	281 448,74
	zwrot	104 351,26	0,00	104 351,26
2005/2006	otrzymane	452 500,00	78 750,00	531 250,00
	wykorzystane	449 418,26	78 689,32	528 107,58
	zwrot	3 081,74	60,68	3 142,42
2006/2007	otrzymane	618 740,00	87 100	705 840,00

Uczniowie

Studenci

Razem

Otrzymane środki ogółem: 1 401 240,00   221 650,00   1 622 890,00

Celem głównym realizowanych projektów jest podniesienie dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich oraz studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności obszarów wiejskich i obszarów restrukturyzacji przemysłów. Cel ten będzie realizowany poprzez stypendia umożliwiające młodzieży z obszarów wiejskich kontynuację kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym, poprzez pokrycie kosztów np. zakwaterowania i materiałów szkolnych, także poprzez stypendia dla studentów wyższych uczelni.

Spodziewane efekty:

- zwiększenie liczby uczniów i studentów kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych, kończących się maturą, i na uczelniach wyższych,
- wzrost aspiracji edukacyjnych młodzieży wiejskiej,
- poprawa sytuacji młodzieży wiejskiej na rynku pracy, poprzez podwyższenie kwalifikacji zawodowych tej grupy,
- podniesienie poziomu wykształcenia młodzieży pochodzącej z obszarów wiejskich

5.3 Ochrona zdrowia

Świadczenia medyczne mieszkańcom Powiatu Gostyńskiego zabezpieczają następujące placówki służby zdrowia:

- w zakresie stacjonarnego leczenia – szpital SP ZOZ w Gostyniu
- w zakresie leczenia ambulatoryjnego - 11 poradni specjalistycznych

- w zakresie podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (tzw. POZ) – łącznie 19 placówek (lekarza rodzinnego, pielęgniarek i położnych środowiskowo-rodzinnych)
- 11 praktyk stomatologicznych
- w zakresie rehabilitacji leczniczej usługi świadczone są przez 8 pracowni fizjoterapii

Organem założycielskim szpitala i właścicielem budynków, w których mieści się SP ZOZ w Gostyniu jest samorząd powiatowy.

W szpitalu SP ZOZ w Gostyniu funkcjonują następujące oddziały:

- chirurgiczny, chirurgii dziecięcej, wewnętrzny, ginekologiczno-położniczy, noworodkowy, dziecięcy, dla przewlekle chorych w Poniec, anestezjologii i intensywnej terapii.

Na terenie powiatu gostyńskiego medyczne działania ratownicze zabezpieczają 3 zespoły ratownictwa medycznego: zespół ratownictwa specjalistycznego – „R”, miejsce wyczekiwania Gostyń i 2 zespoły ratownictwa podstawowego „W”, których miejscem wyczekiwania są Krobia i Borek Wlkp.

Rodzaje zagrożeń zdrowotnych

Wypadki ogółem	Wypadki ogółem	W tym komunikacyjne	Zachorowania ogółem	W tym z zagrożeniem życia	W tym choroby zakaźne	
					do 14 r.ż.	po 14 r.ż.
2004 r.	395	200	3670	1677	0	0
2005 r.	430	216	3796	1711	0	0
2006 r.	465	231	4262	1935	18	2

Interwencje zespołów ratownictwa medycznego

Rok	liczba interwencji ZRM u osób do 14 r.ż.	Z tego skierowanych do szpitala	liczba interwencji ZRM u osób po 14 r.ż.	Z tego skierowanych do szpitala	Liczba interwencji ZRM ogółem
2004 r.	212	183	3853	1494	4065
2005 r.	189	166	4037	1613	4226
2006 r.	138	119	4124	1816	4698

Hospitalizacja

Rok	Hospitalizacja z zagrożeniem życia do 14 r. ż.	Hospitalizacja z zagrożeniem życia po 14 r. ż.	Hospitalizacja planowa	Hospitalizacja ogółem	Hospitalizacja na dobę
2004 r.	183	3853	657	8982	24,6
2005 r.	166	1613	676	8791	24,0
2006 r.	119	1935	662	8803	24,4

Wyposażenie szpitala SP ZOZ w Gostyniu.

Liczba łóżek ogółem	W TYM				Liczba sal operacyjnych	Liczba stanowisk do operacji	Liczba respiratorów
	Zabiegowe	Intensywnej Terapii	SO R	Rehabilitacyjne			
212	92	4	brak	brak	2	2	5

WYSZCZEGÓLNIENIE	Łóżka w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności w 2006 r.	Liczba ludności na			
		ambulatoryjny zakład opieki zdrowotnej		aptekę ogólnodostępną	
		2000	2006	2000	2006
Wielkopolskie	45,8	5818	2985	4884	3648
Powiaty:					
gostyński	35,3	7549	3297	4194	3611
jarociński	22,9	7016	2200	5397	4141
kościański	35,2	7733	3539	4549	3244
krotoszyński	32,5	6414	2968	5498	3087
leszczyński	15,9	4384	2955	4823	4567
rawicki	23,7	7348	4570	4199	3494
śremski	68,5	8273	3911	9652	5866

Źródło: Powiaty w Polsce 2007, GUS

5.4 Infrastruktura pomocy społecznej w powiecie gostyńskim

Powiatowy system pomocy społecznej tworzą następujące instytucje:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu (koordynacja powiatowym systemem pomocy społecznej; pomoc osobom niepełnosprawnym, dzieciom i rodzinom w kryzysie, wsparcie metodyczne pracowników jednostek pomocy społecznej i organizacji pozarządowych),
2. Dom Dziecka w Bodzewie (zapewnienie całodobowej opieki dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo – 30 miejsc),
3. Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach (zapewnienie osobom przewlekle somatycznie chorym całodobowej opieki – 114 miejsc),
4. Dom Pomocy Społecznej w Chwałkowie (zapewnienie osobom dorosłym niepełnosprawnym intelektualnie całodobowej opieki – 67 miejsc),
5. Dom Pomocy Społecznej w Rogowie (zapewnienie osobom psychicznie chorym całodobowej opieki – 90 miejsc),
6. Dom Pomocy Społecznej w Zimnowodzie (zapewnienie osobom dorosłym niepełnosprawnym intelektualnie całodobowej opieki - 46 miejsc),
7. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Piaskach, prowadzone przez gminę Piaski, finansowane i nadzorowane przez powiat gostyński (dzienny pobyt osób niepełnosprawnych, diagnoza i

8. przygotowanie do podjęcia pracy lub pobytu w dziennej placówce opiekuńczej – 30 miejsc),
8. Środowiskowy Dom Samopomocy w Chwałkowie (zapewnienie dziennej opieki osobom niepełnosprawnym i z zaburzeniami psychicznymi – 35 miejsc),
9. Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach, prowadzony przez konwent Bonifratrów, a finansowany i nadzorowany przez powiat gostyński (zapewnienie całodobowego pobytu i pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy – 20 miejsc),
10. Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Gostyniu (zapewnienie dziennego wsparcia młodzieży w wieku ponadgimnazjalnym – 20 miejsc),
11. Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Pogorzeli (zapewnienie dziennego wsparcia młodzieży w wieku ponadgimnazjalnym – 20 miejsc),
12. Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Krobi (zapewnienie dziennego wsparcia młodzieży w wieku ponadgimnazjalnym – 20 miejsc),
13. Dom Usamodzielnień w Gostyniu (mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych oraz mieszkanie treningowe dla starszych wychowanków Domu Dziecka w Bodzewie – 10 miejsc),
14. Pogotowie Rodzinne w Gostyniu (zapewnienie całodobowej opieki dzieciom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych),
15. Bank Pomocy Rzeczowej w Gostyniu (udzielanie wsparcia materialnego osobom i rodzinom potrzebującym),
16. Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego w Gostyniu (zapewnienie możliwości korzystania z bezpłatnego sprzętu rehabilitacyjnego),
17. Telefon Zaufania w Gostyniu (pomoc i wsparcie telefoniczne dla osób w sytuacjach kryzysowych),
18. Punkt Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin w Gostyniu (poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin),
19. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gostyniu (wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności wraz ze wskazaniami dotyczącymi rehabilitacji),
20. Ośrodek Mediacyjny w Gostyniu (prowadzenie mediacji sądowych i rodzinnych),
21. Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gostyniu (poradnictwo specjalistyczne dla ofiar przemocy w rodzinie oraz podejmowanie interwencji środowiskowych),
22. Grupowe Mieszkanie pod Opieką w Gostyniu (mieszkanie treningowe dla sprawniejszych pensjonariuszy DPS w Chwałkowie),
23. Grupowe Mieszkanie pod Opieką w Rawiczu (mieszkanie treningowe dla sprawniejszych pensjonariuszy DPS w Rogowie),
24. Grupowe Mieszkanie pod Opieką w Bruczkowie (mieszkanie treningowe dla sprawniejszych pensjonariuszy DPS w Zimnowodzie).

Liczba osób korzystających z powiatowego systemu pomocy społecznej

	2004	2005	2006
Liczba osób	9 135	10 467	8 792

Z uwagi na dobrze rozwiniętą infrastrukturę pomocy społecznej wydatki ponoszone na utrzymanie jednostek wchodzących w jej skład, konieczne dla zapewnienia właściwego poziomu usług, w powiecie gostyńskim stanowią ok. 20-23% całego budżetu.

POWIAT	ROK	BUDŻET POWIATU*	WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ*	% BUDŻETU	WYDATKI NA INWESTYCJE W POMOCY	% BUDŻETU
--------	-----	-----------------	-----------------------------	-----------	--------------------------------	-----------

					SPOŁECZNEJ*	
GOSTYŃSKI	2004	41 723 000	9 654 000	23,13%	502 000	1,20%
	2005	47 462 000	11 165 000	23,52%	813 000	1,71%
	2006	55 079 000	11 239 000	20,40%	853 000	1,54%
RAWICKI	2004	27 771 000	7 762 000	27,95%	59 000	0,21%
	2005	32 474 000	8 406 000	25,88%	84 000	0,25%
	2006	36 564 000	9 523 000	26,04%	406 000	1,11%
JAROCIŃSKI	2004	35 385 000	5 276 000	14,91%	brak danych	-
	2005	44 402 000	5 440 000	12,25%	brak danych	-
	2006	48 557 000	5 551 000	11,43%	brak danych	-
KROTOSZYŃSKI	2004	42 839 000	7 442 000	17,37%	2 174 000	5,07%
	2005	44 123 000	6 638 000	15,04%	911 000	2,06%
	2006	44 061 000	7 773 000	17,04%	1 412 000	3,20%
ŚREMSKI	2004	31 765 000	5 243 000	16,50%	10 000	0,03%
	2005	39 550 000	6 257 000	15,82%	586 000	1,48%
	2006	37 418 000	5 737 000	15,33%	0	0%

*w zaokrągleniu do tysięcy złotych

W roku 2006 wszystkie 4 domy pomocy społecznej zakończyły działania naprawcze i doszły do standardu określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Łączny koszt dojścia do standardu wyniósł 3 301 000 zł.

W placówkach pomocy społecznej, utrzymywanych z budżetu powiatu, jest zatrudnionych 288 osób.

Zatrudnienie w poszczególnych placówkach pomocy społecznej

Lp.	NAZWA PLACÓWKI	LICZBA ETATÓW
1.	PCPR w Gostyniu	13
2.	DPS w Chumiętkach	63
3.	DPS w Chwałkowie	43,5
4.	DPS w Rogowie	62,5
5.	DPS w Zimnowodzie	33,5
6.	Dom Dziecka w Bodzewie	29
7.	ŚDS w Chwałkowie	13
8.	BOIK w Piaskach	7
9.	WTZ w Piaskach	13
	razem	277,5

6. Kultura i turystyka

WYSZCZEGÓLNIENIE	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania					
	miejsca noclegowe		udzielone noclegi		korzystający z noclegów	
	razem	w tym obiekty hotelowe	razem	w tym w obiektach hotelowych	razem	w tym w obiektach hotelowych
	na 1000 ludności					
Wielkopolskie	10,9	3,4	763,9	357,5	381,5	225,5
Powiaty:						
gostyński	1,3	1,3	187,7	187,7	152,3	152,3
jarociński	2,6	2,0	129,5	110,4	64,0	58,5
kościański	7,0	0,3	246,1	20,2	91,2	7,3
krotoszyński	1,1	0,9	110,2	106,2	68,8	66,5
leszczyński	55,0	6,5	2196,1	355,5	771,0	248,5
rawicki	1,4	0,9	119,6	53,4	75,7	50,7
śremski	6,0	0,5	241,7	66,4	70,3	24,3

Źródło: Powiaty w Polsce 2007, GUS

Na terenie powiatu znajdują się 283 zabytki wpisane do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego. Można spotkać liczne zabytki oraz dobra kultury świadczące o bogatej historii regionu. Szczególnie licznie występujące dworki i pałace oraz zabytkowe kościoły czynią powiat atrakcyjnym i ciekawym miejscem pobytu. Wiele z nich (283 zabytki) objętych jest ochroną konserwatorską i znajduje się w rejestrze zabytków.

Wybrane zabytki kultury materialnej:

Jawory – na tym terenie znaleziono najstarsze ślady po człowieku w powiecie gostyńskim oraz bogate wykopaliska archeologiczne z epoki brązu, żelaza i wczesnego średniowiecza. Nieopodal miejscowości, wśród łąk Obry, zachowało się stożkowate grodzisko o kształcie owalu z rowem i wałem zewnętrznym. W Jaworach zachowało się dużo głązów narzutowych.

Jeżewo – kościół drewniany z 1740 roku p. w. Wszystkich Świętych, wewnątrz wisi obraz Wojciecha Budzyńskiego z 1746 roku. Obok kościoła znajduje się dzwonnica z 1832 roku i plebania wzniesiona w latach 1818 – 1825. Dworek został zbudowany przez Edwarda Raczyńskiego jako dworek myśliwski.

Koszkowo – dwór murowany wzniesiony w I poł. XIX wieku, otynkowany z boniowaniem, parterowy z sienią na osi.

Siedmiorogów – dwór z 1732 roku położony w ogrodzie krajobrazowym. W parku krajobrazowym z okazałymi dębami wznosi się kapliczka przydrożna z ludową rzeźbą Chrystusa Frasobliwego z XVIII w., a we wsi rzeźba św. Wawrzyńca.

Zalesie – oficyna dworska z 1835 roku zbudowana dla Kajetana Stablewskiego oraz pałac murowany z 1875 roku w stylu późnoklasycystycznym.

Zimnowoda – w parku krajobrazowym wznosi się klasycystyczny pałac murowany z 1874 roku. Obecnie siedziba domu pomocy społecznej

Gostyń – to stolica powiatu, a także miasto wielu cennych zabytków.

- 1 Tuż przy rynku wznosi się kościół farny, zbudowany w latach 1418-1436, ukończony ok. 1468 roku. Odbudowany w 1689 roku po pożarze, na początku XX w. i w latach 1952 – 1954 został odnowiony. W obecnej postaci jest budowlą późnogotycką, trzynawową. Z prezbiterium sąsiaduje późnogotycka kaplica św. Anny. W kościele znajduje się tablica upamiętniająca wizytę Kardynała Karola Wojtyły.
- 2 W mieście znajduje się Liceum Ogólnokształcące, którego budowę rozpoczęto w 1921 roku wg projektu Lucjana Michałowskiego z inicjatywy ks. Franciszka Olejniczaka.
- 3 W Gostyniu w mieści się Muzeum Regionalne, gromadzące eksponaty dotyczące miasta i najbliższych okolic - kolekcja strojów ludowych z Biskupizny, naczynia i sprzęt gospodarstwa domowego, instrumenty muzyczne, dzieła twórców ludowych a także dokumenty, pamiątki i zdjęcia przedstawiające dzieje miast, działalność bractwa kurkowego i cechów rzemieślniczych.

Dusina – wieś położona na skraju rzeki Kani. W XIII w. istniał tu warowny zamek, zniszczony w czasie najazdu Szwedów. Na jego miejscu zbudowano w XVIII w. dworek w którym urodził się Jędrzej Oraczewski - wybitny historyk, polityk i publicysta, brał udział w powołaniu do życia „Bazaru” w Poznaniu. Na miejscu dawnego dworku w roku 1865 wzniesiono pałac. W parku rośnie wiele ciekawych okazów dendrologicznych: białe topole, kłak, modrzew, klon, jawor oraz dęby.

Gola – klasycystyczny dwór, którego budowę rozpoczęto pod koniec XVIII w., a zakończono w 1827 roku. Jest to budowla dziewięcioosiowa na planie prostokąta o czterosпадowym dachu. Środkową część elewacji zamyka attyka z barokowym szczytem i herbem Dębno, którym pieczętował się ród Potworowskich.

Kosowo – wieś położona ok. 8 km od Gostynia. Pałac zbudowany ok. 1870 roku dla Bronisława Potworowskiego przez wybitnego architekta Stanisława Hebanowskiego (twórcę m.in. gmachu Teatru Polskiego w Poznaniu). Obecnie mieści się tu oddział Zespołu Szkół Rolniczych w Grabonogu.

Stary Gostyń – wieś, 5 km na północny zachód od Gostynia, 2 km od Kanału Obry, w okolicy urozmaiconej pagórkami i lasami. Na wzgórzu wznosi się kościół parafialny św. Marcina zbudowany ok. 1300 roku. W latach 1910 –1912 powiększono go, wydłużając nawę w kierunku zachodnim. Wyposażenie wewnątrz jest bardzo różnorodne. Przy kościele wznosi się arkadowa, ceglana dzwonnica, dalej dwie neogotyckie kaplice grobowe z końca XIX w.

Krobia - kościół Św. Idziego - wg J. Długosza powstał około 1140 roku z fundacji Władysława Hermana i jego żony Judyty. Jest to jeden z najstarszych obiektów sakralnych w Wielkopolsce zbudowany w stylu romańskim przez Piotra Włosta ze Skrzynna,

Gogolewo – wieś na brzegu rzeki Dąbroczna, dopływu Baryczy. W pięknym parku krajobrazowym o pow. ponad 9 ha rośnie wiąz górski o obwodzie 360 cm i grusza pospolita o obwodzie 270 cm. Aleja kasztanowa prowadzi od okazałej bramy do klasycystycznego pałacu z około 1820 roku rozbudowanego w końcu XIX w. Obok znajduje się budynek dawnej oficyny, a przed pałacem zegar słoneczny.

Pudliszki – pałac wybudowany około 1820 roku, następnie w latach 1905 – 1906 przebudowany. Siedziba kolejnych właścicieli i dzierżawców Pudliszek. W pałacu gościli m.in. gen. Chłapowski, gen. Morawski, A. Mickiewicz, C.K. Norwid, S. Przybyszewski, W. Kossak, Kardynał Hlond i Prezydent I. Mościcki. W parku krajobrazowym (pow. 4,5 ha) rosną m. in. 2 okazałe platany o obwodach 550 i 590 cm oraz wiąz o obwodzie 550 cm.

Pępowo

- 1 zespół pałacowy z końca XVII w., przebudowany w latach 1760 – 80, późnobarokowy,

otoczony parkiem regularno- krajobrazowym (17,7 ha),

- 2 Najciekawszym zabytkiem jest kościół parafialny pod wezwaniem św. Jadwigi z II poł. XV w., przebudowany ok. 1610 – 25 i 1828 - 35, gotycko – renesansowy z elementami architektury neogotyckiej. W późnorenesansowym ołtarzu głównym znajduje się cenny obraz Wniebowzięcia Matki Boskiej z 1641 roku pędzla Bartłomieja Strobla. W kościele jest również krucyfiks pochodzący z około 1520 r. oraz chrzcielnica w kształcie głowy byka z XVIII,

Gębice – warto odwiedzić pałac, otoczony parkiem, w którym w 1831 r. przebywał Adam Mickiewicz. Obecnie mieści się tu hotel i restauracja.

Skoraszewice – wieś, 7 km na południowy zachód od Pępowa. Obecny kościół został wzniesiony w 1934 roku. W późnobarokowym ołtarzu głównym z ok. 1640 roku znajduje się obraz „Pokłon Trzech Króli”.

W parku krajobrazowym zachował się dwór klasycystyczny, zbudowany w 1835 roku.

Piaski

- 1 „Marysin”- neogotycki zespół zabudowań klasztorno - szpitalnych oo. Bonifratrów, wzniesiony w latach 1892- 1895 z fundacji Marcelego hr. Żółtowskiego z Godurowa,
- 2 kościół poewangelicki został zbudowany w latach 1755-1782, o konstrukcji szkieletowej. We wnętrzu na uwagę zasługuje obraz „Ostatnia Wieczerza” oraz barokowe rzeźby z XVIII w.

Bodzewo – pierwsza wzmianka źródłowa odnosi się do 1337 roku. Istnieje tu Dom Dziecka, któremu początek dał Aleksander Kaulfuss tworząc fundację dla sierot. Przy drodze do Pępowa zachował się wiatrak- kozłak z XVIII wieku, natomiast w podwórzu majątku spichlerz z połowy XIX wieku.

Głogówko k. Gostynia – pierwsza wzmianka pochodzi z 1512 roku i dotyczy zlokalizowanego tam wówczas drewnianego kościółka. Od XVI wieku przyjęła się też dla tego miejsca nazwa kultowa – Święta Góra. W 1668 roku Adam Konarzewski osadził na Głogówku księży zakonników z Kongregacji Św. Filipa Neri. Był też fundatorem barokowego kościoła i klasztoru. Bazylika zbudowana została na wzór kościoła Santa Maria Della Salute w Wenecji. Składa się z ośmiobocznego korpusu i przylegającego doń prezbiterium. Wnętrze kopuły pokryte jest polichromią Wilhelma Neuhertza z 1746 roku. Tu mieści się obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z widokiem Gostynia w tle, pochodzącym z 1540 roku. Obecnie obiekty małej bazyliki i klasztoru na Głogówku są jednym z najcenniejszych zabytków kultury sakralnej w Polsce.

Grabonóg – wieś, ok. 3 km na południowy – wschód od Gostynia. Pierwsze ślady osadnictwa sięgają VIII - V wieku p.n.e. W XIII w. przebywali tu często książęta wielkopolscy – Przemysław I i II, a w 1665 roku gościł tu król Jan Kazimierz.

W parku krajobrazowym (pow. 2,1 ha) z bogatym drzewostanem zachował się klasycystyczny dworek z ok. 1800 roku, w którym mieści się Muzeum im. Bł. Edmunda Bojanowskiego. W poszczególnych salach muzeum zgromadzono zabytki archeologiczne pochodzące z wykopalisk prowadzonych w Grabonogu, stroje ludowe z regionu biskupiańskiego, rzeźby miejscowego artysty ludowego Walentego z Grabonoga, sprzęty gospodarstwa domowego. W pokoju wyposażonym w meble w stylu bidermajerowskim powstał zbiór książek poświęconych ziemi gostyńskiej i obrazów o tematyce regionalnej. W oddzielnej izbie przechowywane są pamiątki po wybitnych ludziach okolic Gostynia: Edmundzie Bojanowskim, Stanisławie Helsztyńskim i Franciszku Morawskim. Funkcjonują tu również dwie galerie: malarstwa współczesnego oraz rzeźb ludowych i sakralnych. Obok dworku można obejrzeć maszyny, narzędzia rolnicze, a także dawną kuźnię, miniaturowy wiatrak kozłak oraz kilkanaście uli w kształcie domów, dworów, kościołów- kopii budynków z okolic.

Podrzecze – neogotycki pałac, wzniesiony około 1848 roku dla ówczesnego dziedzica Gostynia Mikołaja Beliny- Węsierskiego. Pałac, o rozczłonkowanej bryle, nietynkowany, ozdobiony jest licznymi detalami.

Pogorzela - na terenie gminy są np. kościół z II połowy XVIII w., w którym znajduje się m.in. płyta

nagrobkowa Jadwigi Pogorzelskiej z XVI w. i w którego podziemiach spoczywają doczesne szczątki fundatora, Rocha Roli Zbiewskiego, kasztelana kaliskiego i kawalera Orderu Orła Białego, kościół ewangelicki z XIX w., pałac należący przed wojną do znanej rodziny Tyszkiewiczów.

Strzelce Wielkie – kościół parafialny p.w. św. Marcina, zbudowany w latach 1487 – 1490, restaurowany w 1686 roku powiększony w latach 1902 – 1903.

Wieża pochodzi z 1862 roku. W kościele znajduje się późnorenesansowe kamienne epitafium Kaspra Miaskowskiego (1549 – 1622), urodzonego w niedalekim Smogorzewie poety doby baroku.

Szelejewo – zespół pałacowo – parkowy z zabytkowym kościółkiem zbudowanym w roku 1647 z fundacji Andrzeja Pogorzelskiego. We wnętrzu znajdują się powstałe w XVIII w. krucyfiks oraz rzeźba Chrystusa Frasobliwego. Na zewnętrznej ścianie prezbiterium widnieje kamienna rzeźba klęczącej kobiety z pierwszej połowy XVII w.

W kompleksie leśnym wydzielony rezerwat przyrody „Bodzewko”. Rezerwat zajmuje obszar 1,1 ha i chroni unikatowy w Wielkopolsce las lipowy.

Drzewce – 5 km na północny- wschód od Ponieca. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1399 roku. Jest tu park krajobrazowy o powierzchni 6,0 ha, w którym znajduje się dwór murowany z ok. 1860 roku. Wśród czworobocznego podwórza zachował się zespół dziewiętnastowiecznych budynków gospodarczych oraz oficyna dworska.

Rokosowo – Pałac z lat 1849 – 54 w stylu gotyku romantycznego. Obecnie mieści się w nim Ośrodek Integracji Europejskiej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Wokół zamku jest dziesięciohektarowy park oparty na motywach naturalnego krajobrazu, charakterystyczny dla europejskiej sztuki ogrodowej XIX wieku. W parku występuje urozmaicony drzewostan: dąb o obwodzie powyżej 400 cm, brzozy o obwodach 130 i 170 cm, jesion i lipa o obwodach pow. 330 cm.

Większość zabytków w Powiecie Gostyńskim z wyjątkiem obiektów prywatnych lub zaadaptowanych dla celów społecznych, wymaga znacznych nakładów na rewitalizację.

6.1 Szlaki turystyczne

Wykaz ścieżek i tras rowerowych w Powiecie Gostyńskim

1. Pierwsza Powiatowa Trasa Rowerowa (35 km)
2. Ścieżka rowerowa im. Kaspra Miaskowskiego (19 km)
3. „Wiejska dróżka” (8 km)
4. Szlak Czartoryskich (25,5 km)
5. Szlak Powstańców Wielkopolskich (18,5 km)
6. Szlak Mickiewiczowski (24,5 km)
7. Leśna ścieżka edukacyjna (3 km)
8. Trasa wschodnia - bł. Edmunda Bojanowskiego (14 km)
9. Trasa zachodnia - Stanisława Helsztyńskiego (18 km)
10. Trasa Gostyń - Czachorowo (7 km)

11. Ziemiański Szlak Rowerowy (40 km)
12. Euro Velo 9 (40 km)

Ponadto przez teren powiatu przechodzi „Szlak rajdu konnego (łączna długość 204 km)” – w powiecie przechodzi przez gminy Pępowo, Krobia, Piaski.

W sumie trasy i ścieżki w Powiecie Gostyńskim tworzą sieć o długości ponad 200 km. Umożliwiają aktywne spędzanie czasu wolnego. Na trasach umieszczone są tablice edukacyjne, informujące o miejscach wartych zobaczenia ze względów historycznych lub przyrodniczych.

Oprócz wyznaczonych tras rowerowych w powiecie znajdują się też oznakowane ścieżki rowerowe, służące mieszkańcom przede wszystkim jako trasy dojazdu do pracy, czy szkoły. Są to ścieżki:

- Piaski – Strzelce Wielkie - 1100 m
- Pudliszki – Kuczynka - 200 m
- Pogorzela – Elżbietków - 330 m
- Szelejewo – Lipie - 4000 m
- Grabonóg – Bodzewo - 4500 m
- Gostyń – Czachorowo - 3000 m

6.2 Wielkopolska Organizacja Turystyczna

Powiat Gostyński jest od 1 października 2007 roku aktywnym członkiem Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej (WOT). Czynnie uczestniczy w przekazywaniu do WOT-u materiałów promocyjnych, dokumentów, baz danych, które dalej są wykorzystywane przy opracowaniu różnych wydawnictw turystycznych. Przykładem takiego wydawnictwa jest folder – „Noclegi w Wielkopolsce”, który WOT ma zamiar wydać w 2008 r. Będzie on rozpowszechniany nieodpłatnie na krajowych i zagranicznych targach turystycznych, różnych imprezach promocyjnych, w których WOT będzie uczestniczył, sieciach centrów informacji turystycznej w regionie oraz Polskich Ośrodkach Informacji Turystycznej za granicą. Folder będzie drukowany w kilku wersjach językowych oraz dostępny także na CD.

Kolejnym folderem jest: „Wielkopolska – wybrane imprezy kulturalne 2008”. Wydany będzie w trzech wersjach językowych: polskiej, angielskiej i niemieckiej, oraz prezentowany na tych samych zasadach, co folder „Noclegi w Wielkopolsce”.

Do głównych imprez z Powiatu Gostyńskiego, które znajdują się w folderze, zaliczono:

1. VIII Wystawę Zwierząt Hodowlanych PUDLISZKI 2008
2. Mistrzostwa Polski w Powożeniu Zaprzęgami Parokonnymi oraz Mistrzostwa Polski Młodych Koni w Powożeniu
3. III Festiwal Muzyki Oratoryjnej MUSICA SACROMONTANA 2008
4. X Dzień Powiatu Gostyńskiego

Powiat Gostyński stale uczestniczy także w różnych konkursach z zakresu gospodarki turystycznej. Przykładem takiego konkursu jest Konkurs na „Turystyczną Pamiątkę z Regionu”, którego organizatorami są: Polska Organizacja Turystyczna (POT) i Małopolska Organizacja Turystyczna. Konkurs ma na celu popularyzację i wyróżnienie najbardziej atrakcyjnych i skutecznych marketingowo pamiątek symbolizujących regiony turystyczne Polski. Do tegoż Konkursu zgłoszono jako pamiątkę turystyczną (w kategorii – artystyczne dzieła z lokalnym motywem) płytę Musica Sacromontana, wydaną przez Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Świętogórskiej im. Józefa Zeidlera.

6.3 Gościnną Wielkopolska

Powiat Gostyński podpisał deklarację współpracy w ramach Forum Partnerów z Fundacją „Gościnną Wielkopolska”. Porozumienie dotyczy realizacji celów Lokalnej Grupy Działania Fundacja „Gościnną Wielkopolska”, do których w szczególności zaliczyć możemy: wspieranie rozwoju obszarów wiejskich; wspieranie i upowszechnianie działań na rzecz realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju – Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich (ZSROW), opracowanej dla gmin tworzących Lokalną Grupę Działania; aktywizowanie społeczności lokalnej i mobilizowanie jej do udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich; budowanie, rozwijanie oraz promowanie partnerstwa pomiędzy organizacjami pozarządowymi, biznesem i instytucjami sektora publicznego na obszarze funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania; upowszechniania i wymiana informacji o inicjatywach i projektach realizowanych na obszarze „Gościnną Wielkopolski”.

6.4 Festiwal Muzyki Oratoryjnej Musica Sacromontana

Festiwal Muzyki Oratoryjnej Musica Sacromontana wpisal się już w kalendarz ważnych imprez kulturalnych Powiatu Gostyńskiego – koncerty odbywają się na przełomie września i października. Miejscem koncertów jest Bazylika na Świętej Górze. Odbyły się już dwie edycje Festiwalu. Organizatorem Festiwalu są Kongregacja Oratorium Świętego Filipa Neri

w Gostyniu oraz Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Świętogórskiej. Podczas I Festiwalu publiczność zgromadzona w Bazylice mogła usłyszeć prawykonania utworów Jozefa Zeidlera, kompozytora żyjącego na Świętej Górze w czasach W. A. Mozarta. Natomiast podczas II Festiwalu dokonano kolejnych odkryć muzycznych przywracających świetność zapomnianym twórcom – przedstawiono artystyczny dorobek Maksymiliana Koperskiego.

7. Organizacje pozarządowe

Partnerstwo publiczno-społeczne jest istotą zasady pomocniczości, dlatego ważne jest stworzenie dogodnych warunków do dynamicznego rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, dialogu społecznego, a także kształtowania właściwych postaw społecznych jednostek. System demokratyczny zakłada uczestnictwo obywateli i organizacji, które wpływają na realizację zadań socjalnych. Należy koncentrować się na wspieraniu działań, które wzmacniają rolę trzeciego sektora, realizującego usługi społeczne w ramach zadań publicznych.

Plan rozwoju lokalnego, obejmujący długofalowe przedsięwzięcia, istotne z punktu widzenia interesu społecznego, musi także zakładać wzmocnienie mechanizmów partnerstwa między administracją publiczną, a trzecim sektorem. Samorząd terytorialny odgrywa tu szczególną rolę, jako podmiot inspirujący aktywność obywateli, a także dbający o osiągnięcie zbiorowego porozumienia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Partnerska formuła kształtowania procesów społecznych jest niezbędna w procesie budowy podstawowych komponentów Planu. Rola administracji publicznej i trzeciego sektora skupia się na odpowiedzialności za zadania wynikające z ich kompetencji, co owocuje aktywnością kształtującą się konkretne działania. Ma to wpływ na wzmocnienie struktur społeczeństwa oraz upodmiotowienie obywateli.

Na terenie powiatu gostyńskiego zarejestrowanych jest około 60 organizacji sportowych oraz około 70 o profilu społecznym. Realizują one zadania statutowe, szukając wsparcia finansowego ze środków unijnych, funduszy norweskich, dotacji od wojewody i marszałka województwa, a także powiatowych i gminnych.

Ich profil nie jest jednakowy. Jest szereg organizacji prężnych, widocznych na rynku działań społecznych czy sportowych, które mają wyrobioną markę w regionie. One też stale poszerzają zakres swojej oferty i nie mają problemów z pozyskiwaniem środków

zewnątrznych ponadpowiatowych. Takich NGO's jest jednak – w skali Powiatu – wciąż niewiele. Obecnie stowarzyszenia stają przed ogromną szansą rozwoju. Pojawiają się nowi, często młodzi ludzie, chętni do pracy w organizacjach pozarządowych, rosną kwalifikacje i umiejętności kadry, ponadto wciąż żywa jest presja na dokształcanie i poszerzanie swoich kompetencji. NGO's na ogół mają wizję rozwoju, aktywnie włączają się w tworzenie programów współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego. Osoby zaangażowane w działalność organizacji mogą pracować w ramach umowy zlecenia, umowy o dzieło lub wolontariatu.

Organizacje pozarządowe z terenu powiatu gostyńskiego borykają się z różnorodnymi problemami. Najbardziej dotkliwym jest brak bazy lokalowej, wyposażonej w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu. Niewiele organizacji stara się o pozyskanie środków z funduszy ponadpowiatowych, ograniczając się do uzyskania dotacji z najbliższego urzędu. Powoduje to brak możliwości zatrudnienia pracowników etatowych w organizacjach. Brak perspektyw zatrudnienia przekłada się na zbyt małą liczbę wolontariuszy działających w organizacjach.

Rozdział IV. ANALIZA SWOT

Priorytet 1 <u>Potencjał ekonomiczny powiatu</u>				
Obszary analizy	Silne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
Infrastruktura komunikacyjna	<ul style="list-style-type: none"> - działania samorządów gminnych na rzecz obwodnicy miasta Gostynia - rozwinięta sieć dróg - powiązania drogowe między gminami	<ul style="list-style-type: none"> - odległość od głównych korytarzy komunikacyjnych - „wąskie gardła” komunikacyjne dla ruchu miejskiego i tranzytowego w Gostyniu - brak obwodnicy miasta Gostynia i Piasków dla drogi krajowej (12) i wojewódzkiej (434) - niska jakość dróg - słaba komunikacja kolejowa (niedostateczne połączenia) - niedostateczna ilość miejsc postojowych, głównie dla taboru ciężarowego - brak wystarczających środków finansowych w relacji do gęstości dróg - dekapitalizacja infrastruktury drogowej i kolejowej	<ul style="list-style-type: none"> - środki zewnętrzne: UE, resortowe, marszałkowskie - wzrost znaczenia drogi nr 434 jako alternatywy dla drogi krajowej nr 5 - mistrzostwa Europy w piłce nożnej - powstanie nowych miejsc pracy związanych z rozbudową infrastruktury technicznej - współpraca między JST na rzecz rozbudowy i modernizacji infrastruktury - relatywnie niskie ceny nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> - brak długofalowych planów inwestycyjnych - remont drogi krajowej nr 5 i zagrożenie przeciążenia ruchem drogi alternatywnej – nr 434 - pogarszający się stan dróg, wobec braku środków finansowych na inwestycje - dalsza degradacja infrastruktury kolejowej - wzrost natężenia ruchu w Gostyniu i na drogach dojazdowych - skoncentrowanie wydatkowania środków UE (centralnych i regionalnych) na głównych ciągach komunikacyjnych, ze szkodą dla obszarów peryferyjnych - nieproporcjonalny do znaczenia regionu (odległość od metropolii) wzrost cen nieruchomości
	- istniejąca sieć ośrodków	- brak skutecznych	- możliwość opracowania	- polityka państwa

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

Współpraca z przedsiębiorcami, instytucje otoczenia biznesu	otoczenia biznesu - udział gmin i powiatu w tworzeniu i utrzymaniu lokalnych ośrodków otoczenia biznesu - rozwinięta sieć banków i instytucji kredytowo-pożyczkowych - ulgi podatkowe oferowane inwestorom przez gminy	mechanizmów i tradycji w zakresie współpracy z przedsiębiorcami - niewystarczające zaangażowanie przedsiębiorców we współpracę z samorządem - niewielka i mało atrakcyjna oferta dla przedsiębiorstw ze strony samorządów - słabość IOB i niewystarczająca oferta okołobiznesowa - niewystarczająca ilość inwestycji zagranicznych i brak „dobrych praktyk” w zakresie współpracy z samorządem - niski stopień powiązań kooperacyjnych - niewystarczający dostęp do informacji związanych z rozpoczęciem i prowadzeniem biznesu	długofalowych działań na rzecz współpracy - rosnąca rola współpracy i dialogu na linii przedsiębiorca-samorząd - wspólne przedsięwzięcia na rzecz rozwoju regionu – partnerstwo publiczno-prywatne - napływ kapitału zagranicznego - środki zewnętrzne (z UE) jako bodziec do rozwoju IOB, współpracy z samorządem i kooperacji - nowe i innowacyjne formy instytucjonalnych powiązań przedsiębiorstw (np. klastry) - rozszerzająca się oferta dla pracodawców w zakresie pozyskiwania pracowników (np. PUP) - rozwój różnych form wspierania małych przedsiębiorstw	- ograniczony dostęp do środków pomocowych - brak specjalistów - „hermetyczność” przedsiębiorców i brak woli współpracy - nieadekwatna do potrzeb oferta dla przedsiębiorców ze strony IOB i samorządu - osłabienie pozycji i możliwości IOB - niewystarczające zaangażowanie na rzecz IOB
Oświata na rzecz przedsiębiorczości	- rozwinięte szkolnictwo ponadgimnazjalne - liczne ośrodki szkoleniowe (zawodowe)	- wysoki odsetek absolwentów wśród bezrobotnych - brak centrum kształtowania karier - niewystarczająca komunikacja na linii szkoła – przedsiębiorca - niska podaż i niewielkie zainteresowanie kształceniem	- spadające bezrobocie - zwiększenie elastyczności zatrudnienia - wzrost świadomości co do roli kształcenia ustawicznego oraz zawodowego - rozpowszechnianie modelu: nauka przez całe życie - rozwój gospodarczy - zmieniające się kierunki	- niechęć bezrobotnych do zmiany statusu i ich roszczeniowa postawa - ucieczka młodych i wykształconych z terenu powiatu - starzenie się społeczeństwa - brak motywacji wśród pracowników do przekwalifikowania

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

		<p>ustawicznym</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska elastyczność w rozwoju kształcenia zawodowego - niewielkie zaangażowanie uczniów w naukę przedmiotów ścisłych i przyrodniczych - niskie nakłady na wyposażenie pracowni przedmiotów ścisłych i zawodowych 	<p>kształcenia w szkołach</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyższe koszty nauki przedmiotów ścisłych i zawodowych
Współpraca z gminami	<ul style="list-style-type: none"> - konwent wójtów i burmistrzów - na ogół pozytywne nastawienie samorządów do współpracy - współpraca inwestycyjna z gminami, przykłady „dobrych praktyk” 	<ul style="list-style-type: none"> - brak spójnej wizji współpracy gmin i powiatu - brak założeń i mechanizmów wspólnej promocji „ziemi gostyńskiej” oraz lokalnego produktu turystycznego - tendencje do „zawłaszczania” przez samorządy dorobku kulturalnego ziemi gostyńskiej - brak współpracy w sferach aktywności obywatelskiej i społecznej - brak koordynacji polityk inwestycyjnych i promocji potencjału inwestycyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wspólne inwestycje i projekty partnerskie - środki UE – wzrost znaczenia współpracy samorządów - wytyczanie nowych terenów inwestycyjnych - potencjał współpracy na rzecz promocji - wspólne działania na rzecz współpracy międzynarodowej m.in. wymiana młodzieży - włączenie do współpracy trzeciego sektora 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ciągłość myślenia i działania samorządów - wzrost obojętności na sprawy ponadgminne - potencjalnie największe płaszczyzny konfliktów: drogi, drenaż środków finansowych
Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> -istniejące zabytkowe linie kolejowe i infrastruktura kolejowe - duży potencjał turystyki krajoznawczej 	<ul style="list-style-type: none"> - bierność jest w kreowaniu i promocji turystyki - niewystarczająca promocja powiatu, słaby dostęp do informacji turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój turystyki festiwalowej - środki UE i z innych źródeł - potencjał wspólnych działań gmin, powiatu i 	<ul style="list-style-type: none"> - inne ośrodki turystyczne w atrakcyjniejszych regionach - wzrastająca konkurencja turystyczna i rywalizacja samorządów w Polsce w

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	<ul style="list-style-type: none"> - turystyka religijna i pielgrzymkowa - zasoby turystyki jeździeckiej - specyfika potencjału: konie-bryczki, rzemiosło - dziedzictwo kulturalne i zasoby turystyczne (architektura sakralna, pałace, dwory, szlaki turystyczne) - rosnąca pozycja Festiwalu Zeidlerowskiego - postać bł. E. Bojanowskiego - infrastruktura sportowa i rekreacyjna - lokalny folklor - działająca Lokalna Grupa Działania w ramach LIDERA 	<ul style="list-style-type: none"> - brak spójnej strategii w zakresie rozwoju turystyki - niskie zasoby dla turystyki wypoczynkowej - niewystarczająca baza noclegowa i gastronomiczna, w tym gospodarstw agroturystycznych - niewielka ilość atrakcyjnych miejsc (brak potencjału dla turystyki masowej) i aktywnego wypoczynku - nieuregulowane sprawy własnościowe – pałace, dwory - niewystarczająca promocja widocznych na mapie turystycznej regionu wydarzeń - niski udział turystyki w wartości produkcji lokalnej gospodarki 	<p>NGO's w zakresie turystyki, produktu regionalnego i rozwoju agroturystyki</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania organizacji pozarządowych - wysokie walory turystyczne ekosystemów - interesujące położenie dla niektórych typów turystyki - potencjał wykorzystania linii kolejowych - rozwój turystyki krajoznawczej, rowerowej, jeździeckiej - rozwój agroturystyki (ograniczony zasięg) - członkostwo w WOT, partnerstwo z Fundacją „Gościnną Wielkopolska” 	<p>obszarze turystyki</p>
<p>Gospodarka (przemysł, rolnictwo i przetwórstwo)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - edukacja o profilu zawodowym, w tym rolniczym - coraz lepszy stan infrastruktury na wsiach - ponadprzeciętna wydajność i jakość produkcji rolnej - prężny przemysł bryczkarski - duży potencjał przetwórstwa artykułów spożywczych - specjalizacja produkcji, 	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom innowacyjności przedsiębiorstw - znaczny odsetek zatrudnionych w rolnictwie i szara strefa - niski poziom wykształcenia na terenach wiejskich - niewielka ilość terenów pod inwestycje i niewystarczająca ich promocja - niska przedsiębiorczość - niski udział 	<ul style="list-style-type: none"> - środki UE, zwłaszcza dla MSP - wzrost zamożności społeczeństwa, koniunktura gospodarcza - rozszerzenie rynków i uwarunkowania sprzyjające kreowaniu produktów lokalnych - wzrastający popyt na zdrową żywność - możliwość tworzenia zaplecza kooperacyjnego i 	<ul style="list-style-type: none"> - niechęć do współpracy rolników i przedsiębiorców, w zakresie tworzenia grup producenckich, zrzeszania się - słabe perspektywy odnośnie opłacalności produkcji rolnej - wrażliwość lokalnej gospodarki na klęski nieurodzaju - polityka państwa w zakresie ubezpieczeń społecznych, fiskalizmu (koszty pracy) - zmieniające się często

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	<p>produkcja biokomponentów</p> <ul style="list-style-type: none"> - ośrodki B+R na terenie powiatu (rolnictwo) - udział produktów lokalnych w rynkach zagranicznych, - rozwój sektora MSP	<p>mikroprzedsiębiorstw w lokalnej gospodarce</p> <ul style="list-style-type: none"> - słaby dostęp do informacji i doradztwa - niska rentowność produkcji rolnej i brak stabilizacji - „stepowienie” – niski stopień zalesienia - brak dobrych praktyk w zakresie nowatorskich działań (np. w zakresie kooperacji, współpracy, tworzenia związków producenckich) - niska świadomość o konieczności poszukiwania innowacyjnych metod produkcyjnych - niewystarczające wsparcie dla firm rozpoczynających działalność	<p>podwykonawstwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - obszary wiejskie jako obszary konkurencyjne i atrakcyjne dla zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej - rozwój nowych form działalności np. agroturystyki - rosnący popyt i moda ekologiczną żywność - zwiększenie wymiany handlowej z państwami rozwiniętymi. Konkurencja cenowa i jakościowa wymuszają poszukiwanie wciąż nowych rozwiązań (np. w zakresie zarządzania, marketingu, linii produkcyjnych)	<p>przepisy dotyczące działalności gospodarczej</p> <ul style="list-style-type: none"> - narastające problemy melioracyjne - narastająca, ostra konkurencja na rynku produkcyjnym
--	---	---	--	--

Priorytet 2 Rozwój i integracja społeczna, kapitał ludzki

Obszary analizy	Silne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	<p>- wykształcona kadra pedagogiczna</p>	<p>- niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku,</p>	<p>- promocja zawodów rzemieślniczych</p>	<p>- konkurencja ośrodków posiadających jednostki</p>

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> - bliskość ośrodków akademickich - rozwinięta sieć szkół ponadgimnazjalnych - wymiana międzynarodowa uczniów i nauczycieli - funkcjonowanie szkoły przeznaczonej do kształcenia specjalnego - duża oferta kierunków kształcenia dla dorosłych - znaczny poziom inwestycji w bazę materialną szkół	<ul style="list-style-type: none"> mała elastyczność kształcenia - ograniczony dialog między szkołami a przedsiębiorcami - brak centrum kształcenia karier - mała różnorodność zajęć pozalekcyjnych - niski poziomi rozpowszechnienie e-edukacji - niski poziom polityki informacyjnej w obszarze edukacji - ekonomiczne bariery dostępu do edukacji - niedostateczne dofinansowanie oświaty - niska dostępność przyszkolnych boisk i hal sportowych - nierozpowszechnione kształcenie ustawiczne - niezabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnych form spędzania wolnego czasu - niski poziom współpracy między szkołą a rodziną	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie szkół niepublicznych z uprawnieniami szkół publicznych - współpraca ze szkołami w kraju i zagranicą - rozwój doradztwa zawodowego w szkołach - nowy okres programowania –Kapitał Ludzki, WRPO i szansa na nowe fundusze dla firm, szkół, Powiatowego Urzędu Pracy - wzrastająca oferta organizacji pozarządowych w zakresie organizacji szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje - środki finansowe na budowanie sieci informatycznych - wzrost znaczenia szkolnictwa zawodowego i ogólnokształcącego, jako wartości społecznej	<ul style="list-style-type: none"> akademickie – „drenaż mózgow” - starzenie się społeczeństwa i niski przyrost naturalny - rosnąca atrakcyjność pracy i kształcenia za granicą - brak motywacji kształcenia się i podnoszenia kwalifikacji - przerost zatrudnienia w placówkach oświatowych w związku z nadchodzącym niżem demograficznym - malejąca atrakcyjność placowa zatrudnienia w oświacie, w stosunku do innych zawodów - malejące inwestycje materialne w oświacie
Spoleczeństwo informacyjne, wyrównanie szans edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowana sieć Internetu - oferta szkół i instytucji szkoleniowych - wyposażenie placówek oświatowych na zadawalającym poziomie - wykwalifikowana kadra	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość pozalekcyjnych form kształcenia w zakresie informatycznym, w tym skierowanych do osób starszych - zamykanie się na nowe	<ul style="list-style-type: none"> - proinformatyczna polityka UE i innych władz - nowe środki UE na budowę i rozwijanie infrastruktury informatycznej - zdynamizowanie kontaktów między samorządem	<ul style="list-style-type: none"> - wysokie koszty usług telekomunikacyjnych - migracja osób przygotowanych do podjęcia działań zmierzających do budowy społeczeństwa informacyjnego

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	<p>pedagogiczno-informatyczna,</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania organizacji pozarządowych i instytucji szkoleniowych - programy stypendialne dla uczniów i studentów - podejmowanie nauki przez uczniów z obszarów wiejskich w szkołach ponadgimnazjalnych	<p>działania zmierzające do wyrównywania szans</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie ma wizji budowy społeczeństwa informacyjnego w skali lokalnej - ograniczony dostęp do infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, zwłaszcza na wsiach - nieliczne ośrodki rozwijające umiejętności interpersonalne i informacyjne - wyższe koszty kształcenia ponadgimnazjalnego dla młodzieży z obszarów wiejskich	<p>terytorialnym a organizacjami pozarządowymi</p> <ul style="list-style-type: none"> - rola nauczyciela jako animatora programów szkolenia informacyjnego, społecznego i obywatelskiego - nacisk w programach operacyjnych na e-edukację	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczne zaangażowanie JST i organizacji społecznych na rzecz niwelowania barier w dostępie do edukacji - bariery mentalne w podejściu do edukacji - postawa roszczeniowa społeczności lokalnych
<p>Wzmocnienie mechanizmów partnerstwa między administracją publiczną a trzecim sektorem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rosnące zaangażowanie organizacji pozarządowych i ich członków - rosnąca pozycja i ilość NGO - powstające programy współpracy JST – NGO - środki na realizację zadań powiatu dla organizacji pozarządowych, coraz efektywniejsze - wykorzystanie środków przez NGO - widoczna, stopniowa konsolidacja NGO - działalność Centrum Edukacyjno – Szkoleniowego	<ul style="list-style-type: none"> - NGO mało dostrzegalny partner dla samorządów, zwłaszcza gminnych - brak zdefiniowanej wspólnoty celów między NGOs i samorządami - niedostateczna promocja w obszarze współpracy samorząd-NGOs, - zbyt małe zaangażowanie NGOs w kreowanie działań Powiatu, - brak platformy współpracy samorządów i NGOs, - niewystarczająca reprezentacja NGOs na płaszczyźnie definiowania i	<ul style="list-style-type: none"> - współdziałanie przy tworzeniu i realizacji projektów - środki na lata 2007-2013 - zwiększenie aktywności promocyjnej NGO - podnoszenie kwalifikacji przez pracowników NGO – duża mobilność szkoleniowa - środki z Funduszy Norweskich na rozwój infrastruktury NGO - wspólne starania o środki zewnętrzne - wspólne konferencje, warsztaty, szkolenia, wizyty studyjne	<ul style="list-style-type: none"> - odpływ kadr - wzajemne uprzedzenia - zbyt silna pozycja Instytucji Publicznych (JST) i niechęć do partnerstwa - odpływ kadr z NGO do sektora prywatnego i samorządu

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	<p>Organizacje sięgają po środki z województwa, ministerstwa, środki UE,</p> <ul style="list-style-type: none"> - duża liczba lokalnych przedsięwzięć wartych upowszechnienia 	<p>realizacji interesów publicznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - niechęć JST do pełnego wspierania działań i projektów NGOs oraz do w pełni partnerskiej współpracy - brak wykwalifikowanych pracowników po stronie NGOs - duża roszczeniowość NGOs - brak doświadczenia w samorządach, zwłaszcza gminnych, w zakresie współpracy - niski stopień utożsamiania się mieszkańców z instytucjami publicznymi - niewielka aktywność lokalna 		
<p>Zasoby rynku pracy i zatrudnienie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zasoby niedrożej, na ogół dobrze wykwalifikowanej, siły roboczej - funkcjonujące, aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu - zwiększająca się przedsiębiorczość mieszkańców - wzrost zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> - brak rzeczowych analiz i monitoringu dotyczących lokalnego rynku pracy - niedopasowanie kwalifikacji do potrzeb rynku - duży odsetek absolwentów wśród bezrobotnych - bezrobocie na wsi i wśród kobiet - niewielka mobilność bezrobotnych - starzenie się społeczeństwa - niezadowalający poziom rozwoju poradnictwa zawodowego i przekwalifikowania 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost gospodarczy - zwiększenie zapotrzebowani na pracowników - zwiększenie środków na aktywne formy wspierania zatrudnienia - znaczne zasoby absolwentów na rynku pracy - zmiany w podatkach - systemie ubezpieczeń - wzrost dostępu do środków UE - wzrost wykształcenia i aspiracji zawodowych kobiet - upowszechnienie 	<ul style="list-style-type: none"> - drenaż wykwalifikowanej kadry - starzenie się społeczeństwa, - niechęć bezrobotnych do zmiany statutu i ich roszczeniowa postawa - upowszechnienie modelu lokalnej gospodarki opierającej się głównie na nisko-wykwalifikowanej sile roboczej i mało konkurencyjnych branżach - marginalizacja grup o najniższym wykształceniu - zbyt duże zainteresowanie pracą za granicą (wyjazdy)

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

		<p>zawodowego</p> <ul style="list-style-type: none"> - niski udział organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz rynku pracy - niewystarczająca ilość ofert pracy dla mieszkańców obszarów wiejskich - niekorzystna struktura bezrobotnych - wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej - na ogół niski poziom wykształcenia wśród osób bezrobotnych, niewielkie zainteresowanie podnoszeniem kwalifikacji 	<p>alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia oraz pracy w niepełnym wymiarze czasu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost mobilności zawodowej, w szczególności w aspekcie geograficznym oraz w aspekcie przekwalifikowania się - wzrost roli kształcenia na poziomie wyższym 	<ul style="list-style-type: none"> - niewielkie zainteresowanie systemem kształcenia ustawicznego i przekwalifikowań
Ochrona zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonujący system ratownictwa medycznego - duża sieć prywatnych gabinetów lekarskich - poprawiające się wyposażenie i podnoszący się standard obiektów - istniejące zaplecze medyczne (szpital) - liczne działania organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki – np. badania przesiewowe - szpital oo. Bonifratrów na Marysinie 	<ul style="list-style-type: none"> - niska jakość usług - niedostosowanie usług medycznych do potrzeb społeczeństwa - rotacja kadr i odpływ pracowników - wąski zakres działań profilaktycznych - niski poziom środków na realizację programów w zakresie oświaty zdrowotnej - niewystarczający dostęp społeczeństwa do opieki medycznej - brak programu zdrowotnego - brak koncepcji funkcjonowania oddziału dla 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie powiatowych zintegrowanych systemów bezpieczeństwa i ochrony zdrowia - możliwości podnoszenia standardu usług medycznych - reforma systemu ubezpieczeń społecznych - możliwość pozyskania środków z Ministerstwa Zdrowia i Unii Europejskiej - włączenie w działania profilaktyczne organizacji pozarządowych i podmiotów niepublicznych - zainteresowanie ochroną zdrowia przez prywatne 	<ul style="list-style-type: none"> - polityka zdrowotna, w tym finansowa państwa - odpływ kadr medycznych - starzenie się sprzętu medycznego - pogarszanie się zdrowotności i sprawności fizycznej społeczeństwa - utrwalenie złych praktyk w publicznej służbie zdrowia (usługi)

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

		przewlekłe chorych w Poniecu	podmioty prywatne - moda na zdrowy i aktywny tryb życia - wzmocnienie działań zapobiegających emigracji dobrej kadry medycznej	
Pomoc i integracja społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - dobrze funkcjonujący powiatowy system pomocy społecznej, zabezpieczający potrzeby różnych grup beneficjentów, - wypracowane zasady współpracy między instytucjami różnych szczebli samorządu oraz różnych resortów w zakresie wsparcia dla dzieci, młodzieży i rodzin z problemami, - doświadczona i wyspecjalizowana kadra, - umiejętność wykorzystania programów z obszaru PS, - działające i współpracujące ze sobą oraz z samorządem powiatowym NGOs, funkcjonujące w obszarze pomocy społecznej, - cykliczność imprez integracyjnych dla osób niepełnosprawnych, osób starszych, oraz dla dzieci, młodzieży i rodzin zagrożonych marginalizacją, - propagowanie idei wolontariatu na rzecz dzieci i	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające środki na modernizację istniejącej infrastruktury - niedostateczna liczba pracowników obszaru pomocy społecznej - zbyt niskie płace w powiatowym sektorze pomocy społecznej - brak oferty edukacyjnej dla wszystkich środowisk - utrudniony dostęp do zasobów infrastruktury w zakresie współpracy z różnymi środowiskami (sale, centrum animacyjno – edukacyjne - dysproporcja w dostępie do wiedzy – po zakończeniu edukacji obowiązkowej - brak Zakładu Aktywizacji Zawodowej dla osób niepełnosprawnych - niedostateczna partycypacja niepełnosprawnych w rynku pracy - występowanie bezrobocia długotrwałego oraz zjawiska dziedziczenia bezrobocia	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działań profilaktycznych, zapobiegających patologiom - spadek bezrobocia generującego problemy społeczne - tworzenie zachęt finansowych dla przedsiębiorców w celu zatrudniania niepełnosprawnych lub wykluczonych - wykorzystanie zasobów (wiedzy i doświadczenia) NGOs - środki zewnętrzne (WRPO, UE, PFRON, sektorowe, programy rządowe, itp.) - realizowanie zadań w zakresie pomocy i integracji społecznej wspólnie z NGOs – wspólne występowanie po środki - lokalne i regionalne działanie skierowane do kadr pomocy społecznej oraz beneficjentów pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie się zjawiska wykluczenia społecznego - niewystarczająca współpraca władz lokalnych i regionalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	młodzieży,	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczne przygotowanie kadry w dziedzinie spraw osób starszych - brak wyspecjalizowanych placówek w zakresie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom - niedostateczne działania w zakresie budownictwa socjalnego 		
--	------------	---	--	--

Priorytet 3 <u>Poprawa jakości życia</u>				
Obszary analizy	Silne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
Funkcjonowanie administracji i promocja powiatu	<ul style="list-style-type: none"> - doświadczona kadra - wysoka jakość usług świadczonych przez urzędy - dobre wyposażenie urzędów i przygotowanie w zakresie obsługi elektronicznej - dobra baza do wykreowania marki powiatu - relatywnie duży powiat (7 gmin) - rozpoznawalne marki niektórych produktów w 	<ul style="list-style-type: none"> - brak planów rozwoju lub niezrealizowanie ich założeń - rozrzucenie urzędów po różnych częściach miast, warunki lokalowe - brak praktyki uczestnictwa obywateli w lokalnych procesach decyzyjnych - duża rotacja pracowników - niedostateczny rozwój społeczeństwa w zakresie <i>e-administracji</i> - zadłużenie powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie systemów zarządzania i ich egzekwowanie - rozwój <i>e-administracji</i> - presja na podnoszenie kwalifikacji urzędników i wzrost jakości świadczonych usług publicznych - znaczny potencjał promocyjny, zwłaszcza sfery gospodarczej i kulturalnej - możliwość czerpania wzorców z powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość odpływu kadr - wzrastającą konkurencją placowa (z prywatnymi przedsiębiorcami i gminami)

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	skali kraju	- słaba podmiotowość finansowa powiatu	partnerskiego	
Ochrona środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - właściwa gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi - dobre zasoby wody pitnej - wysoki poziom zwodociągowania - istniejące programy mające na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł pochodzenia rolniczego - duża powierzchnia użytków zielonych - kompleksowa gospodarka odpadami, selektywna zbiórka odpadów 	<ul style="list-style-type: none"> - duża ilość odpadów, także komunalnych - niskie nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska, gospodarce wodnej - niska lesistość - niska powierzchnia terenów o szczególnych walorach przyrodniczych, prawnie chroniona - brak przedsięwzięć recyklingowych - niski stopień wykorzystania energii odnawialnej - średnia jakość wód powierzchniowych - niska zasobność wód podziemnych i powierzchniowych - niski stopień skanalizowania, nieszczelne szamba - tereny bez sprawnych melioracji - nieekologiczne systemy grzewcze - niedostateczny stopień świadomości ekologicznej społeczeństwa - niska retencja wód 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości ekologicznej - środki UE - zwiększenie nakładów na OŚ - plany w zakresie zbiorników retencyjnych - proces decentralizacji zarządzania środowiskiem - potencjał do produkcji odnawialnych źródeł energii 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększające się zużycie energii - degradacja środowiska spowodowana brakiem nakładów na jego ochronę - wysoki koszt nakładów - brak programów OS co może uniemożliwić uzyskanie środków UE - dalsza dewastacja środowiska naturalnego - istnienie obszarów glebowych zagrożonych erozją - stosowanie środków ochrony roślin i nawożenia w rolnictwie - koncentracja produkcji zwierzęcej, wysoka obsada na 100 ha
	<ul style="list-style-type: none"> - system szkolenia młodzieży - prywatne bazy sportowe i 	<ul style="list-style-type: none"> - słaba oferta rekreacyjno – wypoczynkowa 	<ul style="list-style-type: none"> - bliskość dużych aglomeracji miejskich 	<ul style="list-style-type: none"> - mała liczba godzin wf w szkołach

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

Sport i rekreacja	rekreacyjne - inwestycje w poszczególnych JST - duża ilość klubów sportowych - duża liczba uczniowskich klubów sportowych - działające Ludowe Zespoły Sportowe - sale sportowe przy szkołach - powstające place zabaw z bogatą ofertą dla najmłodszych - prywatny obiekt sportowy - spora liczba ścieżek i szlaków rowerowych - relatywnie dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna - kryta pływalnia w Gostyniu	- niskie nakłady na sport - brak obiektów sportowych na terenach wiejskich - zaniedbana infrastruktura rekreacyjna - zaniedbane szlaki rowerowe i ścieżki - niedostatecznie rozwinięty w społeczeństwie model na zdrowy i aktywny tryb życia	- zainteresowanie rozwojem sportu i moda na jego uprawianie - środki zewnętrzne - rozwój klubów prywatnych - większe środki w budżecie ministerstwa sportu na budowę boisk wielofunkcyjnych - spore możliwości na powstawanie nowych miejsc rekreacji - współpraca ze stowarzyszeniami w przygotowaniu produktów (miejsc, programów) - współpraca z samorządami - popyt na usługi rekreacyjne	- niskie nakłady na sport - niskie dochody ludności, co wpływa na model życia
Obszary wiejskie – najmniejsze wspólnoty lokalne	- rozwinięte rolnictwo i kultura rolna - zrównoważona sieć osadnicza - relatywnie wysoki stopień uzbrojenia terenów wiejskich - tradycje spółdzielczości i samoorganizacji	- „przywiązanie” do tradycyjnej roli wsi w gospodarce - niski poziom wykształcenia - dekapitalizacja infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej - niewielki udział działalności pozarolniczej - przerost zatrudnienia - niewielkie zaangażowanie młodzieży w życie społeczne lokalnych wspólnot	- powstanie miejsc pracy w poza rolnictwem - polityka UE w kierunku ekstensywnego rolnictwa, z zachowaniem walorów środowiska naturalnego - wzmacnianie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich - rozwój agroturystyki – powielanie „dobrych praktyk” - produkcja zdrowej żywności - zwiększenie roli aktywnego	- wyludnianie wsi - utrwalanie tradycyjnego charakteru rolnictwa - niski poziom dochodowości rolnictwa - ubożenie ludności wiejskiej - utrudniony dostęp do edukacji, technologii informatycznych - utrwalenie postawy roszczeniowej i „zamknięcie” na zmiany

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

			<p>wypoczynku</p> <ul style="list-style-type: none"> - renesans dawnych tradycji, zwyczajów - poprawa infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich 	
Kultura	<ul style="list-style-type: none"> - bogate dziedzictwo kulturalne - liczne i atrakcyjne zabytki (sakralne) - folklor biskupiński - festiwal Zeidlerowski i szkoła muzyczna - duża liczba zespołów regionalnych - działające domy kultury - animatorzy, stowarzyszenia i fundacje organizujące i wspierające działalność kulturalną 	<ul style="list-style-type: none"> - brak imprezy promującej region - brak programu opieki nad zabytkami - niska edukacja kulturalna - brak młodych wykwalifikowanych menagerów kultury - małe – słabe zaplecze wiejskich i miejskich placówek kulturalnych - brak starań o wytworzenie nowych produktów (imprez, festiwali, przeglądów) – powielanie starych wydarzeń - niskie nakłady na promocję działań, wydarzeń i ludzi związanych z kulturą - słabo rozwinięty amatorski ruch artystyczny - niewykorzystanie lokalnych amatorów – artystów - dekapitalizacja infrastruktury kulturalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturalne produkty lokalne - wyszukanie produktów kulturalnych drzemiących w regionie - możliwość pozyskania środków zewnętrznych - edukacja młodszych pokoleń - środki na kulturę w WRPO, Ministerstwie Kultury, Polskim Instytucie Filmowym - wspólne działania Instytucji kulturalnych i przedsiębiorców i NGO - rosnące zaangażowani NGO's 	<ul style="list-style-type: none"> - skromne środki finansowe - brak współpracy domów kultury z organizacjami pozarządowymi - traktowanie organizacji pozarządowych jako konkurencji - marginalizacja rodzimej- lokalnej kultury
Bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - system ratownictwa medycznego - profesjonalizm służb zawodowych i ochotniczych, - wyposażenie w sprzęt, 	<ul style="list-style-type: none"> - przestępczość wśród młodzieży, - niski stan świadomości społecznej na temat ratowania życia ludzkiego, 	<ul style="list-style-type: none"> - Centrum Zarządzania Kryzysowego, - edukacja, - zwiększenie nakładów na bezpieczeństwo, 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost natężenia ruchu, - pogłębiania się patologii, w tym związanych z ze złą sytuacją bytową

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	<ul style="list-style-type: none"> - sprawne jednostki policji na terenie powiatu - duża wykrywalność przestępczości	<ul style="list-style-type: none"> - brak wyrobienia postaw obywatelskich wśród młodych - brak zaangażowanie stowarzyszeń w działania prewencyjne	<ul style="list-style-type: none"> - środki zewnętrzne, - spójne regulacje prawne, - poprawa stanu technicznego dróg, - działalność profilaktyczna, - spadek bezrobocia,	
--	---	--	---	--

CEL GŁÓWNY

**PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA
MIESZKAŃCÓW ORAZ WZMOCNIENIE
POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO POWIATU**

Rozdział V. DYLEMATY ROZWOJOWE NA POZIOMIE POWIATU

Uwzględniając oczekiwania i potrzeby, stan wyjściowy, czynniki wewnętrzne, w tym zwłaszcza sytuację finansową powiatu, czynniki zewnętrzne, nie jest możliwe usatysfakcjonowanie wszystkich potencjalnych odbiorców polityki rozwojowej. Stworzenie najlepszych warunków do powstawania nowych miejsc pracy oraz dla stabilnego wzrostu gospodarczego, jak również osiągnięcie możliwie najwyższej jakości życia determinują na lokalnych władzach publicznych dokonywanie nieustannych wyborów. Wybory te nie są jednoznaczne, często trudne politycznie i niełatwe w odbiorze społecznym. Dylematy rozwojowe towarzyszą decydom permanentnie, a od poziomu ich wiedzy, kwalifikacji, determinacji, posiadanego zaplecza politycznego, a zwłaszcza wizji rozwoju, zależy, czy dylematy zostaną rozstrzygnięte z korzyścią dla lokalnej wspólnoty.

Poniżej wskazano wybrane dylematy:

- Kadencyjność organów samorządu powiatowego i brak ciągłości realizowanej polityki rozwojowej, rodzą dylemat: polityka bieżąca, czy strategiczna – długofalowa.
- Dylemat wynikający z przyjętych strategii i programów: kwestia „identyfikacji” z celami i zadaniami, które zostały określone przez poprzedników.
- Koncentracja na zasadach efektywności, czy zasadach zaspokajania potrzeb. Przeważnie zasady te nie idą w parze. Podobnie ma się z rynkiem pracy – który w dużym stopniu określa zamożność lokalnego społeczeństwa. Dylemat ten sprowadzać się może np. do kwestii inwestowania w obszar, który już obecnie ma znaczną przewagę konkurencyjną w regionie. Można inwestować tam, gdzie sytuacja społeczna czy gospodarcza jest najgorsza. Sprowadzając do zagadnień odnośnie rynku pracy: czy likwidować bezrobocie w miejscu występowania, czy poprzez wspieranie mobilności mieszkańców?
- Dylemat przyszłego (pożądanego?) profilu lokalnej gospodarki. Jakkolwiek plany strategiczne nie ingerują w gospodarkę, można stymulować pewne procesy, określać, że dla danych branż, czy sektorów, będzie możliwe stworzenie lepszych warunków rozwojowych. Pozostaje też dylemat zdolności (i odwagi) lokalnych elit do określenia wiodących kierunków produkcji w powiecie.

- Dylemat rywalizacji, konkurencji między jednostkami samorządu terytorialnego. Trudno też jednoznacznie określić, gdzie kończy się konkurencja, a gdzie przeważają szkodliwe dla ogólnej polityki rozwoju partykularyzmy.
- Koncentracja wyłącznie na bieżących potrzebach gospodarki może oznaczać słabsze fundamenty pod przyszły rozwój. Pojawia się więc dylemat podejmowania koniecznych – z punktu widzenia opinii publicznej – inwestycji, zwłaszcza infrastrukturalnych widocznych zaraz po ich zakończeniu, czy inwestycji w postaci nowoczesnej edukacji, których owoce można zbierać dopiero w przyszłości. Dobrym przykładem jest właśnie „rozkład” środków przeznaczonych na projekty „twarde” tj. inwestycje, których efekty są bardzo konkretne, szybko widoczne i na projekty „miękkie” np. edukację czy szkolenia, których efekty są widoczne dopiero po latach.
- Kolejny dylemat dotyczy tego, czy podejmować działania w większym stopniu obliczone na łagodzenie nierówności społecznych, czy wdrażać rozwiązania aktywizujące bierne grupy społeczne?
- Jak promować rozwój nie zaniedbując ochrony środowiska i zasad zrównoważonego rozwoju? Dylemat ten może mieć odzwierciedlenie w inwestycjach. Zazwyczaj inwestycje proekologiczne, np. wykorzystanie źródeł odnawialnej energii w systemach ciepłowniczych, są droższe od tradycyjnych, rodzi się zatem „pokusa” sięgania po najtańsze rozwiązania. Inwestycje proekologiczne służą jednak przyszłym pokoleniom i mają realny, choć często mało dostrzegalny, wpływ na nasze otoczenie, stąd wymagają również pilnej uwagi. Poza tym najczęściej wiążą się one z wykorzystaniem nowych technologii, co ma równie istotne znaczenie.
- Dylematem jest również sposób realizacji działań i wykorzystania dostępnych środków. Czy dostępne środki koncentrować na wybrane nieliczne, ale duże projekty inwestycyjne, czy też dać możliwość finansowania wielu małych projektów. Ten dylemat w przypadku naszego Powiatu ma np. odzwierciedlenie w przyjętej przez Radę Powiatu tzw. kategoryzacji dróg powiatowych. Koncentracja środków na wybranych, dużych i kompleksowych projektach stworzy możliwość uzyskania najwyższych efektów mnożnikowych. Będą zatem charakteryzować się silnym oddziaływaniem na lokalną gospodarkę. Z drugiej strony, podjęcie wielu małych projektów powoduje pewne rozproszenie środków, ale za to końcowi odbiorcy się ściśle zdefiniowani.

Rozdział VI. WSKAZANIE OBSZARÓW INTERWENCJI ORAZ ZADAŃ

1. Zwiększenie potencjału ekonomicznego powiatu.

Powiat znajduje się na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych kraju. Pozbawiony jest znaczącej renty położenia, a endogeniczne czynniki rozwoju nie są zbyt silne. Konkurencyjność i pozycję gospodarczą regionu można budować poprzez odpowiednie działania, służące wzrostowi przedsiębiorczości. Do najważniejszych czynników kształtujących konkurencyjność, obok kapitału ludzkiego oraz szeroko rozumianej infrastruktury, należą różnorodność i nowoczesność struktury gospodarczej, a także wyspecjalizowane otoczenie biznesu. Działania, które pójdą równoległe, zarówno w kierunku wzmocnienia instytucji otoczenia biznesu, rozbudowy infrastruktury, zwłaszcza zlokalizowanej przy terenach inwestycyjnych, podniosą atrakcyjność inwestycyjną regionu, przyczyniając się do zwiększenia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Powiat gostyński w porównaniu do powiatów sąsiednich cechuje relatywnie niska przedsiębiorczość. Lokalne społeczeństwo nie wykazuje w podobnej, co gdzie innej skali gotowości do podejmowania ryzyka zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Funkcjonuje też na lokalnym rynku stosunkowo mało najmniejszych podmiotów gospodarczych – mikroprzedsiębiorstw, co nie pozostaje bez wpływu na rynek pracy. Aby zmienić te tendencje należy wzmocnić instytucje otoczenia biznesu, które mogą służyć pomocą i wsparciem dla powstających firm – te bowiem szybko muszą się odnaleźć na konkurencyjnym rynku.

Istotnymi uwarunkowaniami przyspieszenia rozwoju i podnoszenia konkurencyjności gospodarki są dostępność i stan infrastruktury. Infrastruktura techniczna wymaga obecnie modernizacji oraz rozbudowy, generując przy tym znaczne koszty, przekraczające znacznie możliwości finansowe powiatu. Sprawna i nowoczesna infrastruktura komunikacyjna umacniać będzie spójność regionu, a także umożliwi dyfuzję rozwoju. Priorytetami inwestycyjnymi powinny być objęte drogi, które tworzą trasy komunikacyjne o znaczeniu regionalnym. W tym kontekście dodatkowego znaczenia nabierają działania inwestycyjne służące wspieraniu infrastruktury komunikacyjnej miasta powiatowego – jako lokalnego bieguna rozwoju.

Nie ulega wątpliwości, że infrastruktura jest jednym z podstawowych czynników decydujących o konkurencyjności danego obszaru. Do najważniejszych należą infrastruktura transportowa, łączności, energetyczna, ochrony środowiska oraz społeczna. Decydują one o trzech najważniejszych elementach konkurencyjności regionu:

- o zewnętrznych i wewnętrznych powiązaniach komunikacyjnych,
- o atrakcyjności inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- o atrakcyjności zamieszkania.

Powiat ma ograniczoną rentę położenia uwzględniając główne ciągi komunikacyjne w skali Europy, kraju, czy województwa. W *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku* stwierdza się, że Wielkopolskę cechuje zły stan powiązań komunikacyjnych wewnątrz regionu, w tym zwłaszcza w odniesieniu do powiązań na linii północ-południe. W te ograniczenia wpisuje się powiat gostyński. Droga wojewódzka nr 434, mogąca pełnić dogodną rolę alternatywną dla drogi krajowej nr 5, właśnie w Gostyniu napotyka na „wąskie gardło”. Zmniejsza to atrakcyjność inwestycyjną powiatu.

Pobudzaniu przedsiębiorczości będzie służyć także łatwiejszy dostęp do wysokiej jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu, ułatwienie możliwości finansowania inwestycji, działania na rzecz rozbudowy nowoczesnej infrastruktury dla prowadzenia działalności gospodarczej oraz pomoc w dostępie do wiedzy i doradztwo. Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjać będzie zwiększenie zakresu wykorzystania usług publicznych *on-line*.

We wspieraniu potencjału ekonomicznego powiatu niezbędna jest współpraca jednostek samorządu terytorialnego. I tak stworzenie czy rozwijanie konkurencyjnego w skali województwa obszaru inwestycyjnego przekraczać może możliwości danego samorządu. Fuzja potencjałów, możliwości i uprawnień może stworzyć odpowiednią synergię. Ma to szczególne znaczenie – i jest odpowiednio promowane – w przypadku starań o pozyskanie środków unijnych na np. rozbudowę infrastruktury technicznej. Nie można również zapominać, że rynek produkcyjny i rynek pracy mają charakter ponadgminny, a zatem partykularyzmy muszą w uzasadnionych przypadkach ustępować tym działaniom, które przyniosą największe efekty mnożnikowe i rozwojowe, choć będą realizowane w sąsiedniej gminie. Lepiej bowiem wspierać „bieguny rozwoju”, jednocześnie ułatwiając mobilność mieszkańców powiatu – co umożliwi dojazd do pracy poza miejscem zamieszkania.

W sytuacji słabo wykształconego rynku pracy i wysokiego bezrobocia strukturalnego występującego na obszarach wiejskich, niezbędna jest realizacja inicjatyw w zakresie: tworzenia nowych miejsc pracy, kształcenia ustawicznego, a także zawodowego osób pracujących w rolnictwie i poza nim, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców obszarów wiejskich oraz innych inicjatyw służących rozwojowi kapitału ludzkiego.

Polska, a więc i powiat gostyński (choć w relatywnie mniejszym zakresie) muszą sprostać dokonującym się przemianom strukturalnym na obszarach wiejskich. Chodzi z jednej strony o działania, które te zmiany będą wspomagać, z drugiej o wykorzystanie potencjału tych obszarów dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Istotne różnice w poziomie rozwoju występują w relacjach miasto-wieś. Dysproporcje te są widoczne, zarówno w zakresie infrastruktury technicznej, jak i w sferze społecznej. Zadania powinny się koncentrować na tworzeniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy poza rolnictwem, ochronie środowiska, edukacji młodego pokolenia, kształceniu ustawicznym, stworzeniu warunków lepszej dostępności do podstawowych usług. Równoległe, powinny zostać podjęte działania skoncentrowane na zmniejszeniu dysproporcji w zakresie rozwoju zasobów ludzkich.

W obszarze instytucji świadczących wsparcie dla przedsiębiorstw zwraca uwagę, że ich oferta nie zawsze dostosowana jest do potrzeb przedsiębiorstw, co wynika poniekąd z ich dość słabej pozycji na rynku i kondycji finansowej. Otoczenie regulacyjne sektora przedsiębiorstw jest niestabilne i tworzy nieprzyjazne warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej, stawiając szereg barier administracyjnych i prawnych – w szczególności w przepisach podatkowych. Częściowemu ograniczeniu oddziaływania tych negatywnych czynników dla rozwoju przedsiębiorczości powinno służyć wzmocnienie dostosowanego do potrzeb przedsiębiorców spójnego systemu otoczenia biznesu.

Turystyka jest dynamicznie rozwijającą się dziedziną gospodarki. Różnorodność walorów turystycznych i kulturowych powiatu jest istotnym, ale w niewielkim stopniu wykorzystywanym potencjałem rozwojowym. Wynika to ze słabości infrastruktury oraz z faktu, iż potencjały przyrodniczy i kulturowy w niewystarczającym stopniu przestrzegane są w kategoriach ekonomicznych oraz w kategoriach rynku pracy. Natomiast potencjał kulturowy i przyrodniczy tworzą korzystne warunki dla rozbudowy infrastruktury turystycznej. Według *Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Wielkopolskim* powiat gostyński dysponuje bardzo dobrymi warunkami dla rozwoju turystyki krajoznawczej. Są to

zasoby rangi krajowej. W jej skład wchodzi: dwory i pałace, szlaki religijne, szlaki kolejowe, tradycje zanikających rzemiosł i zawodów. Dobre warunki cechują wybrane formy turystyki kwalifikowanej: rowerowej, jeździeckiej. Znaczny potencjał ma, wpisujący się w kalendarz ważnych imprez kulturalnych wielkopolski, a także kraju, Festiwal Musica Sacromontana.

PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO POWIATU

Priorytet: Zwiększenie potencjału ekonomicznego

cele szczegółowe	obszary interwencji	zadania
1. zwiększona spójność terytorialna powiatu i wysoka jakość infrastruktury komunikacyjnej 2. infrastruktura drogowa powiatu powiązana z zewnętrznymi systemami komunikacyjnymi 3. zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych 4. duże możliwości i dobre warunki inwestycyjne w powiecie 5. silna przedsiębiorczość i prężność małych firm 6. rozwinięte innowacyjne formy współpracy przedsiębiorstw 7. zwiększona rola turystyki w gospodarce regionu 8. wypromowane lokalne produkty – dobra marka	Infrastruktura komunikacyjna	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja i rozbudowa dróg zgodnie z tzw. kategoryzacją dróg powiatowych - rozbudowa dróg przy strefach inwestycyjnych i terenach o dużym znaczeniu gospodarczym - współpraca powiatu z gminami na rzecz inwestycji w drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, na zasadach partnerstwa, także finansowego - poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym – instalacja sygnalizacji świetlnej w newralgicznych miejscach - współpraca samorządów na rzecz budowy obwodnicy Gostynia i Piasków - podejmowanie niezbędnych działań w zakresie utrzymania i wykorzystania istniejących linii kolejowych
	Współpraca z przedsiębiorcami, instytucje otoczenia biznesu	<ul style="list-style-type: none"> - promocja lokalnej gospodarki i możliwości inwestycyjnych - rozwój i upowszechnianie finansowych instrumentów wsparcia drobnych przedsiębiorstw - rozpowszechnianie informacji na temat możliwości pozyskiwania kapitału pod działalność gospodarczą - wzmacnianie instytucji otoczenia biznesu – finansowe, rzeczowe, w zakresie definiowania zadań - prowadzenie analiz dotyczących środowiska gospodarczego powiatu - rozwijanie partnerstwa między władzami publicznymi a przedsiębiorstwami, z wykorzystaniem instytucji otoczenia biznesu - rozwój i promocja innowacyjnych form współpracy przedsiębiorstw, grup producenckich, klastrów - zorganizowanie konkursu na najlepszą firmę w powiecie - rozwijanie partnerstwa między przedsiębiorstwami a lokalnymi szkołami
	Oświata na rzecz przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie profili i specjalności kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz wyzwań przyszłości - upowszechnianie idei doskonalenia zawodowego w celu podwyższania i zdobywania nowych kompetencji merytorycznych i osobowościowych - wzmocnienie działań i zachęt w kierunku wyboru przez uczniów kształcenia w zakresie nauk ścisłych i przyrodniczych - stworzenie profesjonalnej kadry doradców zawodowych lub centrum kształtowania karier - powołanie Szkolnych Ośrodków Kariery w celu wspierania rozwoju indywidualnego ucznia, współpracy z ośrodkami badawczymi i naukowymi - wspieranie kształcenia ustawicznego i praktycznego - wzmocnienie edukacji w szkołach na temat przedsiębiorczości i współczesnej gospodarki

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	Współpraca z gminami	<ul style="list-style-type: none"> - ustanowienie rzeczywistego partnerstwa na rzecz wspólnych inwestycji, zwłaszcza w zakresie infrastruktury komunikacyjnej i społecznej - podejmowania wspólnych z samorządami działań na rzecz wzmocnienia instytucji otoczenia biznesowego - dokonywanie wspólnej oceny sytuacji gospodarczej i rynku pracy powiatu gostyńskiego wraz z wnioskami i propozycjami działań - podejmowanie wspólnych działań na rzecz rozbudowy i uzbrojenia terenów inwestycyjnych - pozyskiwanie terenów inwestycyjnych przez gminy pod działalność gospodarczą - polepszenie warunków i bodźców inwestycyjnych oraz promocja potencjału inwestycyjnego powiatu -
	Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa infrastruktury turystycznej - wspieranie rozwoju agroturystyki - opracowanie, rozwijanie i promocja produktu turystycznego powiatu - inicjowanie działań z zakresu turystyki i rekreacji odnoszących się do branży producentów powozów konnych - rozszerzanie współpracy z Wielkopolską Organizacją Turystyczną, Fundacją „Gościnna Wielkopolska”: stworzenie i rozwój markowych produktów turystycznych, promowanie walorów naszego regionu - rozwój i promocja szlaków turystycznych, w tym ścieżek rowerowych i konnych - podjęcie skoordynowanych z WOT i Fundacją „Gościnna Wielkopolska” działań na rzecz zagospodarowania istotnych w skali województwa zasobów krajoznawczych powiatu: dworów i pałacy, szlaków religijnych, historycznych szlaków kolejowych, zanikających rzemiosł i zawodów oraz rodzącej się turystyki festiwalowej, - wspieranie rozwoju turystyki kwalifikowanej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury - rewitalizacja obiektów: pałacy i zespołów pałacowo-parkowych
	Obszary wiejskie	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie produkcji i promocja żywności ekologicznej - inicjowanie i wspieranie powiązań między producentami rolnymi - poszukiwanie i wspieranie marki lokalnych produktów i grup producenckich - wspieranie, poprzez instytucje otoczenia biznesu, przedsięwzięć okołorolniczych i pozarolniczej działalności gospodarczej na terenach wiejskich - wspieranie przedsiębiorczości na terenach wiejskich - promocja alternatywnych form zatrudnienia dla ludności wiejskiej - rozpowszechnianie wiedzy na temat przekształceń we współczesnej gospodarce - zwiększenie dostępności komunikacyjnej i mobilności na obszarach wiejskich

2. Rozwój i integracja społeczna, kapitał ludzki

Rozwój nowoczesnej gospodarki i podniesienie zamożności społeczeństwa wymaga zwiększenia inwestycji w kapitał ludzki. Mimo poprawiającej się sytuacji na rynku pracy, wciąż wiele osób, ze względu na brak lub niedopasowane umiejętności zawodowe do wymogów pracodawców, nie może wejść lub utrzymać się na rynku pracy. Podniesienie poziomu i jakości kształcenia przyczynia się do zwiększenia szans na znalezienie i podjęcie zatrudnienia oraz do podniesienia mobilności na rynku pracy. Zapewnienie uczniom wysokiej jakości kształcenia przyczyni się także do wzmocnienia umiejętności dokonywania odpowiednich wyborów przyszłej kariery zawodowej. Ze względu na potrzeby współczesnej gospodarki, szczególnie istotne jest stworzenie warunków, dzięki którym wzrośnie liczba uczniów zainteresowanych naukami ścisłymi.

Wobec wyzwań przyszłości szczególnym zadaniem jest zaangażowanie powiatu na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego. Przetwarzanie informacji, jej jakość i szybkość przekazywania są w społeczeństwie informacyjnym kluczowymi czynnikami wzrostu i konkurencyjności. Jest to o tyle istotne, że społeczeństwo informacyjne tworzy warunki do poprawy efektywności gospodarowania przedsiębiorstw oraz wysokiej sprawności administracji publicznej. Inny aspekt funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego dotyczy zagrożeń zmarginalizowania i wykluczenia społeczeństwa. Dostęp do technologii informatycznych, rozwijanie umiejętności ich wykorzystywania, zwłaszcza u ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym, czy trwałym bezrobociem, stwarza im szanse i możliwości stałego rozwoju. Technologia informatyczna pokonuje również odległości fizyczne, czyli stwarza równe szanse, zwłaszcza dla ludności z obszarów wiejskich. Nie ulega wątpliwości, że szczególne znaczenie dla transformacji w kierunku społeczeństwa informacyjnego ma system edukacyjny. Zasadniczymi celami edukacji powinno być wykształcenie obywateli informujących się, komunikujących się, uczących się i tworzących – w warunkach coraz bardziej powszechnego dostępu do technik informacyjno-komunikacyjnych.

Społeczeństwo informacyjne będzie zdolne do świadczenia i korzystania z e-usług. Mają one szczególne znaczenie dla potencjalnego wzrostu gospodarczego oraz tworzenia nowych usług na rzecz rozwoju: elektronicznego biznesu (e-business), elektronicznej administracji (e-government), nauczania na odległość (e-learning).

Ważnym zadaniem jest opracowanie i realizacja długookresowych zadań przywracania na rynek pracy osób pozostających poza nim (w tym zwłaszcza długotrwale bezrobotnych), ze szczególnym uwzględnieniem programów aktywizacji osób z grup znajdujących się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. młodzieży-absolwentów, kobiet, osób powyżej 50. roku życia, osób niepełnosprawnych. Aktywizacja bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym dokonywać się powinna m.in. poprzez zwiększenie dostępności oraz wzbogacenie form i metod pośrednictwa pracy, a także większą dostępność do usług pośrednictwa zawodowego. Duże znaczenie mieć będą inicjatywy na rzecz przekwalifikowania zawodowego. Sprawny lokalny rynek pracy wesprze dynamikę przepływów ludności ze stanu bezrobocia do pracy, z nieaktywności do zatrudnienia, ze szkoły do pracy.

Poprawie wykształcenia i kwalifikacji osób pracujących, a także wchodzących na rynek pracy sprzyjać będzie m.in. podniesienie jakości edukacji w szkołach na wszystkich szczeblach oraz zwiększenie odsetka osób dorosłych doksztalających się. Podejmowane będą działania zmierzające do tego, aby szkoły lepiej przygotowywały do pracy we współczesnej gospodarce poprzez naukę języków obcych, uczenie przedsiębiorczości i innowacyjności, upowszechnianie umiejętności informatycznych. Większy nacisk powinien zostać położony na wzrost umiejętności z obszaru przedmiotów ścisłych, wykorzystanie technologii we współczesnym świecie i przetwarzanie informacji wymaga bowiem odpowiednich kwalifikacji.

Przywrócić należy rangę i jakość edukacji zawodowej. Konieczne będzie zwiększenie znaczenia praktycznej nauki zawodu, głównie poprzez ścisłą współpracę z pracodawcami. Takie podejście do kształcenia zawodowego zwiększy szansę absolwentów na rynku pracy i pozwoli na dostosowanie kwalifikacji do potrzeb konkretnego stanowiska pracy.

Pożądane jest działanie zróżnicowanych form lokalnej i ponadlokalnej aktywności społecznej. W tym celu wspierać należy organizacje pozarządowe i edukację obywatelską. Istotnym celem działań publicznych powinno być umacnianie kapitału społecznego oraz wspieranie społeczeństwa obywatelskiego – możliwości artykulacji interesów i potrzeb obywateli oraz działania na rzecz ich realizacji m.in. poprzez społeczną samoorganizację. Potrzebne będzie kształtowanie infrastruktury obywatelskiej takiej, jak np. centra wolontariatu, dostęp do bezpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Wzmocniony powinien zostać udział sektora ekonomii społecznej – organizacji pozarządowych w procesie zatrudnienia, m.in. poprzez

takie działania jak: realizacja działań wspierających zatrudnienie oraz promocja organizacji pozarządowych jako pracodawców.

Znacznym potencjałem dysponują organizacje pozarządowe. Nie jest on w pełni wykorzystywany, głównie z powodu utrudnionego dostępu do infrastruktury.

Diagnoza oświaty w Powiecie Gostyńskim wykazuje, że w strukturze wykształcenia ludności w wieku 15 lat i więcej dominują osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym. Jest ono charakterystyczne szczególnie dla mieszkańców małych miasteczek i wsi. Wyższe od przeciętnego wykształcenie mają przede wszystkim mieszkańcy Gostynia i miast gminnych.

Diagnoza wykazała także, iż zarówno poziom, jak i dostęp do edukacji na obszarze są zróżnicowane. Zróżnicowany jest też stan infrastruktury edukacyjnej na wszystkich poziomach kształcenia.

Efektywna edukacja o wysokiej jakości jest kluczowym warunkiem rozwoju społeczeństwa, a także drogą do podnoszenia jakości życia. Urozmaicenie i zwiększenie liczby wszelkich form kształcenia powinno znacząco wpływać na wzrost konkurencyjności regionu i rozwój gospodarki opartej na wiedzy. W celu podniesienia poziomu edukacji w regionie niezbędne jest stworzenie odpowiednich warunków w zakresie infrastruktury i wyposażenia placówek edukacyjnych na wszystkich poziomach kształcenia. Biorąc pod uwagę specyfikę powiatu gostyńskiego, gdzie obserwowane są znaczne dysproporcje w zakresie stanu i wyposażenia placówek edukacyjnych, wsparciem w ramach Planu powinny zostać objęte m.in. projekty prowadzące do niwelowania różnic w tym zakresie.

Ważnym obszarem interwencji planu będzie zapewnienie edukacji i przygotowania zawodowego młodzieży, która pozostaje poza systemem oświaty, a która zagrożona jest wykluczeniem społecznym. Polska jest krajem o niskim stopniu aktywności zawodowej mieszkańców - dotyczy to również Powiatu Gostyńskiego. Skutkiem takiej sytuacji jest niska konkurencyjność gospodarki obniżana przez wysokie koszty pracy oraz koszty socjalne. Sytuacja w najbliższych latach może ulegać pogorszeniu, gdyż wzrastać będzie odsetek ludzi w podeszłym wieku. Rośnie także poziom zachorowań na choroby społeczne. Zatrzymanie, bądź spowolnienie niekorzystnych tendencji w sferze aktywności zawodowej mieszkańców regionu, wymaga poprawy infrastruktury edukacji, sfery społecznej oraz zdrowia.

W latach objętych prognozowaniem można oczekiwać następujących tendencji:

- spadek liczby uczniów na przestrzeni lat 2003-2015. Tendencja spadkowa kształtuje

się na poziomie około 100 uczniów w ciągu roku szkolnego, co w efekcie przekłada się na zmniejszenie liczby oddziałów około 3-4. Tym samym powstanie zjawisko nadwyżki etatowej kadry pedagogicznej i administracyjno-obsługowej. W związku z powyższym należy rozważyć możliwość przekwalifikowania się kadry pedagogicznej z wykorzystaniem jej do zajęć pozalekcyjnych i środowiskowych w ramach tzw. „otwartej szkoły”. Można zagospodarować kadrę pedagogiczną w rozwoju instytucjonalnym Uniwersytetu III wieku, nadrobieniu zapóźnienia cywilizacyjnego starszego pokolenia.

- wzrost liczby dzieci i młodzieży z dysfunkcjami rozwojowymi. Oznacza to konieczność nasilenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. Należy pozyskać środki na cytowane wyżej zajęcia oraz akcje informacyjno-edukacyjne wśród rodziców.
- nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych powiatu gostyńskiego znajdują się na poziomie stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. Jest to sytuacja stabilizacji zawodowej pracowników oświaty.
- widać wyraźną tendencję wzrostu nakładów na doskonalenie i doksztalcanie nauczycieli. Główne trendy doskonalenia to: uzupełniające studia podyplomowe z zakresu technologii informacyjnej, przedmiotowo – metodyczne i warsztaty metodyczne z ekonomiki oraz główne trendy doksztalcania to: studia podyplomowe z zakresu pomiaru dydaktycznego, kursy kwalifikacyjne na egzaminatora OKE.
- daje się zauważyć braki kadrowe wśród nauczycieli języka angielskiego. W związku z powyższym rodzi się potrzeba pozyskania środków na przekwalifikowanie nauczycieli posiadających zdolności lingwistyczne.
- daje się zauważyć wyraźną dysproporcję pomiędzy nakładami placowymi a rzeczowymi. Wpływa to na niedostateczny poziom wyposażenia szkół i placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt optymalizujący proces kształcenia. W szkołach kształcących zawodowo widać wyraźnie przestarzały poziom technologiczny wyposażenia laboratoriów, pracowni oraz warsztatów. W związku z powyższym należy pozyskać środki na unowocześnienie kształcenia praktycznego.
- widoczne są istotne różnice w wyposażeniu poszczególnych szkół ponadgimnazjalnych w sprzęt komputerowy i liczbie uczniów przypadających na jedno stanowisko komputerowe. Należy dążyć do wyrównania różnic, a także do ogólnej poprawy bazy informatycznej. Ponadto celowym wydaje się utworzenie

w szkołach centrum informacji multimedialnej oraz doprowadzenie do powstania elektronicznego systemu wymiany informacji oświatowych.

Bezrobocie w powiecie gostyńskim od 3 lat systematycznie spada. Nadal jednak jest dość wysokie – zwłaszcza w odniesieniu do średniej dla całego województwa – i charakteryzuje się niekorzystną strukturą. Ważnym problemem dla powiatu pozostaje niski poziom aktywności zawodowej mieszkańców.

Aby zaktywizować osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, młodych do 25 roku życia oraz osoby powyżej 50 roku życia należy stworzyć, a także kontynuować już realizowane pogramy przeznaczone dla tych grup. Powinny one zawierać zachęty finansowe dla pracodawców, gotowych zatrudniać te osoby oraz zajęcia aktywizujące w celu przygotowania ich do efektywnego poszukiwania pracy. Brak kompleksowego opracowania dotyczącego powiatowego rynku pracy, zawierającego zależności i mechanizmy łączące zjawisko bezrobocia ze sferą gospodarki oraz edukacji utrudnia planowanie nowych przedsięwzięć i projektów. Planuje się przeprowadzić gruntowną analizę rynku, najprawdopodobniej przez zlecenie tego zadania profesjonalnej firmie. Konieczny wydaje się rozszerzenie oferty Klubu Pracy oraz doradcy zawodowego. Obecnie w PUP w Gostyniu pracuje 1 doradca zawodowy oraz 1 lider klubu Pracy. Mają oni pod opieką prawie 4 tys. bezrobotnych. Standardy wprowadzone przez rozporządzenie Ministra Pracy i polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy, obligują urząd do zwiększenia liczby pracowników, za te działania odpowiedzialnych.

Z diagnozy wynika stała i systematyczna potrzeba podnoszenia poziomu jakości usług medycznych. Jednym z elementów podnoszenia jakości jest modernizacja obiektu, rozbudowa oraz wyposażenie w nowoczesny sprzęt. Niemniej istotnym elementem jest podnoszenie jakości usług i opieki świadczonej przez personel medyczny. Należałoby dołożyć starań, aby kadra medyczna miała możliwość podnoszenia kwalifikacji, a system powiatowej opieki medycznej był przyjazny dla pacjentów.

Wśród problemów sfery społecznej najistotniejszymi są bezrobocie mieszkańców powiatu oraz związane z nim ubóstwo, osoby uzależnione, przede wszystkim od alkoholu, a także osoby niepełnosprawne, rodziny wielodzietne, problemy dzieci i młodzieży, przemoc w rodzinie, niedostateczna pomoc oferowana osobom ubogim. Pojawiła się również kwestia trudnej sytuacji mieszkaniowej w powiecie.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia

człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Problemy związane z dziećmi i młodzieżą, uznane za najważniejsze do rozwiązania na terenie powiatu, to: niewystarczająca ilość świetlic środowiskowych i innych miejsc kulturalno-oświatowych, gdzie młodzież mogłaby spędzać wolny czas i rozwijać swoje zainteresowania, zbyt mała liczba zajęć pozalekcyjnych, zła sytuacja materialna rodzin spowodowana niemożnością wykonywania pracy zawodowej przez rodziców, trudności na rynku pracy, które dotyczą absolwentów szkół, brak systemu pomocy stypendialnej dla uczniów z niezamożnych rodzin, a także niewystarczająca opieka nad dzieckiem z brakami rozwojowymi. Problem stanowią także agresja i przemoc wśród coraz młodszych dzieci, chuligaństwo, wandalizm oraz kradzieże.

Partnerstwo ma charakter kluczowy dla realizacji najważniejszych zadań publicznych i społecznych. Podstawą dla właściwego podziału ról pomiędzy partnerami życia publicznego, w zakresie realizacji zadań publicznych, powinna być zasada komplementarności. Do przeszłości powinien odejść model wąskiego, sektorowego spojrzenia na instytucję zadań publicznych. Istotny jest wzrost efektywności mechanizmów konsultacyjnych i współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie stanowienia, a także realizacji polityk publicznych i regulacji prawnych.

Obecna kondycja trzeciego sektora wskazuje, że jego potencjał nie jest wciąż w pełni wykorzystywany. Powinno się podejmować działania służące wzmocnieniu potencjału i sprawności działań trzeciego sektora w zakresie jego zdolności do realizacji zadań publicznych oraz uzgadniania polityk publicznych we współpracy z administracją publiczną. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu mają znaczny obszar do zagospodarowania: do tej pory ich aktywność jest znaczna w sferze kultury, sportu i rekreacji. Zdecydowanego zwiększenia zaangażowania należałoby oczekiwać w przypadku obszaru tzw. ekonomii społecznej, doradztwa, wspierania przedsiębiorczości, krzewienia wolontariatu. Ponadto NGO's mogłyby by podjąć działania: zapewnienie atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (organizowaniem zajęć dydaktycznych, sportowych i kulturalnych, wyrównujących braki w wykształceniu); stworzenie korzystniejszych warunków do powstawania nowych miejsc pracy (giełda ofert pracy); aktywizacja osób

bezrobotnych; pomoc osobom najbardziej potrzebującym, m.in. osobom niepełnosprawnym, starszym i samotnym; rodzinom najuboższym, patologicznym, wielodzietnym; zapobieganie patologiom; profilaktyka uzależnień oraz przemocy; stworzenie ośrodka dla dzieci i młodzieży uzależnionej; utworzenie schroniska dla bezdomnych; organizowanie pomocy dla najuboższych; kształcenie ubogiej i zdolnej młodzieży; kształcenie ustawiczne dla ludzi starszych poszukujących pracy.

PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO POWIATU

Priorytet: Rozwój i integracja społeczna, kapitał ludzki

cele szczegółowe	obszary interwencji	zadania
1. system edukacji elastyczny i dostosowujący się do potrzeb rynku pracy 2. silny trzeci sektor, aktywny także w obszarze rynku pracy i polityki społecznej, 3. dostęp do pozyskania nowych umiejętności i kwalifikacji 4. odpowiednie przygotowanie zawodowe, 5. dobra, rozwinięta infrastruktura edukacyjna 6. infrastruktura i usługi na rzecz społeczeństwa informatycznego,	Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa jednostek oświatowych: budowa pawilonu w Zespole Szkół Rolniczych w Grabonogu, rozbudowa budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Krobi o nowe sale lekcyjne, modernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu (budowa hali sportowej), Zespołu Szkół Zawodowych w Gostyniu, Zespołu Szkół Ogólnokształcących w i Zawodowych w Pogorzeli – budowa hali sportowej - stworzenie na terenie powiatu samodzielnego ośrodka doskonalenia zawodowego nauczycieli - inwestycje w bazę materialną i wyposażenie szkół: zakup sprzętu i pomocy naukowych, stworzenie centrów informacji naukowej, wyposażenie bibliotek - budowa i modernizacja infrastruktury gastronomicznej szkół – stołówek szkolnych - zagospodarowanie terenów przyszkolnych, terenów zieleni, parków - rozbudowa Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Gostyniu - inwestycje w środki transportu w celu usprawnienia drogi ucznia do szkoły - dofinansowywanie czesnego i opłat dla nauczycieli doskonalących się, doksztalających i realizujących przekwalifikowanie
	Społeczeństwo informacyjne, wyrównywanie szans edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - podjęcie niezbędne działań w celu pozyskania środków zewnętrznych na programy stypendialne lub inne formy wsparcia - stworzenie i rozpowszechnienie w szkołach ponadgimnazjalnych systemu kształcenia: e-edukacji - wyposażanie placówek w sprzęt komputerowy, teleinformatyczny i multimedialny – połączenie szkół ponagimnazjalnych systemem informatycznym, umożliwiającym wspólne kształcenie i kształcenie na odległość - stworzenie elektronicznego systemu wymiany informacji oświatowych - przeciwdziałanie wykluczeniu edukacyjnemu: usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych - tworzenie programów pozalekcyjnych i pozaszkolnych ze szczególnym uwzględnieniem języków obcych, przedsiębiorczości i nauk przyrodniczo- matematycznych - wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów z obszarów wiejskich, uczniów niepełnosprawnych, uzależnionych, zmarginalizowanych społecznie - organizacja wspólnie z gminami powiatowego konkursu informatycznego - programy stypendialne dla uczniów w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

	Wzmocnienie mechanizmów partnerstwa między administracją publiczną a sektorem pozarządowym	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa infrastruktury służącej organizacjom pozarządowym, w tym wspieranie dostępności do sprzętu teleinformatycznego - stymulowanie, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi, działań publicznych podejmowanych przez organizacje pozarządowe: zapewnienie atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (organizowaniem zajęć dydaktycznych, sportowych i kulturalnych, wyrównujących braki w wykształceniu); stwarzanie korzystniejszych warunków do tworzenia miejsc pracy (giełda ofert pracy); aktywizacja osób bezrobotnych; pomoc osobom najbardziej potrzebującym, m.in. osobom niepełnosprawnym, starszym i samotnym; rodzinom najuboższym, patologicznym, wielodzietnym; zapobieganie patologiom; profilaktyka uzależnień i przemocy; rozwój uniwersytetu III wieku; stworzenie ośrodka dla dzieci i młodzieży uzależnionej; utworzenie schroniska dla bezdomnych; organizowanie pomocy dla najuboższych; kształcenie ubogiej i zdolnej młodzieży; kształcenie ustawiczne dla ludzi starszych poszukujących pracy oraz ścisłą współpracą z Ośrodkami Pomocy Społecznej i mediami - wzmocnienie zasobów ludzkich organizacji pozarządowych - wsparcie i realizacja zadań z zakresu ekonomii społecznej
	Zasoby rynku pracy i zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizowanie bezrobotnych z tzw. „grup ryzyka” poprzez realizację skierowanych do konkretnych grup projektów - przeprowadzanie cyklicznych analiz rynku pracy powiatu gostyńskiego - rozszerzenie oferty klubu Pracy oraz doradcy zawodowego - wspieranie rozwoju kształcenia ustawicznego - rozpowszechnianie ofert pracy, zwłaszcza dla absolwentów - realizacja programów z zakresu dokształcania i przekwalifikowania osób poszukujących pracy - promowanie adaptacji przedsiębiorstw i ich pracowników do warunków zmieniającego się rynku - wzmacnianie polityki równości szans w dostępie do rynku pracy
	Ochrona zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa i modernizacja obiektów publicznej opieki medycznej - zwiększenie samodzielności i odpowiedzialności władz SP ZOZ w zakresie podejmowanych inwestycji, kondycji finansowej placówki, jakości usług - wyposażenie placówek medycznych, centrów powiadamiania ratunkowego i środków transportu - cykliczne ankietowanie opinii publicznej na temat jakości świadczonych usług z zakresu opieki zdrowotnej - promocja zdrowia: tworzenie i realizacja programów profilaktycznych, promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu

	Pomoc i integracja społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie programów edukacyjno-korekcyjnych obejmujących swym zainteresowaniem osoby wykluczone z rynku pracy - utworzenie kolejnych placówek wsparcia dziennego, poprawy infrastruktury kulturalno-oświatowej i rekreacyjnej - prowadzenie, w celu zapobiegania patologiom w rodzinach (alkoholizm, narkomania), profilaktyki wśród młodzieży na każdym szczeblu nauczania oraz wspierania rodziny w sytuacjach kryzysowych poprzez rozszerzenie ofert poradnictwa specjalistycznego - likwidowanie barier architektonicznych w budynkach i na ulicach (np. chodniki), a także barier komunikacyjnych i społecznych - odpowiednie skierowanie pomocy finansowej i rzeczowej (wyposażanie w sprzęt) - rozwijanie usług opiekuńczych, prowadzenie terapii i rehabilitacji - pomaganie rodzinom z osobami niepełnosprawnymi w sprawowaniu opieki (w oparciu o wolontariat i funkcję asystenta osoby niepełnosprawnej) - promowanie nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych - wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych - zorganizowanie dowozu osób niepełnosprawnych - podejmowanie działań w celu integracji i zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne poprzez umożliwienie im uczestniczenia w życiu szkoły, środowiska oraz stworzenie im atmosfery „bycia” z całym społeczeństwem; a także uczenie dzieci zdrowych już od najmłodszych lat tolerancji i zrozumienia osób niepełnosprawnych - wspieranie integracji społecznej mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwój usług społecznych na tych obszarach - wspieranie inicjatyw o charakterze informacyjnym, szkoleniowym i promocyjnym, zwłaszcza na terenach wiejskich
--	------------------------------	---

3. Poprawa jakości życia.

Podnoszenie poziomu życia mieszkańców oznacza, poza inwestycjami w infrastrukturę techniczną, również konieczność zapewnienia wystarczającego dostępu do edukacji, usług zdrowotnych, opiekuńczych i socjalnych, usług związanych z administracją, a także infrastruktury służącej wykorzystaniu czasu wolnego. Infrastruktura usług społecznych, rozumiana zarówno jako infrastruktura techniczna, jak i jakość świadczonych usług, służy kształtowaniu jakości kapitału ludzkiego.

Ważnym zadaniem pozostaje kształtowanie efektywności lokalnej administracji. Postępuje w powiecie modernizacja procesów zarządzania, wyzwaniem stanowiąc będą także nowe zadania, w tym wdrożenie planowania zadaniowego w ujęciu finansowym. Priorytetowo traktowane powinny być usprawnienia, których rezultatem będzie poprawa obsługi klienta w urzędzie, mająca wymierny efekt: wprowadzanie standardów obsługi klienta, uproszczenie procedur wewnątrz urzędu, czy skrócenie czasu oczekiwania na rozpatrzenie sprawy. Upowszechnianiu powinny ulec przedsięwzięcia, mające na celu poprawę jakości tworzonych strategii, programów, czy planów, czemu musi towarzyszyć doksztalcanie, podnoszenie umiejętności i kompetencji w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi programowania, efektywnej implementacji zaprogramowanych polityk oraz oceny ich wdrażania. Przedsięwzięcia te doprowadzą do poprawy zdolności regulacyjnych administracji. Towarzyszyć temu powinna odpowiednia polityka szkoleniowa.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej podporządkowana będzie zapewnieniu równego dostępu do edukacji dobrej jakości. Działania te muszą jednak uwzględniać zmiany demograficzne i związaną z nimi konieczność społeczno-ekonomicznej optymalizacji sieci szkolnej. Kolejnym kierunkiem rozwoju infrastruktury oświaty będzie stworzenie warunków dla kształcenia zawodowego, w tym praktycznego oraz upowszechnienie uczenia się przez całe życie. Poprawiany będzie stan techniczny szkół i placówek oświaty, ich wyposażenie w środki dydaktyczne oraz inne wyposażenie niezbędne do prowadzenia procesu dydaktycznego (w tym internet, multimedia). Rozbudowywana będzie baza sportowa.

Na obszarach wiejskich obserwuje się wiele problemów rozwojowych, które na ogół są trudniejsze do rozwiązania, niż na terenie miast. W znacznym stopniu dotyczy to niskiego poziomu życia i zagrożenia wykluczeniem społecznym, które jest znacznie silniejsze na terenach nisko zurbanizowanych. Także problem marginalizacji społecznej, długotrwałego

bezrobocia i braku kwalifikacji zawodowych adekwatnych do potrzeb rynku pracy w znacznie większym zakresie dotyczy mieszkańców terenów wiejskich..

Ze względu na spodziewany odpływ osób z rolnictwa, przy niskiej mobilności zawodowej i przestrzennej, w szczególności ludności starszej, specjalnego znaczenia nabiera prowadzenie działań mających przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu.

Jednym z czynników wspierających zmiany strukturalne na obszarach wiejskich będzie także wsparcie usług w zakresie doradztwa zawodowego oraz przekwalifikowania osób odchodzących z pracy w rolnictwie, jak również promocja przedsiębiorczości, rozwój pozarolniczych funkcji wsi. W procesach rozwoju obszarów wiejskich szczególna rola przypada ośrodkom miejskim, w których ludność wiejska może znaleźć zatrudnienie, podwyższyć poziom edukacji i umiejętności.

Skala i tempo zmian na wsi w dużej mierze zależą będzie od stopnia samoorganizacji środowisk lokalnych i ich aktywności. Wzmocnieniu winny ulec zadania służące umacnianiu organizacji pozarządowych i wolontariatu.

Należy podejmować działania obliczone na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, zwiększenie mobilności i aktywności społecznej oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Zakłada się poprawę efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i dostosowanie opieki zdrowotnej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych.

Przedmiotem najwyższej uwagi musi być środowisko naturalne. Zmniejsza się zanieczyszczenie powietrza. W celu utrzymania tej tendencji powinny być prowadzone działania zmierzające do ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery, poprzez projekty polegające na: instalacji nowoczesnych systemów grzewczych z elementami odnawialnych źródeł energii, modernizacji systemów przesyłowych energii cieplnej, termomodernizacji.

Zastosowanie odnawialnych źródeł energii, z jednej strony zapewni dywersyfikację źródeł zaopatrzenia w energię, z drugiej, ograniczy negatywną presję gospodarki na środowisko.

PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO POWIATU

Priorytet: Poprawa jakości życia

cele szczegółowe	obszary interwencji	zadania
1. ochrona zasobów przyrodniczych powiatu 2. racjonalna i proekologiczna gospodarka energią cieplną i odpadami 3. dobra infrastruktura komunikacyjna 4. dobra jakość usług medycznych 5. silny i aktywny sektor pozarządowy 6. zróżnicowana gospodarka wiejska – wielofunkcyjność wsi 7. aktywność na obszarach wiejskich 8. zachowane, bogate dziedzictwo kulturowe	Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych i promocja powiatu	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie mechanizmów, zwłaszcza elektronicznych, służących poprawie obsługi klienta w urzędzie - wzmacnianie jakości tworzonych przez lokalną administrację strategii, programów i polityk o zasięgu lokalnym - wzmacnianie mechanizmów ewaluacji i monitoringu wdrażanych programów, strategii, planów - podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników - modernizacja procesów zarządzania - upowszechnianie wizerunku powiatu, jego zadań i obowiązków
	Obszary wiejskie – najmniejsze wspólnoty lokalne	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa podstawowych usług na terenach wiejskich - rozwój elementów infrastruktury technicznej, warunkującej rozwój społeczno-gospodarczy - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji - dostępność usług edukacyjnych, np. z wykorzystaniem technik informatycznych i multimedialnych - wspieranie inicjatyw obywatelskich na wsi - kultywowanie tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów - aktywizowanie ludności obszarów wiejskich
	Ochrona środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - odnawianie zasobów zdegradowanych - kompleksowa modernizacja tradycyjnych systemów ciepłowniczych - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - tworzenie systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych - prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej - zwiększenie zastosowania systemów ciepłowniczych wykorzystujących energię odnawialną, - edukacja ekologiczna - poprawa retencji wód w powiecie - rozbudowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków- budowa oczyszczalni ścieków z kanalizacją sanitarną w ramach Międzygminnego Związku Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich w Strzelcach Wielkich oraz Pogorzela-Głuchów

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

		<ul style="list-style-type: none"> - poprawa gospodarki odpadami - zmniejszenie rozmiarów emisji zanieczyszczeń powietrza
	Sport i rekreacja	<ul style="list-style-type: none"> - budowa obiektów sportowych, terenów lekkoatletycznych, kortów tenisowych, boisk o nawierzchni sztucznej i naturalnej w szkołach ponagimnazjalnych - przebudowa i modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych - promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu - rozpowszechnianie zajęć rekreacyjnych - wspomaganie imprez rekreacyjno sportowych o zasięgu powiatowym
	Kultura	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona i promowanie dziedzictwa kulturowego - rozwój lokalnej infrastruktury kultury i zapobieganie degradacji obiektów kultury - rozpowszechnianie dorobku kulturalnego powiatu - wspomaganie imprez kulturalnych, lokalnych twórców, zanikających tradycji i wyrobów
	Bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - doposażenie służb bezpieczeństwa publicznego (policja, straż) w środki techniczne, sprzęt ratowniczy i środki transportu - wyposażenie służb, inspekcji, straży i jednostek samorządu terytorialnego w nowoczesny sprzęt łączności (stacje bazowe i radiotelefony) - rozbudowa wczesnego systemu ostrzegania i alarmowania ludności w sytuacjach kryzysowych (zintegrowane systemy powiadamiania, syreny elektroniczne oraz zintegrowany system alarmowania i ochrony ludności)

Rozdział VII. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Monitoring to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp oraz efekty realizowanych zadań. Jest więc procesem, który ma na celu analizowanie stanu realizacji Planu i jego zgodności z przyjętymi założeniami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione oraz modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby efektywnie kojarzyć je z innymi przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze powiatu.

Stworzenie systemu monitoringu realizacji Planu Rozwoju lokalnego na lata 2007-2015 ma na celu określenie:

- zgodności realizacji przyjętych celów z założeniami
- ewentualnych przeszkód w realizacji przyjętych celów
- zmian lub zalecenie aktualizacji przyjętych zadań lub celów

Monitoring i ocena realizowanych zadań będzie dokonywana w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej, niż raz w roku. Systematyczna nowelizacja Planu Rozwoju lokalnego będzie dokonywana w oparciu o wnioski i opinie radnych powiatu gostyńskiego, Zarządu Powiatu, odpowiednich komórek organizacyjnych, jak również partnerów społecznych. Należy w tym miejscu podkreślić, że Plan jest dokumentem otwartym i winien być uzupełniany cyklicznie.

System będzie działał w oparciu sprawozdania z realizacji poszczególnych priorytetów. Wydziały i jednostki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gostyniu, przy udziale gmin i partnerów społecznych, w określonym terminie dokonają sprawozdania z działalności za rok poprzedni pod kątem analizy realizacji Planu.

Zarząd Powiatu, na podstawie sprawozdań, przygotowuje informację dla Rady Powiatu, która powinna zawierać:

- wykaz działań dokonanych w ramach realizacji PRL
- propozycję zmian i uzupełnień dla Planu Rozwoju Lokalnego
- określenie priorytetowych zadań na przyszły rok

Będzie to przede wszystkim ocena jakościowa. Koordynację prac w zakresie monitoringu oraz sprawozdawczości zapewni Biuro Promocji i Rozwoju Powiatu.